

DICCIONARI DE RELACIONS LABORALS

COMISSIONS OBRERES

Coordinació:

Joan Sifre, secretari general CCOO PV

Redacció:

Francesc J. Hernández, sociòleg i professor de valencià

Maite March, llicenciada en filologia catalana

Teresa Marí, assessora lingüística CCOO PV

Frederic J. Tarazona, professor de relacions laborals, Universitat de València

Supervisió:

Francesc Esteve i Josepa ... , tècnic lingüístic, Universitat de Valencia-TERMCAT

1ª edició: 1996

Per a qualsevol comentari, suggeriment o crítica, adreceu-vos a:

Oficina de Promoció i Ús del Valencià de CCOO del País Valencià

Plaça de Nàpols i Sicília, número 5, 3a planta

46003 València (L'Horta)

TAULA

1. Introducció
2. Instruccions per al maneig del diccionari
 - 2.1. Organització general
 - 2.2. Remissions
 - 2.3. Representació de les formes de masculí i de femení
 - 2.4. Comentaris
 - 2.5. Variants dialectals
3. Abreviatures i símbols
 - 3.1. Abreviatures
 - 3.2. Símbols
4. Diccionari de relacions laborals
 - [I] Els treballadors i les treballadores
 - [II] El mercat laboral
 - [III] Les situacions laborals i la contractació
 - [IV] L'organització del treball
 - [V] Les retribucions
 - [VI] La salut laboral i el medi ambient
 - [VII] La Seguretat Social
 - [VIII] L'empresa
 - [IX] La negociació col·lectiva
 - [X] L'acció sindical
5. Barbarismes
6. Índexs d'articles
 - 6.1. Índex d'articles per capítols
 - 6.2. Índex alfabètic dels d'articles
 - 6.3. Índex alfabètic d'articles per la traducció castellana
 - 6.4. Índex alfabètic d'articles per la traducció anglesa
7. Bibliografia bàsica

*Per l'alta escala
de les paraules,
la llum pujàvem
alliberada...*

S. ESPRIU

1. INTRODUCCIÓ

El Diccionari General defineix l'adjectiu *aturat -ada* únicament com a "de poc esperit per a fer les coses, de poca empresa", expressió literalment reproduïda pel Diccionari de l'Enciclopèdia (DGEC), que, fins i tot, en la seua versió en disc compacte (1993) ofereix la traducció anglesa *spineless*. També s'hi arreplega l'expressió *revisió de vida*, definida com un mètode practicat en curssets religiosos, però no hi apareix *revisió salarial*. Aquests són, si més no, alguns exemples de la urgència d'actualitzar les definicions d'un camp tan dinàmic com terminològicament desconsiderat: les relacions laborals. El fet que un sindicat com Comissions Obreres anime aquest treball terminològic no és més que la conseqüència del seu compromís amb la cultura dels treballadors i de les treballadores, entesa tant com l'esforç de formació de la classe obrera i els seus representants, com l'essencial tasca de normalització lingüística, pròpia d'una confederació sindical que s'autodefineix com a nacional. Per això mateix, aquest Diccionari de relacions laborals pretén ser no sols un llibre de terminologia, sinó també una guia per a l'acció sindical i un manual per a col.laborar a la normalització de la nostra llengua.

La múltiple pretensió esmentada explica la forma general de l'obra. Els articles estan agrupats en deu capítols. El primer, anomenat *Els treballadors i les treballadores*, arreplega les figures obreres de les relacions laborals. El segon, *El mercat laboral*, recull d'altres nocions generals d'aquest camp, com ara "classe treballadora". Els tres capítols següents, que tracten de *Les situacions laborals i la contractació*, *L'organització del treball* i *Les retribucions*, presenten el cicle normal del treball. Els dos capítols següents aborden camps temàtics que mereixen una consideració específica, com són els articles relatius a *La salut laboral i el medi ambient*, i a *La Seguretat Social*. A continuació, hi ha els articles referits a *L'empresa*, amb les figures relacionades amb la patronal, i un capítol sobre *La negociació col.lectiva*. L'últim capítol, sota el títol *L'acció sindical*, arreplega els articles relatius als sindicats i el moviment obrer. Sobre l'estructura interna dels articles, vegeu l'epígraf següent, *Instruccions per al maneig del diccionari*.

Aquesta obra no té pretensió normativa, per la qual cosa no s'hi han incorporat paraules que no es troben recollides en els diccionaris normatius de la nostra llengua, llevat del cas excepcional de paraules compostes o derivades, com ara: *ecoauditoria*, *ecominització*, *pluriactivitat* i *codeterminació*. La majoria de les definicions enriqueixen o precisen la definició habitual en els diccionaris generals. Només quan ha estat necessari s'ha aventurat una definició original. Per a aquesta tasca s'ha pres en consideració tant el material terminològic a l'abast, com l'experiència de moltes persones relacionades amb el món laboral i el sindicat, la col.laboració generosa de les quals ha estat decisiva. També ha estat possible aquest diccionari per l'assessorament del Servei de Normalització Lingüística de la Universitat de València, centre col.laborador del TERMCAT, i per la cooperació, ja consolidada, entre la Comissió Obrera Nacional de Catalunya (CONC) i les confederacions sindicals de Comissions Obreres (CCOO) de les Illes Balears i el País Valencià i, en particular, dels seus Serveis de Normalització Lingüística. Conscientment ha estat bandejada la paraula *autors -res* a les primers pàgines d'aquest diccionari perquè les planes que segueixen són fruit d'un poble i d'una classe. Nosaltres només en fem de transcriptors i transcriptores.

2. INSTRUCCIONS PER AL MANEIG DEL DICIONARI

2.1. Organització general

Aquest diccionari està dividit en deu capítols (vegeu 1. Introducció). Cada capítol presenta una sèrie, ordenada alfabèticament, d'*articles*, que es componen d'una *entrada* i un *contingut*.

L'*entrada* conté una paraula o expressió, en lletra majúscula i **negreta**. A continuació, en lletra *cursiva*, s'indica la categoria gramatical (vegeu 3. Abreviatures i símbols): si és un substantiu, el gènere, i el nombre si és plural; un verb, si és transitiu o intransitiu, o si es tracta d'un adjectiu o d'una locució. A continuació, s'arregla la traducció més habitual en llengua espanyola i anglesa.

El *contingut* presenta dues parts: la *definició general* i els *comentaris*. La *definició* recull una accepció en cadascuna de les entrades. En cas d'haver d'arreglar més d'una accepció, es torna a repetir l'entrada. Hi ha dos tipus de *comentaris*, gramaticals i sindicals (indicats per símbols específics). També, abans dels comentaris, poden aparèixer-hi paraules sinònimes de l'entrada.

Després dels deu capítols del diccionari hi ha un llistat de barbarismes i els índex d'entrades, per capítols, i generals.

2.2. Remissions

Les paraules o expressions dels comentaris o les sinònimes citades que també han estat arreglades en aquest diccionari s'indiquen en lletra *cursiva* i amb un signe específic de remissió (vegeu 3. Abreviatures i símbols). Habitualment, si l'expressió en cursiva amb el signe de remissió és plural, perquè així ho determina la redacció del text, l'entrada a la qual es remet serà singular. Si en una definició o un comentari està repetida una mateixa paraula o expressió recollida com a entrada al diccionari, només s'indica la remissió la primera vegada que hi apareix.

2.3. Representació de les formes de masculí i de femení

Els substantius masculins s'indiquen amb la lletra *m* en cursiva; els femenins, amb la *f*. Aquells que presenten la mateixa forma en ambdós gèneres, com ara manobre, s'indiquen amb l'abreviatura *m i f*.

Quan apareix la forma masculina i la femenina d'una paraula, tant en l'entrada com en el contingut, s'abreua la forma femenina amb un guionet i una desinència, que arreplega la variació de la forma femenina des de l'última vocal tònica. Exemples: "treballador -a", "actiu -iva". Aquesta representació s'ha estalviat per als articles.

2.4. Comentaris

Els comentaris gramaticals, introduïts pel corresponent símbol (vegeu 3. Abreviatures i símbols), recullen consideracions ortogràfiques, com ara observacions sobre l'escriptura correcta de les paraules i expressions; consideracions pròpiament gramaticals, com, per exemple, remarques sobre la formació de plurals o la flexió verbal, i, fins i tot, consideracions etimològiques, sobre l'origen de les paraules. També s'hi afegeixen frases fetes i refranys.

Els comentaris sindicals completen la definició de les entrades, explicant-les o aportant criteris sindicals sobre el seu contingut. Expressen, per tant, opinions adreçades a l'acció sindical o l'estudi de les relacions laborals.

2.5. Variants dialectals

En la redacció dels continguts, s'han emprat les formes pròpies del lloc d'edició d'aquest diccionari. Això no obstant, dins dels comentaris s'han arreplegat les variants dialectals. Les frases fetes i els refranys s'han transcrit segons la variant de procedència.

3. ABREVIATURES I SÍMBOLS

3.1. Abreviatures

<i>adj</i>	adjectiu
<i>en</i>	anglès
<i>es</i>	castellà
<i>f</i>	femení
<i>intr</i>	intransitiu
<i>loc</i>	locució
<i>m</i>	masculí
<i>pl</i>	plural
<i>pron</i>	pronominal
<i>sin.</i>	sinònim absolut
<i>sin. comp.</i>	sinònim complementari
<i>tr</i>	transitiu
<i>v</i>	verb

3.2. Símbols

* La paraula posterior no ha estat arplegada (encara) en els diccionaris normatius de la nostra llengua

- Abreviatura per a la forma femenina (vegeu 2.3)

< Remissió a l'entrada del diccionari corresponent a la paraula o expressió anterior en cursiva (vegeu 2.2). Equival a "vegeu"

@ Comentari gramatical (vegeu 2.4)

Comentari sindical (vegeu 2.4)

4. DICCIONARI DE RELACIONS LABORALS

- [I] Els treballadors i les treballadores
- [II] El mercat laboral
- [III] Les situacions laborals i la contractació
- [IV] L'organització del treball
- [V] Les retribucions
- [VI] La salut laboral i el medi ambient
- [VII] La Seguretat Social
- [VIII] L'empresa
- [IX] La negociació col·lectiva
- [X] L'acció sindical

[I]

Els treballadors i les treballadores

1 ACOMIADAT -ADA *m - f*

es **despedido -da**
en **unemployed**

Treballador -a < desocupat -ada <.

sin. comp. **desnonat -ada <** *m - f*
despatxat -ada < *m - f*

2 ACTIU -IVA *m - f*

es **activo -va**
en **active**

Persona que fa (*ocupat -ada <*) o pot fer (*aturat -ada <*) un treball <.

3 ACTIU -IVA *adj*

es **activo -va**
en **active**

Funcionari -ària o membre d'una corporació que presta els seus serveis actualment.

sin. **en exercici <** *loc*

4 ADMINISTRATIU -IVA *m - f*

es **administrativo -va**
en **clerk**

Treballador -a < que fa, preferentment, tasques d'oficina.

5 AJUDANT *m i f*

es **ayudante**

en **assistant**

Treballador -a< que ajuda; en particular, professorat subaltern.

@ El càrrec< d'ajudant s'anomena "ajudantia".

6 APRENENT -A *m - f*

es **aprendiz -za**

en **apprentice**

Treballador -a< que aprèn algun *ofici*<.

@ Refranys: "Fent i desfent, es fa l'aprenent"; "Aprenent de molts oficis, pobre segur"; "L'aprenent que té por de fer ric l'amo, es fa pobre"; "Si vols tenir un mal veí, tingues un aprenent de violí"; "Aprenent de tot, mestre de res".

7 ARTESÀ -ANA *m - f*

es **artesano -na**

en **craftsman**

Persona que exerceix un art o *treball*< manual.

sin. **artifex**< *m i f*

@ El conjunt d'*artesans -anes*< s'anomena "artesanat" o "artesanía".

8 ARTÍFEX *m i f*

es **artífice**

en **craftsman**

Artèsà -ana< o persona que fa *treballs*< manuals que exigeixen una habilitat especial.

sin. **artèsà -ana**< *m i f*

9 ASPIRANT *m i f*

es **aspirante**

en **aspirant**

Persona que es presenta formalment per ocupar una *plaça*< o *lloc de treball*<.

10 ASSALARIAT -ADA *m - f*

es **asalariado -da**
en **wage earner**

Persona que realitza un *treball a compte d'altri*< a canvi d'un *salari*<.

sin. **treballador -a a compte d'altri**< *m - f*

11 ATURAT -ADA *m - f*

es **parado -da**
en **unemployed**

Persona, en situació d'activitat, que és a l'*atur*<.

sin. comp. **desocupat -ada**< *m - f*

Aturats -ades són tant les persones que busquen la seua primera ocupació, com els treballadors -res que han estat desenfeinats -ades (*desocupat -ada*<). Segons el temps de recerca d'ocupació, hom pot distingir aturats -ades de curta durada, de llarga durada (si aquest temps és superior a dos anys) i, fins i tot, aturats -ades de molt llarga durada.

12 AUTÒNOM -A *m - f*

es **autónomo -ma**
en **self-employed**

Persona que realitza un *treball a compte propi*<.

sin. **treballador -a a compte propi** *m - f*

13 AUXILIAR *m i f*

es **auxiliar**
en **auxiliary, assistant**

Persona que presta el seu concurs en un *treball*<.

@ El càrrec< d'auxiliar s'anomena "auxiliaria".

14 CESSANT *mif*

es **cesante**
en **civil servant who has been made redundant**

Funcionari -ària< que hom priva del seu càrrec<.

@ "Cessantia" s'anomena l'estat de cessant i també la paga que, en certs casos, gaudeix el funcionari -ària cessant.

15 CONCURSANT *mif*

es **concurstante**
en **candidate, applicant**

Persona que pren part en un *conkurs<* de provisió de *places<*.

16 CONTRACTAT -ADA *mif*

es **contratado -da**
en **contracted**

Persona vinculada per un *contracte<* a una *empresa<* o a un organisme.

17 DESENFENAT -ADA *m-f*

es **desocupado -da**
en **unemployed**

Treballador -a< aturat -ada< que ha treballat abans.

sin. **desocupat -ada<** *m-f*
un -a sense feina *m-f*

sin comp. **aturat -ada<** *m-f*

18 DESNONAT -ADA *m-f*

es **despedido -da**
en **redundant, dismissed**

Acomiadat.

19 DESOCUPAT -ADA *m - f*

es **desocupado -da**
en **unemployed**

Treballador -a < aturat -ada >, que ha treballat abans.

sin. **desenfeinat -ada <** *m - f*
un -a sense feina *m - f*

@ Si hom considera *desocupat -ada* com una expressió sinònima d'*aturat -ada*, és clar que resulta aleshores una expressió antònima d'*ocupat -ada*, ja que tots dos grups (aturats -ades i ocupats -ades) formen la població activa. Tanmateix, hom pot considerar també que *desocupat -ada* és un treballador -a que es troba aturat -ada, però que ja ha treballat abans, enfront del grup de persones que busquen una primera ocupació. En aquest cas, *desocupat -ada* és una paraula sinònima complementària d'*aturat -ada*, i parcialment antònima d'*ocupat -ada*. Així ha estat definida la paraula en aquest Diccionari de relacions laborals. La distinció entre aturats -ades que han treballat abans i aturats -ades que busquen la seua primera ocupació és habitual en l'estadística laboral, per la qual cosa hauria de tenir la seua analogia lingüística, i encunyar una expressió per a les persones actives que busquen la primera ocupació, com ara *neot treballador -a* o *primit treballador -a*.

20 DESPATXAT -ADA *m - f*

es **despachado -da**
en **redundant, dismissed**

Treballador -a < acomiadat -a >.

sin. **acomiadat -ada <** *m - f*
desnonat -ada < *m - f*

@ Hi ha també un significat antic d'aquesta paraula per designar una persona deseixida, ràpida i resolta per a *treballar*< o per a véncer les dificultats.

21 EMPLEAT -ADA *m-f*

es **empleado -da**
en **employee**

Persona que treballa, a sou, en un servei públic, en el comerç.

@ No s'han d'emprar altres paraules no acceptades en la nostra llengua, com ara: "empleo", "emplear" o "empleador -a".

22 ENFEINAT -ADA *m-f*

es **ocupado -da**
en **active**

Persona ocupada, que està fent una *feina*<.

sin. **afaenat -ada** *m-f*
ocupat -ada< *m-f*

@ De la persona molt enfeïnada se'n diu *enfeïnassada* o *enfeïnegassada*.

23 ESCARADER -A *m-f*

es **destajista, destajero -ra**
en **pieceworker**

Persona que *treballa a preu fet*<.

sin. **preufetaire** *m-f*
treballador -a a destall *m-f*

24 EVENTUAL *m-f*

es **eventual**
en **temporary**

Treballador -a< afectat -ada per una *modalitat contractual*<de durada limitada.

sin. **temporer -a** < m - f

25 FIX -Am - f

es **fijo -ja**
en **permanent**

Treballador -a < que forma part de la *plantilla* < amb un *contracte laboral* < per temps indefinit.

26 FUNCIONARI -ÀRIA m - f

es **funcionario -ria**
en **civil servant**

Empleat -ada < d'una administració pública, d'una forma tendent a la permanència en el *lloc* <, i que es troba en una situació regulada pel dret administratiu.

27 INACTIU -IVA m - f

es **inactivo -va**
en **inactive**

Persona que encara no pot fer un *treball* < (per exemple, un estudiant -a), que realitza una activitat no *laboral* < (com ara, feines de la llar o activitats benèfiques), o que ja no pot fer un *treball* < (per exemple, un *jubilat -ada* < o un *incapacitat -ada*).

@ Hi ha expressions tradicionals sobre la inacció, com ara: "Estar amb les mans plegades"; "Estar amb les mans a les butxaques".

28 INTERÍ -INA m - f

es **interino -na**
en **temporary, supply worker**

Persona que ocupa un *lloc de treball* < o *càrrec* <, suplint la falta d'una altra, habitualment en la funció pública.

29 JORNALER -A m - f

es **jornalero -ra**
en **labourer (day)**

Persona que treballa a *jornal*<.

@ Refranys: "Jornaler, mentre canta, fa més via"; "Qui té jornalers i no els veu, torna pobre i no s'ho creu".

30 JUBILAT -ADA *m-f*

es **jubilado -da**
en **retired**

Persona eximida del treball (*inactiu -iva*<) que percep una *pensió de jubilació*<.

sin. comp. (membre de) classe passiva<*f*
pensionista< *mif*

31 LUMPENPROLETARI -ÀRIA *m-f*

es **lumpenproletario -ria, proletario -ria en harapos**
en **lumpenproletarian**

Persona que pertany al *lumpenproletariat*<.

32 MANOBRE *mif*

es **peón**
en **building labourer**

Peó<, sobretot en la construcció.

@ Hi ha expressions antigues derivades de la paraula *manobre*, com ara el *v intr manobrejar* (que es conjuga com *jornalejar*<), que significa fer de manobre, i també el substantiu *m manobrim* que designa el conjunt dels manobres.

33 OBRER -A *m-f*

es **obrero -ra**
en **worker**

1. *Treballador -a*<, en general.
2. Persona que treballa en un ofici manual en qualitat d'*assalariat -ada*<.

sin. **feiner -a m - f**
operari -ària < m - f

3. Treballador-a de la construcció.

sin. **manobre < m i f**

@ Refrany: "El bon obrer, arremulla primer"

34 OBRER -A ESPECIALITZAT -ADA m - f

es **obrero -ra especializado -da**
en **skilled workman -woman**

Obrer -a < que executa operacions que no requereixen el coneixement de l'ofici, però sí un període de pràctiques i d'adaptació.

sin. **obrer -a especialista**
operari -ària especialitzat -ada m - f

sin. comp. **treballador -a especialitzat -ada m - f**

35 OBRER -A QUALIFICAT -ADA m - f

es **obrero -ra cualificado -da**
en **qualified worker**

Obrer -a < que, després d'haver passat per un període de prova previst o reglamentari, executa una *tasca <* per a la qual necessita un certificat d'*aptitud <* professional semblant a la que es requereix per a la coneixença d'un *ofici <*.

sin. **operari -ària qualificat -ada m - f**

sin. comp. **treballador -a qualificat -ada m - f**

36 OCUPAT -ADA m - f

es **ocupado -da**
en **employed**

Treballador -a < en situació d'*actiu -iva <* que no es troba *aturat -ada <*.

sin. **enfeinat -ada < m - f**

Els treballadors -res ocupats -ades són, a efectes estadístics, els *assalariats -ades*< i les persones que fan un *treball a compte d'altri*< o *a compte propi*<.

37 OFICIAL -A *m - f*

es **oficial -la**
en **official**

Persona que exerceix un *ofici*<.

@ Aquesta paraula, en l'accepció esmentada, *oficial*, té la forma femenina *oficiala*, però només amb aquest significat. En la resta de casos, ja siga substantiu o adjectiu, *oficial* s'empra en masculí i en femení. Exemples: "Aquesta dona és oficial de l'administració de justícia; abans era oficiala en una empresa"; "El butlletí oficial està redactat en la llengua oficial del país".

En el sistema medieval dels gremis, hom distingia entre aprenent, oficial i mestre. En l'administració pública de l'antic règim, oficial era la persona que exercia un *càrrec*< o ofici municipal, de la Generalitat o reial.

38 PENSIONISTA *m i f*

es **pensionista**
en **pensioner**

Persona que té dret a cobrar o que cobra una *pensió de jubilació*< o d'altres.

sin. comp. **(membre de) classe passiva**<*f*
 jubilat -ada< *m - f*

39 PEÓ *m*

es **peón**
en **unskilled workman -woman**

Treballador -a< que no té un coneixement especialitzat, ni experiència laboral, sobretot en la construcció (*manobre*<) o en el manteniment i la reparació de les vies fèrries i les instal·lacions annexes.

40 PREUFETAIRE *m i f*

es **destajista, destajero -a**

en **piecworker**

Escarader -a<.

41 PRODUCTOR -A *m - f*

es **productor -ra**
en **producer**

1. Persona que produeix.
2. *Treballador -a<*.

42 PROFESSIONAL *m i f*

es **profesional**
en **professional**

Persona que exerceix una *professió<*.

43 PROFESSIONAL LIBERAL *m i f*

es **profesional liberal**
en **liberal professional**

Persona que exerceix una *professió liberal<*.

44 PROLETARI -ÀRIA *m - f*

es **proletario -ria**
en **proletarian**

1. *Treballador -a< assalariat -ada<*.
2. *Membre de la classe treballadora<*.

sin. **assalariat -ada<** *m i f*
treballador -a a compte d'altri *m i f*

45 STAKHANOVISTA *m i f*

es **stajanovista**
en **stakhanovite**

Persona que practica l'*stakhanovisme*<.

46 **TÈCNIC -A** *m - f*

es **técnico -ca**
en **technician**

Treballador -a< versat en una tècnica o que té coneixements i pràctica especial d'un art o d'un ofici<.

47 **TEMPORER -A** *m - f*

es **temporero -ra**
en **temporary**

Eventual<.

48 **TREBALLADOR -A** *m - f*

es **trabajador -ra**
en **worker**

Obrer -a<.

sin. **feiner -a** *m - f*
operari -ària *m - f*

sin. com. **manobre**< *m i f*

@ Hi ha la forma antiga *treballaire*, en desús.

En un sentit ample, treballador -a equival a *actiu -iva*<; en una accepció més restringida, s'empra com a sinònim d'*assalariat -ada*<.

49 **TREBALLADOR -A ADMINISTRATIU -IVA** *m - f*

es **trabajador -ra administrativo -va**
en **administrative worker**

Categoria laboral< de *treballadors -res*< que fan tasques d'oficina.

[II] El mercat laboral

50 AGÈNCIA DE COL·LOCACIÓ *f*

es **oficina de empleo**
en **labour exchange** (pública), **employment agency** (privada)

Oficina de col.locació<.

sin. **oficina de col.locació<** *f*

sin. comp. **borsa de treball<** *f*

Les agències de col.locació han de garantir el principi d'igualtat en l'accés a l'ocupació.

51 ATUR *m*

es **paro**
en **unemployment**

Situació laboral dels *treballadors -res<* en actiu (*actius -ives<*) que o busquen la seua primera ocupació o ja han treballat abans i estan en situació de *desocupació<*.

sin. comp. **desocupació<** *f*

52 ATUR BIOLÒGIC *m*

es **paro biológico**
en **biological unemployment**

Atur< produït en activitats d'agricultura, pesca o ramaderia, per causes derivades de la necessitat de respectar els cicles biològics de les espècies, com ara els reproductius.

53 ATUR CÍCLIC *m*

es **paro cíclico**
en **cyclical unemployment**

Atur< recurrent que es produeix en les fases de depressió, caracteritzat per l'augment sostingut de la *taxa d'atur*<.

No s'ha de confondre l'*atur cíclic* amb l'*atur estacional*<.

54 ATUR CONJUNTURAL *m*

es **paro coyuntural**
en **conjunctural unemployment**

Atur< produït per components o circumstàncies fortuïtes que afecten els processos econòmics en un determinat moment.

@ La paraula "conjuntura" (es "coyuntura", en "juncture") no s'ha d'escriure "cojuntura", ni "conjunctura". Conjuntura és la circumstància en què s'ajunten factors ocasionals.

55 ATUR ENCOBERT *m*

es **paro encubierto**
en **hidden unemployment**

Atur< real que no apareix com a *atur registrat*<.

56 ATUR ESTACIONAL *m*

es **paro estacional**
en **seasonal unemployment**

Atur< produït principalment per el descens periòdic de la demanda de *treball*<, deguda a factors naturals o per costums.

No s'ha de confondre l'*atur estacional* amb l'*atur cíclic*<.

57 ATUR ESTIMATIU *m*

es **paro estimado**
en **estimated unemployment**

Magnitud de l'*atur*< calculada per un procediment de mostreig estadístic.

@ La forma correcta és *atur estimatiu* i no pas *atur "estimat"*.

58 ATUR ESTRUCTURAL *m*

es **paro estructural**
en **structural unemployment**

Atur< produït per causes derivades de l'ordenació productiva d'un sector o regió.

59 ATUR FRICCIONAL *m*

es **paro friccional**
en **frictional unemployment**

Mínim *atur*< possible en un sistema econòmic, fins i tot en situació de *plena ocupació*<.

60 ATUR REGISTRAT *m*

es **paro registrado**
en **registered unemployment**

Magnitud de l'*atur*< real que apareix en els registres dels organismes oficials d'ocupació o de col.locació.

sin. **atur enregistrarat** *m*

L'*atur* registrat es calcula per mitjà de les demandes de treball no satisfetes i registrades a les oficines del corresponent institut o servei oficial d'ocupació o de col.locació. Generalment, no inclou els *jubilats -ades*< (ja que es consideren *inaetius -ives*<), ni les persones demandants de treball de més de 65 anys, les persones que busquen un *lloc de treball*< compatible amb el seu actual o aquelles altres que volen canviar-lo, les persones que busquen *treball*< a temps parcial, conjuntural o a domicili.

61 ATUR TECNOLÒGIC *m*

es **paro tecnológico**
en **technological unemployment**

Atur< produït per causes derivades de canvis o innovacions tecnològics en els processos productius d'un sector o regió.

62 BORSA DE TREBALL *f*

es **bolsa de trabajo**
en **labour exchange** (pública), **employment agency** (privada)

Entitat destinada a fer conèixer les ofertes i les demandes d'ocupació<.

sin. comp. **agència de col.locació**< *f*
oficina de col.locació< *f*

63 CAMP DE TREBALL *m*

es **campo de trabajo**
en **work camp**

Lloc on es fan *treballs*< d'interés públic, sovint relacionats amb el patrimoni ecològic o artístic, que normalment aconsegueixen grups de joves, dirigits per especialistes, durant les vacances.

@ Aquesta expressió també s'usa com a sin. de "camp de concentració".

64 CLASSE OBRERA *f*

es **clase obrera**
en **working class**

Classe social< formada pels *obrers -res*<.

sin. **classe treballadora**< *f*
proletariat< *m*

65 CLASSE PASSIVA *f*

es **clase pasiva**
en **passive class**

Conjunt de persones que cobren de l'administració per raó dels serveis prestats anteriorment per ells mateixos o per algun familiar, i en proporció al *salari*< rebut durant el temps d'activitat i els anys de *treball*<.

sin. **jubilat -ada**< *m - f*
pensionista< *m - f*

@ Generalment, aquesta expressió es fa servir en *pl*: *classes passives*.

66 CLASSE SOCIAL *f*

es **clase social**
en **social class**

Grup social que es distingeix dels altres per la seua relació de propietat respecte als *mitjans de producció*< i de distribució de mercaderies.

67 CLASSE TREBALLADORA *f*

es **clase trabajadora**
en **worker class**

Classe obrera<.

68 COL.LECTIU *m*

es **colectivo**
en **council**

Conjunt de persones, més o menys nombrós, que comparteix unes característiques laborals determinades.

sin. comp. **cos**< *m*

69 COS *m*

es **cuero**
en **group, body**

Col.lectiu<, conjunt de persones que formen com un organisme, que exerceixen una mateixa funció o *treball*<, generalment en el funcionariat o les *professions liberals*<.

sin. comp. **col.lectiu**< *m*

@ "Esperit de cos" és la manera de pensar comuna als membres d'una corporació.

70 DESOCUPACIÓ *f*

es **desocupación**
en **unemployment**

Atur de treballadors -res< ocupats -ades<.

71 EXERCICI *m*

es **ejercicio**
en **practice**

Acció d'exercir, pràctica d'una *ocupació<*.

sin. **ocupació<** *f*
treball< *m*

72 FEINA *f*

es **trabajo**
en **job, task**

Treball< concret.

sin. comp. **ofici<** *m*
treball< *m*

@ S'admeten les variants "fena" i "faena", i els seus mots derivats. Hi ha molts refranys sobre la feina: "Qui no fa feina, no menja"; "Feina a esclatar i menjar a rebentar"; "La feina és salut"; "Feina ben repartida no mata"; "Després d'una feina, en ve una altra"; "Feina feta, no té destorb"; "Segons la paga, la feina"; "Feina fuig"; "La mateixa feina ensenya"; "Feina feta, diners aguaita"; "Si feina tu fas fer, en pagar sigues lleuger"; "Entre els uns i els altres, la feina per fer".

73 FEINER -A *adj*

es **laborioso -sa**
en **working, labour**

1. Relatiu o pertanyent a la *feina<*.
2. Laboriós.
3. Laborable

sin. comp.(3) **laboral<** *adj*

@ "Feinera" com a paraula *f* vol dir ganxes de treballar, d'ahí la frase feta: "Avui no tinc ganxes de feinera".

74 FONTS DE LES RELACIONS LABORALS *fpl*

es **fuentes de las relaciones laborales**
en **sources of labour relationship**

Disposicions o pràctiques que regulen la *relació laboral*< i, per això, la *negociació col.lectiva*<.

Les disposicions esmentades poden ser legals, reglamentades o pactades; les pràctiques són els usos, els costums i els drets adquirits. La regulació de la relació laboral en la negociació col.lectiva esdevé font de dret; és l'anomenada *eficàcia dels convenis*<.

75 FUNCIONARIAL *adj*

es **funcionarial**
en **related / belonging to the civil service**

Relatiu o pertanyent als *funcionaris -àries*<.

76 FUNCIONARIAT *m*

es **funcionariado**
en **related / belonging to the civil service**

Conjunt dels *funcionaris -àries*< d'una administració pública.

77 LABORAL *adj*

es **laboral**
en **labour**

Relatiu o pertanyent al *treball*<.

sin. **feiner -a**< *adj*
laboriós -osa< *adj*

78 LABORIOS -OSA *adj*

es **laborioso -sa**
en **working, labour**

1. Relatiu o pertanyent a la *feina*<.

2. Aplicat -ada o diligent en la *feina*<.

sin. **feiner -a** *adj*

79 LLUITA DE CLASSES *f*

es **lucha de clases**
en **class war**

Contraposició hostil entre les diferents *classes socials*<, especialment entre la *classe treballadora*< i la dels *capitalistes*<.

80 LUMPENPROLETARIAT *m*

es **lumpenproletariado, proletariado en harapos**
en **lumpenproletariat**

Proletariat< més pobre o capa més pobra de la població formada per persones no integrades en el procés de *producció*<.

sin. **lumpen** *m*

@ La paraula *lumpenproletariat* deriva de l'alemany "Lumpenproletariat", paraula formada amb "Lump" que significa "drap vell" o "brut", "parrac", "pellingot". Per extensió, s'aplica a les persones esparracades i, amb una connotació menyspreativa, a l'individu canalla, poca-vergonya o de vida desordenada. S'abreua amb l'expressió *lumpen*, que també s'aplica al conjunt de lumpenproletaris -àries o al seu entorn.

81 MÀ D'OBRA *f*

es **mano de obra**
en **labour**

1. *Treball*< manual emprat en la confecció, la construcció, etc., d'alguna cosa.
2. Conjunt dels *treballadors -res*< que el realitzen.

82 MERCAT LABORAL *m*

es **mercado laboral**
en **labour market**

Representació de l'intercanvi que s'estableix entre els *treballadors -res<* i els *empresaris -àries<*, definit en els *contractes laborals<* i, per extensió, de les possibles situacions laborals en què es poden trobar les persones *actius -ives<*, *ocupats -ades<*, *aturats -ades<*, etc..

sin. **mercat de treball** *m*

sin. comp. **mercat de recursos humans** *m*

83 OBRA *f*

es **obra**

en **work**

1. Aplicació de l'activitat humana a un fi.

2. Resultat d'una activitat.

sin. comp. **treball<** *m*

84 OCUPACIÓ *f*

es **ocupación**

en **job, occupation**

Treball< en que hom esmerça el temps amb *retribució<* o *guany<*.

sin. **exercici<**

treball<

85 OFICI *m*

es **oficio**

en **job**

1. Professió d'una art manual.

2. *Treball<*.

sin comp. **feina<** *f*

tasca< *f*

@ Refrany: "L'ofici del burgés, menjar, beure i no fer res"; "Cadascú, del seu ofici"; "Qui té ofici, té benefici"; "Home de molts oficis, pobre segur"; "Home de molts oficis, mestre de res"; "Si no vols tenir desfici, al teu fill dóna-li ofici".

86 OFICINA DE COL·LOCACIÓ *f*

es **oficina de empleo**
en **labour exchange** (pública), **employment agency** (privada)

Servei que té com a finalitat promoure l'adscripció dels *treballadors -res*< a una *ocupació*< adequada a les seues *aptituds*< i posar en relació les ofertes i les demandes de *treball*<.

sin. **agència de col·locació**< *f*

sin. comp. **borsa de treball**< *f*

87 PAUPERITZACIÓ *f*

es **pauperización**
en **impoverishment**

Procés segons el qual la *proletarització*< creixent del *treball*< comporta l'empobriment progressiu de la *classe treballadora*<.

sin. comp. **proletarització**< *f*

88 PLENA OCUPACIÓ *f*

es **pleno empleo**
en **full employment**

Situació econòmica en la qual la demanda de treball està absorbida per l'oferta, i només es produeix l'*atur friccional*<.

89 POBLACIÓ ACTIVA *f*

es **población activa**
en **active population**

Conjunt de persones en situació d'*actius -ives*<, que comprén la suma dels d'*ocupats -ades*< i dels *aturats -ades*<.

L'Enquesta de Població Activa (EPA) és l'estudi de la composició de la població activa, realitzat trimestralment per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), amb el mètode d'extrapol·lar els resultats d'una mostra representativa de població activa, a la qual es realitzen unes 60.000 enquestes. S'ha de distingir l'*atur estimatiu*< -de l'EPA- de l'*atur registrat*<.

90 POBLACIÓ INACTIVA *f*

es **población inactiva**
en **inactive population**

Conjunt de persones en situació d'*inactius -ives*<.

La població inactiva la forma el conjunt de persones que no estan en situació laboral d'*ocupats -ades*< ni d'*aturats -ades*<, perquè estudien, fan les feines de la llar o activitats benèfiques, estan *jubilats -ades*<, *incapacitats -ades*<, etc.

91 POBLACIÓ OCUPADA *f*

es **población ocupada**
en **working population, active population**

Conjunt de persones en situació d'*ocupats -ades*<, que comprén el conjunt d'*actius -ives*< menys les persones *aturats -ades*<.

92 PROFESSIÓ *f*

es **profesión**
en **profession**

1. *Ocupació*< que hom exerceix públicament.
2. *Treball*<

93 PROFESSIÓ LIBERAL *f*

es **profesión liberal**
en **liberal profession**

Professió< que comporta autonomia *laboral*< i desenvolupament d'una activitat intel.lectual.

94 PROFESSIONAL *adj*

es **profesional**
en **professional**

Relatiu o pertanyent a una *professió*< o al seu ensenyament.

95 PROLETARIAT *m*

es **proletariado**
en **proletariat**

Conjunt dels *proletaris -àries*<.

sin. **classe obrera**< *f*
classe treballadora< *f*

@ Hi ha paraules derivades de proletariat, com ara *lumpenproletariat*<.

96 PROLETARITZACIÓ *f*

es **proletarización**
en **proletarianism**

Acció i efecte de *proletaritzar*<.

sin. comp. **pauperització**< *f*

97 PROLETARITZAR *v tr*

es **proletarizar**
en **proletarianise (to)**

Donar el caràcter de *proletari -ària*< (a algú o a alguna cosa).

sin. comp. **pauperitzar** *v tr*

@ *Proletaritzar* es conjuga com *parlar*.

98 RECURSOS HUMANS *m pl*

es **recursos humanos**
en **human resources**

Factors personals de la producció.

Es fa servir l'expressió "recursos humans" per designar els factors personals de la producció, és a dir els *treballadors -res*< i els *empresaris -àries*<, segons la teoria d'administració d'empreses,

que pretén obtenir més rendibilitat, mitjançant tècniques laborals de managament i responsabilització col·lectiva. Així, s'hi parla de: mercat de recursos humans, direcció de recursos humans, subsistemes de recursos humans, etc.

99 RELACIÓ LABORAL *f*

es **relación laboral**
en **industrial relation**

Tracte que s'estableix entre els *treballadors -res<* i els *empresaris -àries<*.

Les relacions laborals determinen les funcions dels *treballadors -res<*, articulen el *mercat de treball<*, determinen les *situacions laborals i la contractació<*, l'*organització del treball<* i les *retribucions laborals<*; són importants per a les condicions de *salut laboral<* i *medi ambient, protecció i Seguretat Social<*, així com per a l'*activitat de l'empresa<* i la *negociació col·lectiva<*; per últim, són fonamentals en desenvolupar l'*acció sindical<*. Per això, totes aquestes nocions són els conceptes que divideixen i organitzen els capítols d'aquest Diccionari de Relacions Laborals.

100 STAKHANOVISME *m*

es **stajanovismo**
en **stakhanovism**

[Del nom d'Alexei Grigorievitx Stakhànov] Doctrina que propugna la intensificació de la *productivitat<*, per mitjà de l'elevació de les normes de *rendiment<* i l'*esforç individual*.

L'acció del miner Alexei Grigorievitx Stakhànov, qui va arrancar 102 tones de carbó en un sol torn el dia 31 d'agost de 1935, va servir de model al moviment tot just anomenat "stakhanovista", desenvolupat a la Unió Soviètica en temps de Josif Stalin.

101 TAXA D'ACTIVITAT *f*

es **tasa de actividad**
en **activity rate**

Nombre que expressa la relació entre el total de les persones actives (*actius -ives<*) i la població total.

sin. **índex d'activitat** *m*

102 TAXA D'ATUR *f*

es **tasa de paro**
en **unemployment rate**

Nombre que expressa la relació entre el total de les persones aturades (*aturats -ades<*) i les persones actives (*actius -ves<*).

sin. **índex d'atur** *m*

103 **TAXA D'OCUPACIÓ** *f*

es **tasa de ocupación**
en **employment rate**

Nombre que expressa la relació entre el total de les persones ocupades (*ocupats -ades<*) i la població en edat de *treballar<*.

sin. **índex d'ocupació** *m*

104 **TREBALL** *m*

es **trabajo**
en **work**

Acció i efecte de *treballar<*, val a dir, de fer un esforç sostingut a canvi d'una retribució.

sin. comp. **feina<** *f*
obra< *f*
ofici< *m*
professió *f*

@ L'acció de *treballar<* molt s'anomena *treballada<*, paraula que també és sin. de *colla<* i *tall<*.
Refrans: "Del treball surt el profit"; "Uns se prenen el treball, i els altres en prenen el profit"; "Molt treball i poc cabdal"; "Treballs amb pa són bons de passar".

Hom pot distingir les següents modalitats:

El treball sempre ha de tenir una retribució. Hi ha activitats no retribuïdes, impròpiament anomenades treball ("treball amistós", "treball benèvol", "treball de bon veinatge").

El treball retribuït pot ser *treball a compte d'altre<*, *treball a compte propi<* o a compte de la pròpia família ("treball familiar").

Les retribucions estan determinades abans de realitzar el treball (*treball a jornal<*) o considerant el seu resultat (*treball a preu fet<*).

Per extensió de les *modalitats contractuals<* o de les *condicions laborals<*, hom parla habitualment de "treball fix", "treball discontinu", "treball en grup", "treball en cadena", "treball a domicili", etc.

105 **VACANT** *f*

es **vacante**
en **vacant**

Lloc de treball < no ocupat o sense proveir.

[III]

Les situacions laborals i la contractació

106 **ACOMIADAMENT** *m*

es **despido**
en **notice**

Forma d'extinció del *contracte laboral*< per la voluntat de l'*empresari -ària*<, amb causa justificada o no.

sin. **comiat**< *m*

L'acomiadament pot ser: procedent, improcedent o nul; en aquest darrer cas, l'empresa ha de readmetre el treballador -a. Hom considera incompliments contractuals que poden ser causa d'acomiadament disciplinari: a) Les faltes reiterades i injustificades d'assistència o puntualitat al treball; b) La indisciplina o desobediència en el treball; c) Les ofenses verbals ofisiques a l'empresari -ària o a les persones que treballen en l'empresa o als familiars que conviuen amb ells; d) La transgressió de la bona fe contractual, així com l'abús de confiança en l'exercici del treball.

107 **ACOMIADAR** *v tr*

es **despedir**
en **sack (to), redundant (to make)**

1. Donar *comiat*<.
2. Fer un *acomiadament*<.
3. Rescindir un *contracte de treball*<.

@ "Acomiadar" és un verb regular que es conjuga com *parlar*. La forma *pron acomiadar-se* significa prendre *comiat*<.

108 **ADSCRIPCIÓ** *f*

es **adscripción**
en **appointment to a job**

Agregar, ocupar una persona al servei d'un cos o d'una entitat.

109 **AJORNALAMENT** *m*

es **ajornalamiento**
en **engagement by the day**

Acció d'*ajornalar*< o *ajornalar-se*.

110 **AJORNALAR** *v tr*

es **ajornalar**
en **engage by the day (to)**

Contractar< una persona per fer un *treball a jornal*<.

@ Hi ha la forma *pron ajornalar-se*. No s'ha de confondre amb *assalaridar*<. Es conjuga com *parlar*.

111 **AMONESTACIÓ** *f*

es **amonestación**
en **admonition, warning, caution**

Amonestament<.

112 **AMONESTAMENT** *m*

es **amonestamiento**
en **admonition, warning, caution**

Acció o efecte d'*amonestar*<.

sin. **Amonestació**<*f*

113 **AMONESTAR** *v tr*

es **amonestar**
en **admonish (to), warning (to), caution (to)**

Imposar una *sanció*< de caràcter lleu per infraccions de disciplina administrativa, de *treball*, etc.

sin. **sancionar**< *v tr*

@ *Amonestar* és un verb regular que es conjunga com *parlar*.

114 **APRESENTATGE** *m*

es **aprendizaje**
en **apprenticeship**

1. Procés o període en el qual l'*aprenent -a* es forma en algun *ofici*.
2. La *modalitat contractual* del període de formació del *treballador -a*.

L'*aprenentatge*, com a procés de *formació*, és entrebancat per factors interns, com ara la monotonia, i per factors externs, com ara l'*eventualitat*.

115 **ASCENS** *m*

es **ascenso**
en **promotion**

Promoció laboral, elevació de *categoria laboral*.

sin. **promoció** *f*

Els sistemes d'*ascens* habitualment emprats conjuguen tres elements: l'*antiguitat*, el concurs oposició i la lliure designació.

116 **CARTA D'ACOMIADAMENT** *f*

es **carta de despido**
en **dismissal notice**

Document que lliura un *empresari -ària* a un *treballador -a* per indicar-li la seua voluntat de donar-li *comiat*.

L'*acomiadament* ha de ser notificat per escrit al treballador -a. Hi ha de constar els fets que el motiven i la data en què tindrà efectes. La comunicació per escrit té la doble finalitat d'informar al treballador -a dels càrrecs que se li imputen i que motiven el seu acomiadament perquè pugui impugnar-los i preparar una defensa adequada i les proves que considere escaients, i per altra part delimitar la controvèrsia judicial, en no poder l'*empresari -ària* al·legar altres fets que no hagen estat exposats en la carta d'*acomiadament*, ja que aleshores es produiria indefensió. La signatura de la carta d'*acomiadament* no implica, en cap cas, conformitat amb el contingut de la mateixa ni amb els fets que s'hi imputen ni, molt menys, renuncia a impugnar l'*acomiadament* en la via jurisdiccional. Significa únicament que el treballador -a ha rebut la comunicació, a la qual podrà afegir l'*expressió no conforme*.

117 **CARTA DE TREBALL** *f*

es **carta de trabajo**
en **work permit**

Document que lliuren les autoritats laborals d'un país a les persones estrangeres que hi volen treballar<.

sin. **carta d'identitat professional** *f*
 permís de treball *m*

118 **CATEGORIA LABORAL** *f*

es **categoría laboral**
en **labour category**

1. Cadascun dels graus, dels grups, etc. establerts en una professió o en una carrera.
2. Sistema tradicional de qualificació i classificació professional o contractual.

sin. **categoria professional** *f*
 nivell professional< *m*

El sistema de qualificació i classificació professional o contractual pot estar arreplegat als *convenis col·lectius*<, i que ha d'estar sotmés al *principi d'igual valor*< i al *dret de promoció i formació*<. La diferenciació professional, funcional, salarial i jeràrquica, de vegades és la causa de situacions discriminatòries. L'acció sindical també ha d'estar atenta al *dret de promoció i formació*<.

119 **CERTIFICAT DE TREBALL** *m*

es **certificado de trabajo**
en **certificate of work**

Document que l'empresari -ària< lliura al treballador -a< a petició d'aquest -a, en el qual consta el temps treballat a l'empresa< i la mena de treball hi efectuat.

120 **CESSACIÓ** *f*

es **cesación, cese**
en **cessation**

Acció o efecte de *cessar*<.

sin. **cessament**< *f*

121 **CESSAMENT** *m*

es **cesamiento, cese**
en **cessation**

Cessació<.

122 **CESSAR** *v intr*

es **cesar**
en **cease (to)**

1. Deixar de fer una activitat, no hi continuar.
2. Abandonar un *càrrec*, dimitir-lo.

@ *Cessar* és un *v intr* quan significa no continuar. Exemples: "Cessà en la presidència per raons de salut"; "Cessar del servei actiu"; "Ordre per la qual es disposa que la senyora X cesse en la gerència". El mateix verb és *tr* quan significa posar fi (a una cosa), terminar, concloure. Exemples: "Cessà la seua activitat"; "L'obra cessà el seu treball". En ambdós casos es conjuga com *parlar*.

123 **COMIAT** *m*

es **despido**
en **notice**

Acomiadament<.

@ Les formes tradicionals són *prendre comiat* per demanar l'extinció del contracte, i *donar comiat* per concedir-la o acomiadar el *treballador -a*<.

124 **COMISSIÓ DE SERVEIS** *f*

es **comisión de servicios**
en **use / employment of someone's services**

Càrrec< o *loc de treball*< que hom encarrega o assigna a una persona, generalment funcionària, de manera provisional i, freqüentment, amb la seua conformitat.

125 **COMPATIBILITAT** *f*

es **compatibilidad**
en **compatibility**

Capacitat de desenvolupar alhora dues o més activitats laborals o feines.

@ Hom parla, per tant, de "sol.licitud", "autorització", "reconeixement", etc. de compatibilitat.

126 **COMPATIBILITZAR** *v tr*

es **compatibilizar**
en **compatible (to make)**

Fer compatible, donar *compatibilitat*<.

@ Compatibilitzar és un verb que es conjuga com *parlar*.

127 **CONCURS** *m*

es **concurso**
en **examination**

Sistema de provisió de llocs de treball a l'administració pública.

@ Concurs significa el sistema (per exemple: "guanyar una plaça per concurs") i, per extensió, també la convocatòria o acte de selecció ("presentar-se a un concurs") i el seu resultat ("concurs s'ha declarat desert").

Segons les condicions per accedir al concurs, hom distingeix: *concurs lliure* (o *torn lliure*), *concurs restringit* (*torn restringit*), etc.; segons el procediment de la seua realització: *concurs de mèrits*, *concurs-oposició*, etc.; segons la seua matèria: *concurs de trasllats* (*torn de trasllat*), etc.

128 **CONTRACTE LABORAL** *m*

es **contrato laboral**
en **labour contract**

1. Acord entre l'*empresari -ària*< i el *treballador -a*<, pel qual aquest -a s'obliga a realitzar un *treball*< a compte de l'*empresari -ària*< i baix la seua direcció, a canvi d'una retribució o *salari*<.

2. Acta o document que enregistra l'acord entre un *empresari -ària*< i un *treballador -ària*<.

És un objectiu prioritari de l'acció sindical el control de la contractació, amb la recepció i supervisió de les còpies bàsiques dels contractes, i la denúncia dels *fraus de llei*<. També és un objectiu sindical la simplificació de les *modalitats contractuals*<.

129 **CURRÍCULUM** *m*

es **currículum**
en **curriculum vitae**

Conjunt de les dades personals i els mèrits acadèmics i professionals d'una persona que sol·licita un *lloc de treball*<, una *plaça*<, l'obtenció d'un *premi*, etc.

sin. **curriculum vitae**

@ El *pl* de *currículum* és *currículums*; quan s'usa la forma desenvolupada (l'latina) *curriculum vitae*, el *pl* és *curricula vitae* (sense accent).

130 **DEDICACIÓ** *f*

es **dedicación**
en **working hours (full-time / part-time, etc.)**

Tipus de *relació laboral*< segons el nombre d'hores de la *jornada*<.

@ Així, hom parla de *dedicació exclusiva*, *dedicació completa* o *dedicació a temps complet* (*plena dedicació*<), *dedicació parcial* o *dedicació a temps parcial*.

131 **EN ACTIU** *loc*

es **en activo**
en **active**

Situació laboral del *treballador* -a< *actiu* -iva<.

sin. **en exercici**< *loc*

@ Aquesta *loc* s'utilitza amb el mateix valor de *servei actiu*.

132 **EN EXERCICI** *loc*

es **en ejercicio**
en **practising**

Situació laboral del *treballador* -a< *actiu* -iva<.

sin. **en actiu**< *loc*

133 **ESCALA** *f*

es **escala**

en **scale**

Sèrie de subdivisions que formen un *cos*< professional o cadascuna d'elles.

@ Exemples: *escala de gestió; escala administrativa; escala auxiliar.*

134 **ESCALAFÓ** *m*

es **escalafón**

en **pay roll**

Llista dels individus d'una corporació classificats segons llur grau, antiguitat, mèrits, etc.

135 **ESCARADA** *f*

es **destajo**

en **piecework**

Treball< que es contracta o realitza a *preu fet*<.

sin. **treball a destall**< *m*

treball a preu fet< *m*

136 **ESCARAR** *v tr*

es **trabajar a destajo**

en **piecework contract (to)**

Contractar a *escarada*<.

sin. **contractar a destall**

contractar a preu fet

@ *Escarar* es conjuga com *parlar*.

137 **EVENTUAL** *adj*

es **eventual**
en **temporary**

Modalitat contractual limitada.

sin. **temporal** *adj*

138 **EXCEDÈNCIA** *f*

es **excedencia**
en **leave of absence**

Situació laboral del *treballador* -a< que, d'acord amb l'empresa, cessa temporalment en la prestació de serveis, sense dret a salari.

@ Hom parla de *excedència especial*, *excedència forçosa*, *excedència voluntària*, etc.

El cessament en la prestació de serveis pot ser per voluntat del treballador -a (excedència voluntària), en la qual no es reconeix la reserva del *lloc de treball*<, excepte *clàusula de la negociació*<; o involuntària per al treballador -a (excedència obligatòria o forçosa), per exemple, per haver estat designat per a un *càrrec*< públic o sindical, situació en la qual es conserva el *lloc de treball*< i es computa l'antiguitat. Un cas particular és l'excedència per a la cura de fills -lles; la legislació estableix la seua durada màxima i el període en el qual hi ha reserva del *lloc de treball*< i còmput d'antiguitat.

139 **EXPECTATIVA DE DESTINACIÓ** *f*

es **expectativa de destino**
en **waiting for a placement**

Situació laboral en la qual un *treballador* -a espera l'assignació d'una *destinació*<.

140 **EXTINCIÓ DE LA RELACIÓ LABORAL** *f*

es **extinción de la relación laboral**
en **cessation of a labour relationship**

Cessació definitiva dels efectes de la *relació laboral*< motivada per alguna causa independent de la voluntat de les parts, depenent d'aquesta voluntat o derivada de les condicions del *contracte*<.

#D'entre les causes d'extinció de la *relació laboral* cal assenyalar: mutu acord entre les parts; causes consignades al *contracte*; expiració de temps convingut o realització de l'obra o servei; per voluntat del treballador -a: dimissió i resolució del *contracte*; per mort, invalidesa i jubilació del treballador-a; per mort, invalidesa i jubilació de l'empresari -ària o per extinció de la personalitat jurídica; per força major; per acomiadament col·lectiu; per causes objectives.

141 **FEINEJAR** *v intr*

es **faenar**
en **work (to)**

Ocupar-se en una *feina*<, en feines.

sin. comp. **treballar**< *v intr*

@ *Feinejar* es conjuga com *jornalejar*.

142 **FIX -Aadj**

es **fijo -ja**
en **permanent**

Modalitat contractual< amb *contracte laboral*< il.limitat.

143 **FRAU DE LLEI** *m*

es **fraude de ley**
en **fraud of law**

Aplicació contrària a la llei d'un *contracte laboral*<.

#El frau de llei suposa la realització de resultat contrari a dret; l'evitació pel subjecte de dret d'una regla de conducta imperativa a la qual tenia obligació d'obeir.

144 **INCOMPATIBILITAT** *f*

es **incompatibilidad**
en **incompatibility**

Incapacitat de desenvolupar alhora dues o més activitats laborals o feines, en particular si una n'és pública.

@ Habitualment en *pl*: *incompatibilitats*.

145 **INHABILITACIÓ** *f*

es **inhabilitación**
en **disqualification**

Pena d'incapacitació temporal per a exercir *càrrecs*< públics o una *professió*<, o de restricció dels drets civils o polítics.

146 **INTERINITAT** *f*

es **interinidad**
en **interim**

Temps que dura el servei prestat per una persona *interina*<.

@ Exemples: *període d'interinitat*, *cobrir una interinitat*, etc. La forma "interinatge" no és correcta.

147 **LABORAR** *v int*

es **laborar**
es **labour (to)**

Treballar< prolongadament en una cosa.

@ *Laborar* es conjuga com *parlar*.

148 **LLICÈNCIA** *f*

es **licencia**
en **license**

Permis< laboral.

@ Exemples: *llicència per matrimoni*, *llicència per maternitat*, etc.

149 **MATERNITAT** *f*

es **maternidad**
en **maternity**

Situació laboral de la dona partera, per la qual se suspén la prestació laboral durant un període de temps.

@ En parlar d'aquest *permís*< o *licència*<, un ús no sexista del llenguatge aconsella l'expressió: *permís de maternitat-paternitat*.

#Hom pot distingir tres supòsits:

- Descans sol.licitat per la mare. En el supòsit de part i que té una durada de 16 setmanes, que pot ampliar-se a 18 en cas de part múltiple. La distribució d'aquest període la realitza la interessada, sempre que 6 setmanes es gaudeixen immediatament després del part.

- Descans sol.licitat pel pare. Cas que el pare i la mare treballen, aquesta, en iniciar-se el període de descans per maternitat pot optar perquè el pare gaudezca fins a 4 setmanes, de manera ininterrompuda, als últims mesos del període de descans de la mare.

- Descans en cas d'adopció. Si el fill -a adoptat és menor de cinc anys i major de 9 mesos, la suspensió té una durada màxima de 6 setmanes, a la qual podrà acollir-se només una persona, el pare o la mare.

150 **MODALITAT CONTRACTUAL** *f*

es **modalidad contractual**
en **contractual modality**

Tipus de *contracte laboral*< vigent.

@ Generalment, en *pl*: *modalitats contractuals*.

Hom pot distingir els següents tipus de contractes:

Segons les parts que estableixen el contracte, es pot parlar de contracte de grup, celebrat entre l'empresari -ària i un grup de treballadors -res, contracte individual, que es refereix a un únic treballador -a. Pot succeir també que hi haja un altre treballador -a afectat -ada, per exemple per anticipació de l'edat de jubilació (contracte de relleu o substitució), perquè tinga dret a reserva del *lloc de treball*< (contracte d'*interinitat*<), etc.

Atenent a la seua durada, hi ha contractes fixos o indefinits, i contractes temporals, definits o eventuals (una varietat dels quals són els contractes fixos discontinus).

Pel que fa al temps de treball establert, hi ha contractes a temps complet, que abasten tota la *jornada laboral*<, també anomenats, de *jornada completa*, i contractes a temps parcial, per treballar-hi només una part, els anomenats, de *mitja jornada*.

Pel que respecta a la seua finalitat, hom pot parlar de contracte d'aprenentatge, contracte en pràctiques, contracte eventual per circumstàncies de la producció, contracte per llançament de nova activitat, etc.

151 **NIVELL PROFESSIONAL** *m*

es **nivel profesional**
en **professional status**

Categories laborals<.

152 **NUL.LITAT DE CONTRACTE** *f*

es **nulidad de contrato**
en **nullity of contract**

Invalidesa, total o parcial, d'un *contracte laboral*<.

Poden ser anul.lats els contractes que adolesequen de vicis de forma d'acord amb la legislació vigent en algun dels seus elements essencials (consentiment de les parts, objecte o matèria del mateix, infracció de normes imperatives, etc.). Si la nul.litat és parcial, la resta del contracte continua vigent. Si el contracte resulta nul, el treballador -a podrà exigir la remuneració escaient pel treball realitzat.

153 **OBRAR** *v tr*

es **obrar**
en **work (to)**

Afaïçonar, *treballar*< un material.

sin. comp. **treballar**< *v tr*

@ Refrany: "Poc parlar i molt d'obrar". *Obrar* es conjuga com *parlar*. Com a *v intr* significa aplicar l'activitat a un fi, esp. d'ordre moral.

154 **OPOSICIÓ** *f*

es **oposición**
en **public examination**

Modalitat de *concur*s<, habitual en l'accés a la funció pública.

@ Generalment, en *pl*: *oposicions*. Exemples: "Està fent oposicions", "Estudia per aprovar unes oposicions", etc.

155 **PERÍODE DE PROVA** *m*

es **período de prueba**
en **probation period**

Espai de temps dins del qual cadascuna de les parts d'un *contracte laboral*< pot disoldre el vincle si no resta satisfeta de les prestacions de l'altra. Per extensió, la seua condició expressa en el *contracte laboral*<.

sin. **temps de prova**< *m*

És possible estipular un període de prova durant el qual ambdues parts poden resoldre el contracte sense necessitat d'al·legar causa justa, sense preavis i sense cap indemnització. El període de prova ha de concertar-se per escrit i durant el mateix empresari -ària i treballador -a estan obligats a realitzar les experiències que constitueixen l'objecte de la prova. Serà nul el període de prova que s'estableix quan el treballador -a ja haja exercit les mateixes funcions amb anterioritat en l'empresa, amb qualsevol modalitat de contractació. Durant el període de prova, el treballador -a té els drets i obligacions corresponents al lloc de treball que exerceix com si fora de plantilla.

156 **PERMÍS** *m*

es **permiso**
en **leave**

Situació laboral del *treballador -a*< que, en rebre autorització o llicència, cessa temporalment la prestació del seus serveis.

sin. **llicència**< *f*

Són motius per a la concessió dels permisos retribuïts els següents: matrimoni; naixement d'un fill o filla; malaltia greu o defunció de pare, mare, avi, àvia, fill, filla, nét, néta, cònjuge, gendre o nora; lactància; guarda legal; acompliment de deure públic de caràcter inexcusable i personal; recerca d'ocupació; trasllat de domicili; representants dels treballadors -res.

157 **PLENA DEDICACIÓ** *f*

es **plena dedicación**
en **full-time (to work)**

Modalitat de contractació< en la qual es treballa en exclusiva per a l'*empresa*<.

158 **PREAVÍS** *m*

es **preaviso**
en **previous notice**

1. Anunci d'una acció, com ara l'extinció d'un *contracte laboral*<.
2. Temps que hi ha entre l'anunci i l'execució definitiva de l'acció.

@ El plural de *preavis* és *preavisos*.

#Cal un preavis en les circumstàncies següents: eleccions sindicals, acomiadaments per causes objectives, contractes temporals, dimissió del treballador -a, reincorporació per causa d'excedència, denúncia de convenis col·lectius, realització d'assemblees i vagues, ús de crèdit horari sindical, permisos i llicències.

159 **PROMOCIÓ** *f*

es **promoción**
en **promotion**

Acció i efecte d'elevar un *treballador* -a< de *categoria laboral*<, la qual cosa representa una millora professional i econòmica.

sin. **ascens**< *m*

@ Un sin. de *promoció interna* és *torn d'ascens*.

Els treballadors -res tenen dret de *promoció*< i *formació*<. La promoció s'articula a través del sistema de classificació professional; la promoció i la formació professional; els ascensos i la promoció econòmica.

160 **PROMOCIONAR** *v tr*

és **promocionar**
en **promote (to)**

Elevar una persona a un grau o a una *categoria laboral*< superior, fer una *promoció*<

sin. **promoure** *v tr*

@ *Promocionar* es conjuga com *parlar*. També es pot emprar en sentit *pron* amb el mateix valor: "Ara hi ha moltes possibilitats de *promocionar-se*".

161 **READMISSIÓ** *f*

es **readmisión**
en **readmission**

Acció o efecte de tornar a admetre un *treballador* -a< en el *lloc de treball*<.

#La readmissió ha d'efectuar-se amb les mateixes condicions que tenia abans de causar baixa per suspensió o extinció de la relació laboral, quan l'esmentada suspensió o extinció han estat declarades nul·les o improcedents per l'autoritat laboral.

162 **SANCIÓ** *f*

es **sanción**
en **sanction**

Pena que la llei estableix a qui la infringeix.

Hi ha sancions, com ara: suspensió de funcions, *suspensió de sou i feina*<, etc.

163 **SANCIONAR** *v tr*

es **sancionar**
en **sanction (to)**

Imposar una *sanció*<.

sin. **amonestar**< *v tr*

@ *Sancionar* es conjuga com *parlar*.

164 **SELECCIÓ DE PERSONAL** *f*

es **selección de personal**
en **selection of personnel**

Procés pel qual s'escull una persona per a un *lloc de treball*< determinat.

#Es configura com un procés de comparació entre el *perfil del lloc*< i les característiques de les persones candidates a ocupar-lo. Aquest procés ha de proporcionar no només un diagnòstic, sinó també un pronòstic respecte a l'aptitud i activitat d'una persona.

165 **SEPARACIÓ DEL SERVEI** *f*

es **separación del servicio**
en **expulsion from the civil service**

Sanció < disciplinària d'un *funcionari -ària* < públic per causa de falta molt greu.

166 **SUSPENSIÓ DE CONTRACTE** *f*

es **suspensión de contrato**
en **suspension of contract**

Interrupció temporal de la prestació laboral, sense que quede trencat el vincle laboral entre l'*empresa* < i el *treballador -a* <, per *excedència* < o altres causes.

La suspensió del contracte es pot produir per les causes següents: mutu acord entre les parts, causes consignades vàlidament al contracte, incapacitat temporal dels treballadors -res, maternitat de la dona treballadora i adopció o acolliment de menors de 5 anys, acompliment del servei militar o la prestació social substitòria, exercici de càrrec públic representatiu, privació de llibertat de treballador -a mentre no hi haja sentència condemnatòria, suspensió de sou i feina per motius disciplinaris, força major temporal, causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció, excedència forçosa, exercici de vaga legal, tancament legal de l'empresa, suspensió exonerada de les obligacions recíproques de treballar i remunerar el treball.

167 **SUSPENSIÓ DE SOU I FEINA** *f*

es **suspensión de empleo y sueldo**
en **suspension of occupation and salary**

Sanció disciplinària imposada per un *empresari -ària* < a un *treballador -a* < o a diversos, pel fet d'haver comés una falta tipificada per la llei.

En finalitzar la sanció, el contracte de treball torna a la seua plena vigència.

168 **TEMPS DE PROVA** *m*

es **tiempo de prueba**
en **probation period**

Període de prova < o la seua condició expressa en el *contracte laboral* <.

169 **TRASLLAT DE LLOC DE TREBALL** *m*

es **traslado de puesto de trabajo**
en **job transfer**

Acció i efecte de fer passar un *treballador -a*< d'un *càrrec*< o *lloc de treball*< a un altre, generalment de la mateixa *categoria laboral*<.

@ S'usa més sovint la forma reduïda *trasllat*. Exemples: *trasllat voluntari*, *trasllat forçós*, etc.

170 **TREBALL A COMPTE D'ALTRI** *m*

es **trabajo por cuenta ajena**
en **work for another**

Treball< realitzat per a una altra persona o *empresa*<, i sotmés a un *contracte laboral*<.

sin. **treball per compte d'altri** *m*

sin. comp. **treball assalariat** *m*

171 **TREBALL A COMPTE PROPI** *m*

es **trabajo por cuenta propia**
en **work for oneself**

Treball< realitzat per a si mateix, que no està sotmés a un *contracte laboral*<, però sí a *cotització*<.

sin. **treball per compte propi** *m*

sin. comp. **treball autònom** *m*

172 **TREBALL A JORNAL** *m*

es **trabajo a jornal**
en **work paid daily**

Treball< amb un *salari*< diari determinat o *jornal*<.

173 **TREBALL A PREU FET** *m*

es **trabajo a destajo**

en **piecework**

Treball< amb un *salari*< variable, en funció del treball fet.

sin. **treball a destall** *m*
treball a escarada< *m*
(treball) a tasca *(m) lòc*

@ Hi ha l'expressió *a preu fet de mans i recapte* que significa el *contracte*< en què l'*obrer -a*< està obligat *-ada* a fornir el *treball*< i els materials.

174 **TREBALLAR** *v intr*

es **trabajar**
en **work (to)**

Emprar-se físicament o mentalment amb un esforç sostingut en l'execució d'alguna cosa, especialment, pel guany que en prové o per l'obligació del propi *càrrec*< o *professió*<.

sin. **feinejar**< *v intr*
laborar< *v intr*
obrar< *v intr*

sin. comp. **treballotejar**< *v intr*
treballuscar< *v intr*
treballutxar< *v intr*

@ Refranys: "Qui no treballa no menja"; "Qui no treballa dorm a la palla"; "Si treballes menjaràs, i si no dejunaràs"; "El treballar és virtut, si es té salut"; "A la casa on es treballa, mai hi falta pa ni palla"; "Qui treballa en la joventut, en la vellesa té salut"; "Per a treballar i no guanyar, val més descansar"; "Uns treballen, i altres en tenen el profit". *Treballar* és un verb regular de la 1a conjugació; la seua flexió és com la de "parlar". Hi ha l'expressió *treballar a preu fet (escarar*<) com a sin. de fer un *treball a preu fet*, *treballar a compte d'altre* com a sin. de realitzar un *treball a compte d'altre*, etc.

175 **TREBALLAR** *v tr*

es **trabajar**
en **work (to)**

Sotmetre una matèria a una acció continua per afaïonar-la.

sin. **afaïonar** *v tr*

obrar *v tr*

@ *Treballar* es conjuga com *parlar*.

176 **TREBALLOTEJAR** *v intr*

es **trabajar sin empleo fijo**
en **odd jobs (to do)**

Treballar< no d'una manera seguida, en feines *eventuals*<.

sin. **treballuscar**< *v intr*
 treballutxar< *v intr*

sin. comp. **jornalejar**< *v intr*

@ *Treballotejar* es conjuga com *jornalejar*.

177 **TREBALLUSCAR** *v intr*

es **trabajar sin empleo fijo**
en **odd jobs (to do)**

Treballotejar<.

@ *Treballuscar* es conjuga com *parlar*.

178 **TREBALLUTXAR** *v intr*

es **trabajar sin empleo fijo**
en **odd jobs (to do)**

Treballotejar<.

@ *Treballutxar* es conjuga com *parlar*.

[IV]

L'organització del treball

179 ABSENTISME LABORAL *m*

es **absentismo laboral**
en **labour absenteeism**

1. Absència del *lloc de treball*<, total o parcial.
2. Mesura global de l'absència del *lloc de treball*< com temps laborable perdut.

L'índex d'absentisme ha de ser comunicat periòdicament (trimestralment) per l'*empresari -ària*< als *representants dels treballadors -res*<. La reducció de l'absentisme pot ser matèria de *negociació col·lectiva*<. Les faltes d'assistència poden produir l'extinció del contracte. No s'hi computaran com a faltes d'assistència: absències degudes a vaga legal, l'exercici d'activitats de representació legal dels treballadors -res, l'accident de treball, la maternitat<, les llicències i vacances, les baixes per malaltia comuna o accident no laboral.

180 ACTIVITAT *f*

es **actividad**
en **activity**

Estimació de l'*aptitud*<, l'habilitat i l'esforç del *treballador -a*< en efectuar una *tasca*<.

L'estimació és feta pel *cronometrador -a*<. Sobre aquesta matèria és fonamental un adequat assessorament sindical.

181 ACTIVITAT NORMAL *f*

es **actividad normal**
en **normal activity**

Treball< mitjà que desenvolupa un *treballador -a*<.

L'activitat normal és la desenvolupada per un *operari mitjà*<, entrenat i coneixedor del seu *treball*<, conscient de la seua responsabilitat, sota una *direcció*< capaç, sense excessiva *fatiga*< física i mental, i en condicions normals.

La distinció entre *activitat normal* i *activitat òptima*< serveix per establir el llindar mínim i màxim de *rendiment*<, entre els quals s'estableix una graduació d'*incentius*<. Sobre aquesta matèria és fonamental un adequat assessorament sindical.

182 **ACTIVITAT ÒPTIMA** *f*

es **actividad óptima**
en **optimal activity**

Treball< màxim que pot desenvolupar un *treballador -a*< de manera sostenible.

L'activitat òptima és la desenvolupada per un *operari mitjà*<, entrenat i coneixedor del seu *treball*<, conscient de la seua responsabilitat, sota una *direcció*< capaç i en condicions normals, sense detriment de la seua *salut*< i professionalitat.

183 **APTITUD** *f*

es **aptitud**
en **capacity**

Capacitat d'un *treballador -a*< per realitzar un *treball*< de manera suficient o idònia.

184 **AUTOMATITZACIÓ** *f*

es **automatización**
en **automation**

Aplicació d'operacions, màquines o procediments, mecànics i involuntaris, al procés productiu per augmentar la seua rendibilitat.

Casos d'automatització són la *informatització*< i la *robotització*<.

185 **CALENDARI LABORAL** *m*

es **calendario laboral**
en **labour calendar**

Sistema de distribució del *temps de treball*<.

Amb la limitació de la *jornada*< establerta per llei (jornada legal) i el calendari oficial de festes, el calendari laboral, tant pel que fa a la distribució de períodes de *vacances*, com a l'establiment de *descansos*<, *torns*<, etc., ha de ser matèria de *negociació col·lectiva*< i *acció sindical*<. El calendari laboral ha d'estar exposat en un lloc visible de cada centre de treball.

186 **CAP** *mif*

es **jefe -fa**
en **head, leader**

Persona que ocupa el primer lloc o té l'autoritat.

@ Exemples: *cap de servei, cap de secció, cap de negociat*, etc. El terme *comandament*, que a vegades s'utilitza com a sin., només es pot utilitzar referit al lloc de treball, no a la persona.

187 **CAP DE COLLA** *mif*

es **capataz**
en **foreman**

Persona que mana i dirigeix el treball d'una *colla*< de *treballadors -res*<.

sin. **capatàs**< *mif*
 caporal *mif*

@ S'hi poden trobar expressions anàlogues a *cap de colla* en diversos treballs, com ara *cap d'era* (la persona que dirigeix la batuda), *cap d'escarada* (en el tall de segadors, la persona que va davant de tots, dirigeix la feina, cobra la soldada de tots els operaris -àries i els la reparteix), *cap major* (la persona que dirigeix el tall de segadors), *cap de mester* (prohom d'ofici o gremi de treballadors), *cap mestre* (mestre principal d'un ofici), *cap d'obra* (mestre de cases), *cap de pastera* (operari -ària flequer -a que dirigeix l'operació de pastar, pastant ell -a també a un extrem de la pastera).

L'expressió *cap de colla*, normalment emprada en masculí, es pot feminitzar com *la, una cap de colla*.

188 **CAPATÀS** *mif*

es **capataz**
en **foreman**

Cap de colla<.

@ Aquesta expressió, normalment emprada en masculí, es pot feminitzar com *la, una capatàs*. El pl de *capatàs* és *capatassos*.

189 **CATÀLEG DE LLOCS DE TREBALL** *m*

es **catálogo de puestos de trabajo**

en **catalogue of jobs**

Relació detallada dels *llocs de treball*< d'un *organisme* o *empresa*<.

190 **CERCLE DE QUALITAT** *m*

es **círculo de calidad**

en **circle of quality**

Grup de *treballadors -res*<, generalment **informals** i voluntaris, que pretenen millorar el funcionament de l'*empresa*<, amb l'objectiu de la *qualitat total*<.

191 **CICLE** *m*

es **ciclo**

en **cycle**

Període de temps necessari perquè tots els *equips*< passen per totes les incidències.

192 **COLLA** *f*

es **grupo**

en **team**

Equip< o *grup*< de *treballadors -res*<.

sin. **coll** *m*

collada *f*

sin. comp. **equip**< *m*

grup< *m*

peonada< *f*

@ Pertànyer al grup, se'n diu *ser a la colla*, mentre que *estar a la colla* vol dir més bé estar llest, a punt de dur a terme un treball. El terme "colla" deriva del mateix mot llatí (*c_p_la*) que les paraules *cobla* i *coble*. És preferible l'ús del terme tradicional *colla* al mot *brigada*, pres modernament de l'es *brigada* i el francès *brigade*.

193 **COMPANY -A** *m - f*

es **compañero -ra**

en **workmate, colleague**

Persona que n'acompanya una altra o està en la companyia d'altra en el treball<.

sin. **companyó -ona** *m - f*

@ La paraula *company* -a prové del llatí vulgar **compani_ne*, que literalment vol dir la persona que comparteix el pa amb una altra. Refranys: "Apa, company! Vós a les cols i jo a la carn"; "Un company, un altre en pot portar"; "En el llit i en la presó, coneixeràs ton companyó"; "Escolta bé la raó que et dona ton companyó".

194 **CRONOMETRATGE** *m*

es **cronometraje**
en **timing**

Fase d'un estudi de temps< consistent a mesurar i enregistrar el temps invertit en una operació, un element d'operació o la inactivitat.

@ La persona encarregada del cronometratge, se'n diu *cronometrador -ra*.

#L'acció sindical< i la negociació col·lectiva< poden perfilar els procediments de cronometratge i, en general, de l'estudi de temps. Sobre aquesta matèria és fonamental un adequat assessorament sindical.

195 **DESCANS** *m*

es **descanso**
en **break**

Cessament en el treball.

sin. **arrest** *m*
esbarjo *m*
parada< *f*
pausa< *f*

Hi ha descans en la jornada diària -continuada-, descans entre jornades, descans setmanal i descans anual (vacances).

196 **DESTINACIÓ** *f*

es **destino**
en **destination**

Lloc on una persona, especialment un *funcionari -ària*<, treballa.

@ Així hom parla de "canviar de destinació", "demanar una nova destinació", "destinació provisional", etc. La forma *destí* és incorrecta amb el sentit esmentat.

197 **DEURE DE DILIGÈNCIA** *m*

es **deber de diligencia**
en **duty of diligence**

Cura en el compliment de les obligacions laborals.

El compliment de les obligacions laborals d'un *treballador -a*< ha de ser equiparable, en idèntiques condicions, a la de la resta de *companys -es*<, és a dir, sotmés a l'exercici regular, no extralimitat, de les funcions directives de l'empresari -ària, i referit a aquelles matèries que no contravinguen les normes de dret, siguen legals o convencionals. La *negociació col·lectiva*< és el mitjà general per determinar el deure de diligència i les exigències de col·laboració, tot establint sistemes d'organització del treball i negociació.

198 **DIA** *m*

es **día**
en **day**

Jornada.

@ S'escriu amb majúscula quan forma part de la denominació d'una commemoració: Dia del Treball, Dia de la Terra. Un dia assenyalat, per una certa relació, és una *diada (f)*. Així cal escriure: "La Diada Nacional", "Dijous tenim la diada de cobrar". Pel que fa a l'article, es manté fossilitzada la forma *lo* en l'expressió "tot lo dia"; en l'estàndard oral i la llengua escrita, convé fer servir exclusivament la forma normativa "tot el dia".

199 **DIA FEINER** *m*

es **día laboral**
en **working day**

Jornada on es realitza treball o es presta un servei.

sin. **dia de feina** *m*
 dia hàbil *m*

dia laboral *m*
dia laborable *m*
dia obrer *m*

@ Com a sin. hi ha també la curiosa forma *dia de cada dia*. Se sol reservar *dia hàbil* per referir actuacions judicials o parlar dels períodes de vigor de les normes. Hi ha l'expressió *dia rodó* per parlar del dia feiner comprés entre dos dies festius. L'absència del treball un dia feiner per motius personals o permís, especialment entre el funcionariat, s'anomena *dia d'assumptes personals (o propis)*, amb (o sense) justificació prèvia, o *dia de permís*.

200 **DIA FESTIU** *m*

es **día festivo**
en **day off, bank holiday**

Jornada que hom no treballa, perquè cal commemorar una festa o perquè és diumenge.

sin. **dia de festa** *m*
dia inhàbil *m*
dia lliure *m*

@ Se sol reservar *dia inhàbil* per referir actuacions judicials o parlar dels períodes de vigor de les normes.

201 **DIAGRAMA D'INTERFERÈNCIES** *m*

es **diagrama de interferencias**
en **diagram of interferences**

Mètode gràfic de càlcul de temps o demores produïdes pel treball< en processos o màquines que esperen l'atenció del treballador -a< corresponent.

202 **EQUIP** *m*

es **equipo**
en **team**

Grup de treballadors -res< organitzat per un treball determinat, com ara completar un cicle< en una mateixa unitat diferenciada de producció. També és el conjunt d'eines, instruments, màquines, etc., per a efectuar un treball<, l'anomenat *equipament*.

sin. comp. **grup** *m*
colla *f*

203 **ERGONOMIA** *f*

es **ergonomía**
en **ergonomics**

Ciència aplicada que tracta de l'adaptació dels mètodes i *llocs de treball*< a les condicions humanes, psicològiques i anatomicofisiològiques, a fi d'assolir la més gran eficàcia possible.

@ De la persona especialista en ergonomia se'n diu *ergonomista* i de la seua activitat, *ergoteràpia*. Com a sin.d'ergonomia es fa servir *biotecnologia*, malgrat que aquesta paraula té un abast més ample; per exemple, és sin. comp. d'*enginyeria genètica*.

Encara que la paraula *ergonomia* s'ha estés des dels anys cinquanta, el concepte ja es present al *taylorisme*<, que considerava els treballadors -res aproximadament com màquines complicades. Hom pot distingir l'ergonomia geomètrica, que estudia les condicions mètriques i posicionals, l'ergonomia temporal, que analitza l'aplicació del *temps de treball*<, l'ergonomia ambiental, que estudia i pretén millorar l'entorn laboral, l'ergonomia de sistemes, que es refereix a la relació entre les persones i els elements materials i els processos, l'ergonomia preventiva o de projecte, i l'ergonomia correctora. Actualment l'ergonomia presta molta atenció als factors psicològics del treballador -a i la seua relació amb l'entorn.

204 **ESTUDI DE TEMPS I MÈTODES** *m*

es **estudio de tiempos y métodos**
en **time and motion study**

Sistema d'organització i control del treball àmpliament estés des de la formulació del *taylorisme*<.

L'estudi de temps i mètodes es compon de dues parts complementàries. En primer lloc, se selecciona un procés de treball concret, i s'estudia la millor forma de realitzar-lo, la determinació del seu ordre i la divisió en seqüències de l'activitat. En segon lloc, es fa l'estudi de temps, que es pot basar bé en dades acumulades -taules de temps determinades, referides a les mateixes operacions-, bé en el cronometratge de cada seqüència. L'estudi ha de considerar l'*activitat normal*< i l'*activitat òptima*< que ha de desenvolupar el *treballador -a*<, i establir les condicions del producte, els instruments i materials, la *fatiga*<, etc. Sobre aquesta matèria és fonamental un adequat assessorament sindical, ja que els *representants*< dels *treballadors -res*< han de negociar l'establiment, revisió, ampliació o suspensió dels sistemes de control de temps i, eventualment, recórrer a l'*arbitratge*<.

205 **FATIGA** *f*

es **fatiga**
en **fatigue**

Disminució reversible de la capacitat funcional, general -cansament- o parcial -d'un òrgan- com a conseqüència de l'esforç o d'altres causes relacionades amb el treball<.

@ Hi ha la forma *fadiga*. Per manifestar **fatiga en** extrem hi ha les *loc* "treure el fetge per la boca" i "treure la freixura per la boca", que **originen** els verbs *pron esfetgegar* i *esfreixurar*, així com l'*adj esquena-romput -uda*.

206 **FER HORES** *loc*

es **hacer horas**
en **hours (to do), overtime**

Efectuar un treball< *temporal*< no sotmés a la *jornada laboral*< o realitzar *hores extraordinàries*<.

207 **FESTA** *f*

es **fiesta**
en **holiday**

Dia no feiner.

sin. comp. **vacança**< *f*

@ Hi ha les *loc fer festa* i *tenir festa*, que **signifiquen** no haver d'anar a la feina. Refranys: "Festa traslladada, festa esgarrada"; "Més val una festa que dos diumenges".

208 **FITXA** *f*

es **ficha**
en **time card**

Petit full rectangular de paper o cartolina que hom utilitza per *marcar*<, val a dir, per realitzar el control de l'*horari*<.

sin. comp. **targeta magnètica** *f*

209 **FITXAR** *v tr*

es **fichar**
en **clock in / out (to)**

Marcar< amb una *fitxa*<.

sin. comp. **marcar**< *v tr*

@ *Fitxar* és un verb regular que es conjuga com *parlar*.

210 **GRUP** *m*

es **grupo**
en **group**

Conjunt de *treballadors -res*< que formen una unitat, d'acord amb la classificació professional (*grup professional*) o per la seua activitat (*grup operatiu* o *grup autònom*<).

sin. comp. **colla**< *f*
equip< *m*

@ Exemples: "El grup C del personal d'administració i serveis"; "Grups 1 i 2"; "Canviar de grup". *Grup* i *equip*< tenen, és clar, un abast molt més limitat que *classe*<.

211 **GRUP AUTÒNOM** *m*

es **grupo autónomo**
en **autonomous group**

Conjunt de *treballadors -res*< que realitzen una determinada *feina*< o una part o la totalitat d'un procés productiu, tot organitzant-lo de manera independent i, generalment, participativa i flexible.

212 **HORA EXTRAORDINÀRIA** *f*

es **hora extraordinaria**
en **overtime**

Hora treballada que excedeix la *jornada laboral*< normal o legal.

@ Està molt estesa la forma apocopada *hora extra*. El *pl* d'*hora extra* és *hores extra*. Hi ha la *loc fer hores*<.

En considerar les hores extraordinàries, cal apuntar dos criteris sindicals: solidaritat i transparència. La *negociació col·lectiva*< d'aquesta matèria ha d'estar presidida pel principi de

es **fichar**
en **clock in / out (to)**

Marcar< amb una *fitxa*<.

sin. comp. **marcar**< *v tr*

@ *Fitxar* és un verb regular que es conjuga com *parlar*.

210 **GRUP** *m*

es **grupo**
en **group**

Conjunt de *treballadors -res*< que formen una unitat, d'acord amb la classificació professional (grup professional) o per la seua activitat (grup operatiu o *grup autònom*<).

sin. comp. **colla**< *f*
equip<*m*

@ Exemples: "El grup C del personal d'administració i serveis"; "Grups 1 i 2"; "Canviar de grup". *Grup* i *equip*< tenen, és clar, un abast molt més limitat que *classe*<.

211 **GRUP AUTÒNOM** *m*

es **grupo autónomo**
en **autonomous group**

Conjunt de *treballadors -res*< que realitzen una determinada *feina*< o una part o la totalitat d'un procés productiu, tot organitzant-lo de manera independent i, generalment, participativa i flexible.

212 **HORA EXTRAORDINÀRIA** *f*

es **hora extraordinaria**
en **overtime**

Hora treballada que excedeix la *jornada laboral*< normal o legal.

@ Està molt estesa la forma apocopada *hora extra*. El *pl d'hora extra* és *hores extra*. Hi ha la *loc fer hores*<.

En considerar les hores extraordinàries, cal apuntar dos criteris sindicals: solidaritat i transparència. La *negociació col.lectiva*< d'aquesta matèria ha d'estar presidida pel principi de

solidaritat, més encara davant l'extensió de l'*atur*< i la necessitat d'assajar fórmules de repartiment del treball. Pel que fa a la transparència, la retribució per les hores extraordinàries ha d'estar arreglada a les taules del *conveni col.lectiu*< i, la seua realització, ha d'aparèixer als fulls de pagament. La cotització addicional que s'ha de liquidar per hores extraordinàries ha de ser computable a efectes de prestacions. Cal distingir les hores extraordinàries normals de les anomenades hores extraordinàries estructurals, determinades per circumstàncies pròpies del procés productiu (períodes punta de producció, canvis de torn, etc)- o imprevistes (comandes, absències, etc.). La qualificació d'hores extraordinàries com estructurals s'ha de notificar als representants dels treballadors -res, els quals poden recórrer-les davant l'autoritat laboral. Correspon, doncs, als representants sindicals una important tasca de vigilància i fiscalització en aquest camp.

213 **HORARI** *m*

es **horario**
en **timetable**

Manera o reglament de distribució de la *jornada laboral*<.

sin. **horari de treball**< *m*
 horari laborable< *m*

@ *horari i jornada*< s'utilitzen molt sovint com a sin.: *horari seguit, horari partit*.

L'establiment de l'horari és facultat de l'empresari -ària, que haurà de ser visat per l'autoritat laboral, i que, en la mesura que determina o modifica les condicions laborals, haurà de ser matèria de *negociació col.lectiva*<. Atenent a les seues modalitats, hom pot parlar d'*horari a torns, horari nocturn, horari d'estiu*, etc. Cal distingir entre l'horari rígid i l'*horari flexible*<. Al primer, els treballadors -res han de romandre al seu lloc de treball des del'hora fixada com inici fins la prevista per a la terminació; al segon, cada treballador -a pot iniciar i terminar la seua jornada, dintre d'uns determinats màrgens de coincidència amb la resta del personal.

214 **HORARI FLEXIBLE** *m*

es **horario flexible**
en **flexitime**

Distribució de la *jornada laboral*< en la qual els *treballadors -res*<, dins un límits marcats per l'*empresari -ària*<, poden adaptar la prestació de serveis segons la seua voluntat.

215 **INFORMATITZACIÓ** *f*

es **informatización**
en **computerization**

Aplicació generalitzada de la tecnologia de la informació -informàtica i telecomunicacions- al procés productiu.

Relacionades amb la informatització es troba l'*automatització*< i la *robotització*<. La informatització pot determinar canvis en l'organització i en la participació dels *treballadors -res*<. Així es poden fer possibles estructures menys centralitzades i burocràtiques -val a dir, més "planes"-, i una participació major en l'accés a la informació i la presa de decisions.

216 **JORNADA INTENSIVA** *f*

es **jornada intensiva**
en **intensive timetable, non-stop work day**

Jornada laboral< feta sense interrupció per a l'àpat del migdia.

sin. **jornada continuada**

ant. **jornada partida**<

217 **JORNADA LABORAL** *f*

es **jornada laboral**
en **hours of work**

Durada del treball diari, setmanal o anual.

Hom pot distingir jornades laborals normals i jornades laborals especials. De les especials, reconegudes per la legislació, en serien exemples la jornada ampliada, la jornada limitada, la jornada reduïda, etc. Per determinades circumstàncies, com ara guàrdia legal, lactància, etc., hi ha també jornada reduïda. Si la jornada laboral es divideix per a l'àpat del migdia, amb una interrupció de almenys una hora de duració, hom parla de *jornada partida*<; si no, de *jornada continuada*<. També hi ha la *jornada legal*<. Segons la *modalitat de contractació*<, hom pot parlar també de *jornada plena*< o *mitja jornada*<.

218 **JORNADA PARTIDA** *f*

es **jornada partida**
en **timetable with a break at midday**

Jornada laboral< feta amb interrupció per a l'àpat del migdia.

sin. **jornada de matí i vesprada / tarda / horabaixa** *f*

ant. **jornada continuada** *f*

219 **JORNADA PLENA** *f*

es **jornada plena**
en **full time job**

Horari< sencer de *treball*<.

ant. **mitja jornada**

220 **LLOC DE TREBALL** *m*

es **puesto de trabajo**
en **place of work**

Porció d'espai assignat a un *treballador* -a< i, per extensió, *càrrec*<, destinació, col.locació, funció, etc. en què hom treballa.

sin. comp.	càrrec <	<i>m</i>
	col.locació	<i>f</i>
	destinació	<i>f</i>
	treball <	<i>m</i>

221 **MARCAR** *v tr i intr*

es **fichar**
en **clock in / out (to)**

Acció de registrar l'acompliment de la *jornada laboral*<, és a dir, enregistrar les hores d'entrada i eixida del *lloc de treball*< al *rellotge marcador*<, normalment per mitjà d'una *targeta magnètica*<.

@ *Marcar* es un verb que es conjuga com *trencar*, ja que lògicament en les desinències -e, -em, -en, -es, -eu, -i, i -í, canvia la lletra *c* per *qu*. Així: tu marques, jo marquí, nosaltres marquem, etc. El verb és transitiu quan significa posar o deixar una marca en una *fitxa*<, i aleshores hom pot dir també *fitxar*<, però és intransitiu quan vol dir controlar de manera abstracta. Exemples respectius són: "Marqueu la fitxa en deixar la feina" i "Cada dia marquem a les vuit".

222 **MARCATGE** *m*

es **marcaje**
en **clocking in / out**

Acció i efecte de *marcar*< al *rellotge marcador*< les hores d'entrada i eixida del *lloc de treball*<.

223 **MITJA JORNADA** *f*

es **media jornada**
en **part-time job**

Mig *horari*< de *treball*<.

224 **MOBILITAT LABORAL** *f*

es **movilidad laboral**
en **labour mobility**

Qualitat dels *treballadors -res*< en virtut de la qual poden passar d'un *lloc de treball*< a un altre.

Hom pot distingir, per exemple, mobilitat geogràfica, quan el trasllat és a un lloc de treball en una altra localitat, la mobilitat funcional, quan hi ha un canvi en la funció realitzada pel treballador -a en el procés productiu, etc.

225 **OPERARI MITJÀ** *m*

es **operario medio**
en **average worker**

Model d'un *treballador -a*< de constitució física normal, amb una intel·ligència, una formació i una experiència suficients per realitzar una *activitat normal*<, amb una qualitat acceptable.

226 **ORGANITZACIÓ DEL TREBALL** *f*

es **organización del trabajo**
en **organization of work**

Conjunt de tècniques utilitzades per augmentar la productivitat del treball industrial.

Aquestes tècniques parteixen de la introducció d'alguns conceptes per analitzar el treball (com ara *activitat normal*<, *activitat òptima*<, etc.) i pràctiques per controlar-lo (*estudi de temps i mètodes*<), així com regular el procés productiu (*organització científica del treball, taylorisme*<).

227 **PARADA** *f*

es **parada**
en **break**

Interrupció del procés productiu.

sin. **arrest** *m*
 descans< *m*
 esbarjo *m*
 pausa< *f*

228 **PARTIDA** *f*

es **partida**
en **team**

Conjunt de persones, sobretot quan formen part d'alguns *treballs*< i *oficis*<.

229 **PAUSA** *f*

es **pausa**
en **pause**

Interrupció passatgera i programada del procés productiu, per poder recuperar-se el *treballador* -
a< de la *fatiga*<.

sin. **arrest** *m*
 descans< *m*
 esbarjo *m*
 parada< *f*

230 **PEONADA** *f*

es **peonada**
en **group of unskilled workmen -women**

Conjunt de *peons*<.

@ No vol dir el jornal d'un peó.

231 **PERFIL DEL LLOC***m*

es **perfil del puesto**
en **profile of place**

1. Conjunt de les característiques que presenta un *lloc de treball*<.
2. Allò que s'exigeix per ocupar un *lloc de treball*<.

232 **PERSONAL** *m*

es **personal**
en **personnel, staff**

Conjunt de persones que treballen en una *empresa*<, en una de les seues parts o que hi fan determinades funcions.

@ *Personal* pot aplicar-se al conjunt de la plantilla o a una part. Exemples: *el personal de l'empresa, el personal d'oficines, el personal docent, etc.*

sin. comp. **plantilla**< *f*

233 **PLAÇA** *f*

es **plaza**
en **place of work**

Lloc de treball<, particularment en el funcionariat.

@ *Plaça* expressa també l'estat d'un lloc de treball (per exemple: *plaça vacant*), el resultat d'un procés selectiu (com ara: *plaça deserta*) i, fins i tot, la modalitat de contractació< (per exemple: *plaça interina*).

234 **PLANTILLA** *f*

es **plantilla**
en **personnel, staff**

Cens laboral dels *treballadors* -res< d'una *empresa*<, en relació a la seua classificació per *grups*< i *categories*< professionals.

sin. comp. **nòmina**< *f*
personal< *m*

235 **POLIVALÈNCIA** *f*

es **polivalencia**
en **multivalent**

Capacitat d'un *treballador -a*< per realitzar diferents *treballs*, de diversa natura i especialitat.

La polivalència altera la *categoria*< o *grup*< del *treballador -a*<, per la qual cosa exigeix l'atenció sindical, més encara quan apareix com element en algunes orientacions d'*organització del treball*<.

236 **PUNT** *m*

es **punto**
en **point**

Quantitat petita.

#S'anomena *punt Bedaux* a la quantitat de treball que una persona efectua normalment en un minut, tenint en compte el descans escaient. La noció de punt Bedaux és important per determinar l'*activitat normal*< i l'*activitat òptima*<.

237 **PUNTUALITAT** *f*

es **puntualidad**
en **punctuality**

Deure del *treballador -a*< de realitzar la seua labor en el moment assenyalat.

La manca reiterada de puntualitat pot ser causa d'acomiadament.

238 **RACIONALITZACIÓ DEL TREBALL** *f*

es **racionalización del trabajo**
en **rationalization of work**

Aplicació de tècniques i procediments de control i organització del procés de *treball*< l'objecte dels quals és d'incrementar la *productivitat*< i disminuir els costos.

239 **RAM** *m*

es **ramo**
en **branch**

Qualsevol de les parts en què es considera dividida l'activitat productiva o una *professió*<.

sin. **brancaf**

240 **REFORÇ** *m*

es **refuérzo**
en **reinforcements**

Grup de persones que hom afegeix a un *equip*< de treball<.

241 **REINTEGRAR-SE** *v pron*

es **reintegrarse**
en **return (to)**

Tornar-se a incorporar o dedicar a un *treball*, un *càrrec*<, etc.

sin. **reincorporar-se** *v pron*
reingressar

@ *Reintegrar-se* és un *v pron*, que es conjuga com *parlar*. Exemples: *reintegrar-se al servei actiu, reincorporació d'excedència, reingrés al lloc de treball*, etc.

242 **RELOTGE MARCADOR** *m*

es **reloj marcador**
en **time-clok**

Instrument destinat a mesurar el pas del temps i controlar l'*horari*<, normalment per mitjà de fitxes o targetes magnètiques per *marcar*<.

sin. **relojge-control** *m*

243 **RENDIMENT** *m*

es **rendimiento**
en **output**

Producte, profit de la prestació laboral.

#El rendiment expressa tant la quantitat de treball per unitat de temps, com la diligència en la feina (*deure de diligència*<), la disminució voluntària de la qual pot ser causa d'*acomiadament*<. Com a quantitat de treball, hom pot parlar de *rendiment creixent, decreixent, normal, òptim*<, etc.

244 **RENDIMENT ÒPTIM** *m*

es **rendimiento óptimo**
en **optimum output**

Rendiment< que s'obté naturalment i sense esforç, com a mitjana de la *jornada*< o *torn*<, sempre que els *treballadors -res*< coneguen i respecten el mètode especificat i que s'hi hagen motivat per aplicar-lo.

245 **RITME** *m*

es **ritmo**
en **rhythm**

Regularitat, recurrència o repetició de l'esforç i de l'activitat del *treballador -a*< per realitzar una tasca determinada.

246 **ROBOTITZACIÓ** *f*

es **robotización**
en **use of robots**

Automatització< del procés productiu, totalment o parcial, mitjançant l'ús de robots.

@ Robots són màquines automàtiques que efectuen operacions automàtiques segons un programa modificable o adaptable. La paraula *robot* va estar inventada per Karel Capek en la seua novel·la de ciència ficció *Rur* (1921). *Robot* és la deformació de l'arrel de la paraula txeca que significa *treball*, i serveix en la novel·la per definir els autòmats fets en sèrie.

sin. comp. **automatització**< *f*
 informatització< *f*

247 **ROTACIÓ** *f*

es **rotación**
en **rotation, turnover**

Canvi periòdic de l'activitat laboral. Significa tant l'entrada i eixida de l'empresa<, com el sistema d'organització de les seqüències< d'un mateix treballador -a<, tot atenent l'horari< que realitza.

En la primera accepció, la rotació de personal defineix el flux i reflux de treballadors -res entre l'empresa i l'entorn. Una elevada rotació del personal implica un augment de l'eventualitat laboral, la qual cosa suposa patiments personals, precarització i regressió de les consecucions sindicals, augment de la sinistralitat i, fins i tot, desmotivació i disminució del rendiment i la qualitat. En la segona accepció, com a rotació de llocs de treball, consisteix a la reorganització laboral, en la qual els treballadors -res canvien entre les distintes fases o llocs del procés productiu. A les empreses de producció en cadena, amb un treball molt fragmentat, la rotació no ha aconseguit trencar la superespecialització, ja que no suposa cap enriquiment professional, ni cap compensació, sinó sols un extraordinari esforç d'adaptació psico-físic a noves tasques també parcials. Únicament pel que fa a la direcció, la rotació de llocs pot tenir un efecte positiu, en augmentar el coneixement de les distintes funcions de l'empresa.

248 **SABÀTIC** -A *adj*

es **sabático** -ca
en **sabbatical**

1. Relatiu o pertanyent al sàbat, seté dia de la setmana hebrea, en què hom interromp el treball.
2. Per extensió, relatiu a un període de *descans*< o *vacança*<.

249 **SABATITZAR** *v intr*

es **sabatizar**
en **sabbatise (to)**

Descansar després d'un *treball*< assidu.

250 **SATURACIÓ** *f*

es **saturación**
en **saturation**

Proporció del temps total del *cicle*< que tarda el *treballador* -a< en realitzar el treball necessari al *ritme*< bàsic, durant el *cicle*< acondicionat per la màquina o procés.

251 **SEQÜÈNCIA** *f*

es **secuencia**
en **sequence**

Sèrie de *torns*< ininterromputs de treball, amb independència de l'*horari*< i sense considerar com a interrupció el *descans*< de recuperació.

252 **SISTEMA D'ORGANITZACIÓ I CONTROL** *m*

es **sistema de organización y control**
en **system of organization and control**

Conjunt de tècniques per donar una estructura orgànica i apta per a funcionar amb el *rendiment òptim*< al procés productiu i la prestació laboral.

Pel que fa als mètodes per mesurar i objectivar la prestació del treball, cal una acció sindical responsable. L'activitat laboral està sotmesa a la direcció i control de l'empresari -ària, sobre la qual els representants dels treballadors -res tenen dret d'informació activa. A més, la modificació substancial de les condicions de treball exigeix la consulta amb els representants dels treballadors -res.

253 **SUPLEMENT DE TEMPS** *m*

es **suplemento de tiempo**
en **added time**

Quantitat mínima de temps que s'afegeix al temps de treball d'una *feina*< per poder calcular la seua vertadera durada.

Els suplementes de temps es justifiquen per diversos factors: a) necessitats personals, de caire fisiològic; b) *fatiga*<; c) interferències de les màquines; d) temps no ocupat per períodes d'inacció, etc.

254 **TANDA** *f*

es **tanda**
en **series**

Cadascun dels grups de persones que alternen en un *treball*< o cadascun dels períodes de *treball*< en què es dividida la *jornada laboral*<.

sin. **torn**< *m*
treballada< *f*

255 **TARGETA MAGNÈTICA** *f*

es **tarjeta magnética**
en **magnetic card**

Petit full rectangular de matèria plàstica que hom utilitza per gaudir de serveis o realitzar controls, com ara *marcar*<.

sin. comp. **fitxa** *f*

@ La forma *tarja* és incorrecta.

256 **TASCA** *f*

es **tarea**
en **task**

Quantitat de *treball*< o *activitat*< assignada en un procés productiu organitzat.

sin. comp. **feina**<
 treball<

@ Hi ha expressions habituals, com ara: *fer la seva tasca*, *anar a la tasca*, *posar-se a la tasca*, *deixar la tasca*, *acabar la tasca del dia*, etc. La locució *a tasca* vol dir *a preu fet*<.

A partir de la definició de tasca es realitza el disseny del *lloc de treball*<.

257 **TAYLORISME** *m*

es **taylorismo**
en **taylorism**

[Del nom de F. W. Taylor] Sistema d'*organització del treball*<, pretesament científic, elaborat a començaments del segle XX, que consisteix fonamentalment en l'*estudi de temps i mètodes*<, que són descomposats en diverses *tasques*<, el temps d'execució de les quals es determina mitjançant cronometratge, i en l'establiment, com a *incentiu*<, del pagament de *primes*< lligades al *rendiment*<.

L'aplicació del taylorisme a la producció d'automòbils per l'empresari Henry Ford, amb el complement de l'estímul del consum dels treballadors -res (fordisme), va provocar la generalització del taylorisme en les cadenes de muntatge industrial. El taylorisme es va beneficiar de l'*automatització*< dels processos productius, augmentada per la *robotització*< i la *informatització*<. Front a l'excessiva fragmentació del procés productiu i l'accentuació dels elements impersonals, ha

estat aplicat un altre sistema d'organització del treball, el *toyotisme* -iniciat a la fàbrica Toyota del Japó a meitat del segle XX-, que destaca el paper de la iniciativa personal, de la *polivalència*< i dels *grups*<, en l'assoliment de la qualitat del producte, entre d'altres característiques.

sin. comp. **organització científica del treball** *f*

258 **TEMPS DE TREBALL** *m*

es **tiempo de trabajo**
en **time of work**

Durada de la prestació laboral.

@ El plural de *temps de treball* presenta la mateixa forma, *temps de treball*.

259 **TEMPS TIPUS** *m*

es **tiempo tipo**
en **mean time**

Durada de l'execució d'una tasca al ritme tipus o òptim, tot considerant el contingut de l'*activitat*< i els *suplements de temps*<.

@ El pl de *temps tipus* presenta la mateixa forma, *temps tipus*.

sin. comp. **valor punt** *m*

260 **TORN** *m*

es **turno**
en **shift**

Tanda<, ordre successiu, aplicat a l'*organització del treball*< o als sistemes de promoció.

sin. **tanda**<*f*
 treballada< *f*

@ Com a sistema d'organització del treball, més concretament com a *torn de treball*, hom parla de: *torn continu*, *torn discontinu*, *torn partit*, *torn seguit* i *torn semicontinu*; també de *tres torns*, *quart torn* i *cinqué torn*. En tant que sinònim del sistema de promoció o concurs, hom parla de: *torn d'ascens*, *torn de trasllat*, *torn lliure* i *torn restringit*.

Si l'organització del treball fa possible la substitució dels treballadors -res sense interrompre la línia de producció, hom parla de torn de treball. Si no fa servir la plena capacitat del dia, hi ha torn discontinu, que pot ser torn partit (s'hi treballa matí i vesprada) o torn seguit (s'hi treballa matí o vesprada). Si es fa servir la plena capacitat del dia, però no de la setmana, hom parla de torn semicontinu, que es compon habitualment de tres torns de vuit hores de dilluns a divendres. Quan es pretén fer servir la plena capacitat de la setmana, el treball abasta el dissabte (quart torn) i el diumenge (cinqué torn).

261 **TREBALLADA** *f*

es **brigada**
en **gang**

Colla< de gent que treballa plegada.

sin. **coll** *m*
colla< *f*
collada *f*
equip< *m*
grup< *m*
peonada< *f*

262 **VACANÇA** *f*

es **vacación**
en **holiday**

Dret irrenunciable de tot *treballador -a*< a un quan temps de descans anual retribuït, generalment establert en la *negociació col.lectiva*<, que sol ser de trenta dies a l'estiu.

sin. **vacació** *f*

@ Habitualment, en *pl*: *vacances*. Hi ha la forma *vacància*.

Els treballadors -res tenen dret a vacances periòdiques retribuïdes. Aquest dret és irrenunciable i no pot ser substituït per compensació econòmica. En cap cas la durada serà inferior a 30 dies naturals.

263 **VALOR PUNT** *m*

es **valor punto**
en **value point**

Temps tipus<

[V] Les retribucions laborals

264 **A COMPTE** *loc*

es **a cuenta**
en **instalment payment**

Pagament parcial d'una quantitat abans que es dega realment i a l'espera de la seua liquidació definitiva.

sin. **avenç** *m*
 bestreta< *f*

@ Allò que hom paga a compte s'anomena, tot just, un *acompte*.

El retard a assolir acords de vegades motiva que les empreses apliquen un *augment salarial lineal*< o un *augment salarial proporcional*<, a compte d'allò que finalment es pacte, tot evitant així el pagament d'*endarreriments*< considerables quan els increments salarials es fixen definitivament.

265 **ABSORCIÓ I COMPENSACIÓ** *f*

es **absorción y compensación**
en **absorption and compensation**

No aplicació d'un *augment salarial*< a un *treballador -a*< quan està percebent més d'allò que s'estableix per llei en *conveni*< i quan aquestes quantitats percebudes no responen a una circumstància distinta del fet de *treballar*<.

#Es tracta d'un mecanisme de neutralització de millores retributives, de manera que les pujades anuals de salaris mínims i complements retributius només suposaran una pujada efectiva si, en còmput anual, superen els ingressos que per tots els conceptes estiguera percebent el treballador -a.

266 **ANTIGUITAT** *f*

es **antigüedad**
en **seniority**

Complement salarial< en funció del període de permanència en l'*empresa*< o en el cos professional.

Consisteix en un increment percentual sobre el salari base pel venciment de biennis, triennis, quinquennis, sexennis o qualsevol altre mòdul temporal.

267 ANUALITAT *f*

es **anualidad**
en **yearly salary**

Retribució que guanya un *treballador* -*a*< en un any.

sin. comp. **emolument**< *m*

268 ASSALARIAR *v tr*

es **asalarciar**
en **salary (to set a)**

Assenyalar un *salari*< a un *treballador*-*a*<.

@ No s'ha de confondre amb *ajornalar*<. *Assalarciar* es conjuga com *canviar*. El verb *assalarciar* té cinc síl·labes: as-sa-la-ri-ar. En tots els temps verbals, la *i* no forma diftong amb la vocal següent. Exemples: *assalarcie*, *assalarciàs*, *assalarciem* (que es pronuncien: as-sa-la-ri-e, as-sa-la-ri-às, as-sa-la-ri-em, etc.).

269 ASSEGURANÇA DE DESOCUPACIÓ *f*

es **seguro de desempleo**
en **unemployment insurance**

Prestació econòmica que rep el treballador-a *desocupat-ada*<, durant un temps determinat, segons els requisits establerts.

No s'ha de confondre amb el *subsidi d'atur*<.

270 AUGMENT LINEAL *m*

es **aumento lineal**
en **linear increase**

Increment d'una mateixa quantitat als diferents nivells salarials.

sin. **increment lineal** *m*
pujada lineal *f*

L'aplicació de l'augment lineal de salari tendeix a tancar el *ventall salarial*<.

271 **AUGMENT MIXT** *m*

es **aumento mixto**
en **mixed increase**

Combinació d'*augment lineal de salari*< i d'*augment proporcional de salari*<. L'increment és el resultat d'augmentar una quantitat fixa més una altra, proporcional a cada nivell salarial.

sin. **increment mixt** *m*
pujada mixta *f*

272 **AUGMENT PROPORCIONAL** *m*

es **aumento proporcional**
en **proportional increase**

Increment que resulta d'aplicar un mateix percentatge a cada nivell salarial.

sin. **increment proporcional**
pujada proporcional *f*

L'aplicació de l'augment proporcional de salari tendeix a obrir el *ventall salarial*<.

273 **AUGMENT SALARIAL** *m*

es **aumento salarial**
en **salary increase**

Increment dels *salaris*< de caràcter lineal (*augment lineal*<), proporcional (*augment proporcional*<) o mixt d'ambdós (*augment mixt*<).

sin. **increment salarial**< *m*
pujada salarial< *f*

274 **BANDA SALARIAL** *f*

es **banda salarial**
en **salary band**

Interval en què ha de moure's la proporció mitjana d'augments salarials en una determinada negociació col.lectiva< i que obeeix a l'aplicació d'algun criteri objectiu o subjectiu d'estimació.

275 **BESTRETA** *f*

es **adelanto**
en **advance (payment)**

Pagament *a compte*<.

sin. **a compte**< *f*
avenç *m*

@ Hi ha la *loc* adverbial a la *bestreta*, que significa per endavant. Exemple: *Pagar a la bestreta*.

276 **COMPLEMENT SALARIAL** *m*

es **complemento salarial**
en **extra pay**

Conjunt de percepcions, amb la consideració de *salari*<, que s'afegeixen al *salari base*<.

sin. **plus**< *m*

Les modalitats dels complements salarials són diverses. Hom pot distingir complements personals, que deriven de les condicions personals del treballador -a, com ara l'ajut familiar (complement familiar) o l'*antiguitat*<, titulació, idiomes, etc., i d'altres relatius al *lloc de treball*< o destinació específica (complement de destinació); complements lligats a la quantitat o qualitat del treball, com ara els complements de productivitat; complements específics; complements personals; complements rebuts en forma pecuniària o en espècie, com ara la residència, etc. Hi ha complements de venciment periòdic superior al mes (*pagues extraordinàries*<) i d'altres en espècie, com ara manutenció, casa-habitació, etc.

277 **DEMORA** *f*

es **demora**
en **delay**

Tardança en el pagament del *salari*<.

278 **DIETA** *f*

es **dieta**
en **subsistence allowance, expense allowance**

Retribució que rep diàriament el *treballador-a* que, per raó de la seua activitat laboral, s'ha de desplaçar fora de la població on treballa habitualment.

@ Generalment, en *pl*: *dietes*. Exemples: *dietes per desplaçaments, dietes per viatges, dietes per quilometratge*, etc.

279 **DRETS PASSIUS** *m pl*

es **derechos pasivos**
en **civil service pension fund payments**

Pensió que gaudeix una persona pels serveis prestats a l'Administració pública.

280 **EMOLUMENT** *m*

es **emolumento**
en **emolument**

Retribució periòdica d'un funcionari-ària, d'un empleat-ada, etc.

sin **estipendi**< *m*
 guany< *m*
 paga< *f*
 remuneració< *f*
 retribució< *f*
 salari< *m*
 sou< *m*

sin. com. **anualitat**< *f*
 jornal< *m*
 mensualitat< *f*
 mesada< *f*
 setmanada< *f*

@ Generalment, en *pl*: *emoluments*.

281 **ENDARRERIMENT** *m*

es **atraso**
en **arrears**

Renda salarial vençuda però no pagada o pagada amb posterioritat.

ant. **a compte**< *loc*
bestreta< *f*

@ Generalment, en *pl*: *endarreriments*. Exemples: *cobrar els endarreriments, reclamar els endarreriments*.

282 **ESTIPENDI** *m*

es **estipendio**
en **stipend**

Emolument<.

283 **ESTRUCTURA SALARIAL** *f*

es **estructura salarial**
en **salary structure**

Disposició i importància de les parts, components o conceptes del *salari*<.

Al salari hom pot distingir components fixos, que corresponen al *salari base*< i als complements establerts pel *conveni col.lectiu*<, i parts variables, relatives a la producció o altres circumstàncies. L'acció sindical ha d'augmentar el pes dels components fixos.

284 **FINIMENT** *m*

es **finiquito**
en **liquidation**

Certificació on consta que els comptes salarials han estat liquidats, amb la qual cosa es dissol la relació laboral.

sin. comp. **liquidació** *f*

Els comitè[è]s d'empresa han de tenir coneixement d'aquests documents. En alguns convenis col.lectius s'estableix una fórmula determinada de realització dels finiments per advertir al treballador-a que la seua signatura representa la dissolució de la relació laboral. S'hi tracta de

normalitzar la forma de presentació dels finiments: llibre de finiments, finiments numerats, model únic de finiments, etc.

285 **FONS DE GARANTIA SALARIAL** *m*

es **fondo de garantia salarial**
en **salary guarantee fund**

Organisme autònom estatal que té per finalitat d'assegurar el *treballador -a*< el pagament en cas d'insolvència de l'*empresari -ària*< de certes quantitats que acredita en concepte de *salaris*< o d'*indemnització*< derivades del *contracte de treball*< extingit.

@ S'abrevia habitualment com *FOGASA*. El *pl* presenta la mateixa forma: els / uns fons de garantia salarial.

286 **FONS DE SALARIS** *m*

es **fondo de salarios**
en **salary fund**

Quantitat de *capital*< disponible per a pagar *salaris*<.

@ El *pl* presenta la mateixa forma: els, uns fons de salaris.

287 **FULL SALARIAL** *m*

es **nómina**
en **payslip**

Liquidació d'havers<, val a dir, conjunt de retribucions, que rep el *treballador-a*<.

És important el control sindical sobre aquest document que lliura mensualment l'*empresari-ària*< al *treballador-a*<, on s'especifica la raó social de l'empresa, la *categoria laboral*< del treballador-a, el *salari brut*< i altres quantitats a percebre, com ara els *complements salarials*<, els *endarreriments*<, les *gratificacions*<, les *pagues extraordinàries*<, etc.; així com les quantitats a treure, com ara les retencions, les deduccions, les quotes, etc. i el *salari net*< resultant.

288 **GRATIFICACIÓ** *f*

es **gratificación**
en **gratification**

Quantitat, generalment pecuniària, independent del component fix del *salari*<, que rep el *treballador* -a< per la prestació de determinats serveis extraordinaris.

sin. comp. **paga extraordinària**<*f*
pagament extraordinari *m*

@ Hi ha la frase feta: "Allò que no es paga amb diners, es paga amb dinades".

Els treballadors -res tenen dret a dues **gratificacions** extraordinàries a l'any, una d'elles a les festes de Nadal i Cap-d'Any i l'altra al mes que es fixe al conveni col·lectiu o per acord entre l'empresari -ària i els representants legals dels treballadors -res. La seua quantia s'estableix per conveni. Igualment s'hi pot acordar que les **gratificacions** extraordinàries es prorrategen en dotze mensualitats.

289 **GUANY** *m*

es **ganancia**
en **earnings**

Emolument<.

@ Generalment, en *pl*: *guanys*. Refrany: "Segons el guany, la despesa", "Mal any, mal guany", "Després dels afanys vénen els guanys", "Si menges més del que guanyes, vestiràs de *telaranyes*". Frases fetes: "Guanyar-se les garrofes", "Guanyar-se els fesols / les mongetes". Hi ha la paraula *guanyapà* que significa l'activitat amb què hom es guanya la vida.

290 **INCENTIU** *m*

es **incentivo**
en **incentive**

Quantitat, generalment pecuniària, pagada al *treballador* -a< com a estímul a l'augment de la quantitat o qualitat del *treball*<.

sin. **prima**< *f*

La determinació dels **incentius** s'ha de fer en la *negociació col·lectiva*<. Segons el procediment per establir la quantia dels **incentius**, hom pot distingir: **incentiu** proporcional pur, aquell que depén de l'activitat realitzada; **incentiu** proporcional amb garantia, que estableix un mínim salarial garantit; **incentiu** segons el Sistema Halsey, en el qual els treballadors -res només cobren una part de l'activitat aportada; **incentiu** segons el Sistema Rowan, sistema on la progressió de l'**incentiu** disminueix en la proporció que augmenta l'activitat aportada.

291 **INCENTIVAR** *v tr*

es **incentivar**
en **incentives (to provide)**

Impulsar, estimular, donar *incentius*<.

@ *Incentivar* és un *v tr* que es conjuga com *parlar*.

292 **INCREMENT SALARIAL** *m*

es **incremento salarial**
en **salary increase**

Augment salarial<.

293 **INDEMNITZACIÓ** *f*

es **indemnización**
en **compensation**

Rescabament, reparació o compensació, que rep el *treballador -a*< per algunes formes d'*acomiadament*< o per certes despeses.

La indemnització per acomiadament s'ha de percebre en determinades circumstàncies, com ara quan la baixa del treballador -a és involuntària i l'acomiadament és improcedent, per amortització del lloc de treball, expedient de regulació, etc. La quantia de la indemnització és equivalent al salari d'un determinat nombre de dies per any o fracció d'any treballat. "Indemnització i suplits" s'anomenen les percepcions extrasalarials que es paguen al treballador -a en compensació de certes despeses que hi haja per la utilització de béns propis en el procés productiu.

294 **JORNAL** *m*

es **jornal**
en **daily wage**

1. Retribució que guanya un *treballador -a*< en un dia.
2. Per extensió, *salari*<.

@ Refrany: "A jornal vas, pobre seràs", "Bon jornal, de matí comença", "Qui bon jornal vol guanyar, de matí s'hi ha de posar", "Jornal pagat, al camp va molt cansat".

295 **JORNALEJAR** *v intr*

es **trabajar a jornal**
en **work by the day (to)**

Fer *jornals*<, treballant un dia ací i l'altre allà.

@ El *v intr jornalejar* es conjuga com *passejar*. Davant de les lletres *e* i *i*, la lletra *j* canvia a *g*.
Exemples: jo jornalege, jo jornalegí, ell jornalege, etc.

296 **LIQUIDACIÓ D'HAVERS** *f*

es **nómina**
en **payslip**

Percepció de les quantitats monetàries adeudades i, per extensió, la seua acreditació mitjançant un *full salarial*<.

Mitjançant la *negociació col.lectiva*< es poden pactar diferents modalitats de liquidació d'havers i d'altres circumstàncies relacionades, com ara la normalització lingüística dels fulls salarials.

297 **MASSA SALARIAL** *f*

es **masa salarial**
en **total salary payment, payroll**

Quantitat de diners que resulta de sumar les retribucions d'un conjunt de *treballadors -res*< durant un període determinat.

L'acció sindical ha d'analitzar l'evolució de la massa salarial i la seua *estructura*<.

298 **MENSUALITAT** *f*

es **mensualidad**
en **monthly payment, month's pay**

Salari< o *paga*< d'un mes.

sin. **mes** *m*
 mesada< *f*

sin. comp. **emolument**< *m* -

299 **MERITAR (UN SALARI)** *v tr*

es **devengar (un salario)**
en **draw (a salary) (to)**

Tenir dret, per exemple, a un *salari*<.

@ L'efecte de meritar (es *devengar*) és una meritació (es *devengo*). Exemple: La meritació del sou. La quantitat meritada (es *devengo*) s'ha de dir, per exemple: Els diners meritats, el sou meritat, etc. El verb *meritar* es conjuga com *parlar*.

300 **MESADA** *f*

es **mesada**
en **monthly payment, month's pay**

Mensualitat<.

@ Refrany: "Allò que no es paga en mesades, es paga amb dinades".

301 **NÒMINA** *f*

es **nómina**
en **payroll**

Relació dels noms dels *treballadors -res*< que han de percebre un *salari*< i que justifiquen amb la seua firma haver-lo rebut.

sin. comp. **plantilla**< *f*

@ La paraula *nòmina* es fa servir com sinònim de *liquidació d'havers*< o *full salarial*<.

302 **PAGA** *f*

es **paga**
en **wage**

Emolument<.

303 **PAGA EXTRAORDINÀRIA** *f*

es **paga extraordinaria**
en **bonus**

Retribució econòmica addicional.

sin. **pagament extraordinari** *m*

@ Està molt estesa la forma apocopada *paga extra*; el seu *pl* és *pagues extra*.

Els *treballadors -res*< tenen dret, almenys, a dues pagues extra: una per Nadal i Cap-d'Any i una altra quan ho determine el *conveni col.lectiu*<.

304 **PLUS** *m*

es **plus**
en **bonus, extra pay**

Complement salarial<.

sin. comp. **punts (de plus familiar)** *m pl*

@ El *pl* de *plus* o *plus salarial* és *plus* o *plus salarials*, a diferència del castellà, per al qual el *pl* de "plus salarial" és "pluses salariales". La forma sin. complement sembla que és la més utilitzada actualment. Hi ha expressions compostes, com ara: *plus de nocturnitat, plus de penositat, plus de perillositat, plus de toxicitat, plus de vigilància, etc.*

Hi ha plus d'assistència, de quantitat o qualitat del treball, de distància, d'idiomes, de nocturnitat, de lloc de treball, de puntualitat, de residència, de transport, etc. S'anomena punts de plus familiar el barem o escala de proporcions, fixat per llei, amb vista a calcular l'import mensual del plus econòmic d'ajuda familiar que rep el treballador -a cap de casa, d'acord amb el nombre de fills -lles i d'altres persones que en depenen. Aquest complement salarial està en desús.

305 **PLUS CONVENI** *m*

es **plus convenio**
en **agreement bonus, agreement extra pay**

Plus< o *complement salarial*< determinat al *conveni col.lectiu*<, que té la consideració de *salari*<, llevat que expressament s'hi consigne el seu caràcter extrasalarial o voluntari.

306 **PODER ADQUISITIU** *m*

es **poder adquisitivo**
en **purchasing power**

Capacitat que expressa la relació que hi ha entre la variació de la *massa salarial*< i la del cost de la vida.

L'augment (guany) o disminució (pèrdua) del poder adquisitiu es calcula comparant la mitjana de l'augment salarial establert al *conveni col·lectiu*<, amb la mitjana de la variació del cost de la vida, representada per l'índex de preus al consum (IPC), per a un determinat període.

307 **PRIMA** *f*

es **prima**
en **premium, bonus**

Incentiu<.

308 **PRINCIPI D'IGUAL VALOR** *m*

es **principio de igual valor**
en **principle of the equal pay**

Regla que determina la igualtat de *retribucions*< en una mateixa *categoria professional*<, sense discriminació per als *treballadors -res*<.

Aquest principi, reconegut per les normes estatals i les resolucions de la Unió Europea, s'ha de referir a tot tipus de discriminacions, des de les relatives al gènere a les referides a qualsevol altra contingència social.

309 **PRORRATEJAR** *v tr*

es **prorratear**
en **prorate (to)**

Distribuir proporcionalment una quantitat, com ara una *paga extraordinària*< entre les percepcions mensuals del *salari*<.

@ *Prorratejar* es conjuga com *envejar* o com *jornalejar*<. L'acció de prorratejar se'n diu *prorrateig*. Hi ha la locució *a prorrata*.

310 **PUJADA SALARIAL** *m*

es **subida salarial**
en **salary increase**

Augment salarial<.

311 **REMUNERACIÓ** *f*

es **remuneración**
en **remuneration**

Emolument<.

@ Generalment, en *pl*: remuneracions.

312 **REMUNERAR** *v tr*

es **remunerar**
en **remunerate (to)**

Pagar una *remuneració*<.

sin. **retribuir**< *v tr*

@ "Remunerar" és un verb regular de la primera conjugació; quant a la flexió és com "parlar".

313 **RETRIBUCIÓ** *f*

es **retribución**
en **pay**

Emolument<.

@ Generalment, en *pl*: retribucions.

314 **RETRIBUIR** *v tr*

es **remunerar**
en **remunerate (to)**

Remunerar<.

@ *Retribuir* es conjuga com *traduir*. Per exemple, present d'indicatiu: (occidental) jo retribuesc - retribuisc / (oriental) retribueixo, etc.; present de subjuntiu: jo retribuesca - retribuísca / retribueixi, etc.; pretèrit imperfect de subjuntiu: jo retribuís - retribuïra / retribuís, etc.; imperatiu: retribueix - retribuïx / retribueix, etc.

315 **REVISIÓ SALARIAL** *f*

es **revisión salarial**
en **salary review**

Augment de les retribucions, generalment establert per la *negociació col.lectiva*<, a fi de mantenir el poder adquisitiu dels *salaris*<.

sin comp. **actualització (salarial)** *f*

316 **SALARI** *m*

es **salario**
en **salary**

Emolument<.

@ La paraula *salari* deriva del llatí *salarium*, que vol dir la suma que es donava als soldats romans perquè es compressin sal.

L'acció sindical ha de portar cura que el salari absolut, aquell que apareix al full salarial, corresponga amb el de la categoria reconeguda en el *contracte laboral*< i amb la quantitat establerta en el *conveni col.lectiu*<.

317 **SALARI BASE** *m*

es **salario base**
en **basic salary**

Salari< estipulat en un *conveni col.lectiu*< per a un treball i *categoria laboral*< concret.

sin. **salari bàsic** *m*
 sou base *m*
 sou bàsic *m*

@ El *pl* de *salari base* és *salaris base*.

318 **SALARI BRUT** *m*

es **salario bruto**
en **gross salary**

Total del *salari*< sense operar-hi les deduccions i les retencions.

319 **SALARI DIFERIT** *m*

es **salario diferido**
en **defering salary**

Salari< que rep el *treballador -a*< quan s'interromp temporalment o definitiva la relació laboral, i que no està lligat amb el *contracte laboral*<.

320 **SALARI DIRECTE** *m*

es **salario directo**
en **direct salary**

Salari< que rep el *treballador -a*< en relació directa amb el *treball*<.

321 **SALARI EN ESPÈCIE** *m*

es **salario en especie**
en **salary in kind**

Salari< que es paga en béns no monetaris.

322 **SALARI INDIRECTE** *m*

es **salario indirecto**
en **indirect salary**

Salari en espècie< o *salari*< en forma monetària que no està en relació directa amb el *treball*< realitzat, i que pot ser aportat per una entitat diferent de l'*empresa*<.

323 **SALARI MÍNIM INTERPROFESSIONAL** *m*

es **salario mínimo interprofesional**
en **minimum interprofessional salary**

Salari< mínim, fixat pel govern, que ha de percebre tot *treballador-a*< per compte d'altre.

El salari mínim interprofessional (habitualment, SMI) s'estableix anualment i pot ser revisat semestralment. La legislació estableix que és inembargable i la seua quantia (incrementada pel prorrateig de les percepcions de venciment superior al mensual) serveix per establir la base mínima de *cotització*< a la *Seguretat Social*<.

324 **SALARI NET** *m*

es **salario neto**

en **net salary**

Total del *salari*< després d'operar-hi les deduccions i les retencions.

325 **SALARI NOMINAL** *m*

es **salario nominal**

en **nominal salary**

Quantitat de *salari*<, sense considerar la relació amb el seu *poder adquisitiu*<.

326 **SALARI REAL** *m*

es **salario real**

en **real salary**

Quantitat de *salari*<, en relació amb el seu *poder adquisitiu*<.

327 **SALARI SOCIAL** *m*

es **salario social**

en **social salary**

Salari rebut, generalment mitjançant els sistemes de la *Seguretat Social*<, pels *treballadors-res*<, sense consideració a la seua aportació al procés productiu, però atenent al conjunt de necessitats que té l'*assalariat-ada*< i la seua família.

328 **SETMANADA** *f*

es **semana**

en **weekly wage**

Forma d'abonament del *salari*< o *paga*< que l'*empresa*< abona al *treballador* -a< per setmanes, ja siga feina feta o per hores de *treball*<. Per extensió, l'import de l'abonament.

sin. **setmana** *f*

329 **SEXENNI** *m*

es **sexenio**

en **six year seniority bonus**

Complement salarial< per períodes complets d'antiguitat en el treball de sis anys.

sin. comp. **plus**< *m*

330 **SOU** *m*

es **sueldo**

en **salary, pay**

Emolument<.

@ L'expressió "per quins cinc (o set) sous?" (on *sou* vol dir moneda) és una manera emfàtica de demanar per quina causa o raó, tot referint-se a una cosa injustificada o rara.

331 **SUBSIDI D'ATUR** *m*

es **subsídio de desempleo**

en **unemployment benefit**

Ajut econòmic concedit, normalment amb caràcter oficial, per socórrer la situació d'*atur*< d'algunes persones.

No s'ha de confondre amb l'*assegurança de desocupació*<, ni amb la *indemnització*<.

332 **TAULA SALARIAL** *f*

es **tabla salarial**

en **wage scale**

Llista o índex dels *salaris*<, generalment establida en la *negociació col.lectiva*< i annexa al *conveni col.lectiu*<.

333 **TRIENNI** *m*

es **trienio**
en **three year seniority bonus**

Complement salarial< per períodes complets d'*antiguitat*< en el *treball*< de tres anys.

sin. comp. **plus**< *m*

334 **VENTALL SALARIAL** *m*

es **abanico salarial**
en **salary range**

Obertura d'una *taula salarial*<, és a dir, indicació de la dispersió que hi ha entre els valors extrems -superior i inferior- d'una sèrie de *salaris*<.

Els *augment lineals*< de salaris tendeixen a *tancar* el ventall salarial, mentre que els *augment proporcional*< afavoreixen l'obertura del mateix.

[VI]

La salut laboral i el medi ambient

335 ACCIDENT DE TREBALL *m*

es **accidente de trabajo**
en **industrial accident**

Esdeveniment del qual se segueix una lesió per al *treballador-a* a conseqüència del *treball* que realitza.

sin. **accident laboral** *m*

Segons la llei, un accident de treball ha de satisfer tres condicions: lesió (física o psíquica), treball per compte alié i relació de causalitat entre la lesió i el treball. També són accidents de treball aquells que esdevenen en anar o tornar del treball (*in itinere*), com a conseqüència de càrrecs electius, quan es realitzen tasques distintes a les de la categoria professional per ordre de l'empresari-ària o en interès del bon funcionament de l'empresa, o en actes de salvament relacionats amb el treball. No es consideren accidents de treball els esdeveniments que, tot satisfent aquestes condicions, es produïsquen per dol, imprudència temerària o força major aliena al treball.

336 AVALUACIÓ DE RISCS *f*

es **evaluación de riesgos**
en **risk assesment**

Avaluació dels danys que podrien esdevenir com a conseqüència del risc que comporta per a la salut i la seguretat dels *treballadors-res* la possibilitat que es verifiqui un determinat perill en el *lloc de treball*.

@ Hom pot dir també *avaluació de riscos*.

L'avaluació de risc té per objecte conèixer quins són els problemes, per tal de prendre mesures per garantir la seguretat i la salut dels *treballadors-res*. Forma part de l'obligació de l'*empresari-ària*. Les passes a donar-hi són: identificar els problemes, fixar criteris de risc, recollir informació, analitzar-la i elaborar alternatives. En tot aquest procés és fonamental la participació dels treballadors -res.

337 COMITÉ[È] DE SEGURETAT I SALUT *m*

es **comité de seguridad y salud**

en **health and safety committee**

Òrgan paritari i col·legiat de participació, destinat a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'*empresa*< en matèria de prevenció de riscos.

La *negociació col·lectiva*< pot concretar i millorar les possibilitats d'actuació dels comitè[è]s de seguretat i salut, així com dotar-los d'instruments més eficaços de control i promoció de la salut laboral.

338 **DANY DERIVAT DEL TREBALL** *m*

es **daño derivado del trabajo**

en **occupational injury**

Malaltia o lesió patida amb motiu o ocasió del *treball*<.

L'acció sindical ha de considerar dany derivat del treball qualsevol lesió, molèstia o desgast, per mínima que siga, que impedisca o entrebanque el desenvolupament harmònic, físic i psíquic, del *treballador-a*<, és a dir, que implique una pèrdua de la seua qualitat de vida.

339 **DELEGAT -ADA DE PREVENCIÓ** *m/f*

es **delegado -da de prevención**

en **safety representative**

Representants dels *treballadors-res*< amb funcions específiques en matèria de prevenció de riscos en el treball.

Segons la llei, tenen capacitat per a recollir els suggeriments dels treballadors-res, per a fer propostes i negociar amb l'empresari-ària, i per vigilar l'acompliment de la normativa de prevenció. Representen els treballadors-res als *comitè[è]s de seguretat i salut*<. L'*empresari-ària*< ha de facilitar-los informació i els mitjans adients per a complir les seues funcions.

340 ***ECOAUDITORIA** *f*

es **ecoauditoría**

en **ecoaudit**

Examen de l'impacte ambiental de l'*empresa*<.

sin. **auditoria mediambiental**

L'ecoauditoria ha de ser realitzada per un subjecte extern a l'empresa i ha de analitzar els consums energètics -la possibilitat d'estalviar-los i augmentar la seua eficiència-, identificar els productes emprats -en particular les substàncies tòxiques i perilloses- i els residus generats -tot considerant la possibilitat de reaprofitar-los, reduir-los o reciclar-los-, és a dir, *ecominitzar*< consums i residus.

341 ***ECOMINIMITZACIÓ** *f*

es **ecominiización**
en **ecominiizing**

Reducció al mínim del l'impacte mediambiental de l'*empresa*<.

L'ecominització ha d'afectar tots els impactes mediambientals: consums energètics i materials, emissions, soroll, residus, etc. Una adequada pràctica d'ecominització ha d'estar orientada per la realització d'*ecoauditories*<.

342 **EQUIP DE PROTECCIÓ INDIVIDUAL** *m*

es **equipo de protección individual**
en **individual protection equipment**

Elements, portats o subjectats pel *treballador-a*<, que tenen la funció de protegir la seua persona contra riscos específics del *treball*<.

Els equips de protecció individual (EPI), com ara cascs, tapons per a l'oïda, ulleres o pantalles facials, mascaretes respiratòries, cremes, guants o roba de protecció, calcer de seguretat, equips anticaiguda, etc. són la darrera barrera entre la persona i el risc. S'han d'emprar quan els riscos no puguen evitar-se o no puguen limitar-se suficientment mitjançant les tècniques de protecció col·lectiva -que no han de ser mai substituïdes pels EPI- o la introducció de canvis en l'organització del treball. Quan hi ha un risc s'han d'adoptar, per aquest ordre, les mesures següents: 1r) evitar el risc; 2n) controlar el risc en origen; 3r) protegir el treballador-a. Aquesta és la pauta que la legislació exigeix a l'empresari-ària per fer efectiu el seu deure de prevenció.

343 **MALALTIA PROFESSIONAL** *f*

es **enfermedad profesional**
en **occupational illnesses**

Malaltia contreta a conseqüència del *treball*<, realitzat per compte alié en les activitats indicades per la legislació, i provocada per l'acció dels elements o substàncies hi indicats per a cadascuna de les malalties.

L'administració estableix el quadre de malalties professionals, on s'indica l'acció dels elements o substàncies que les provoquen. Cal distingir la malaltia professional dels danys a la salut dels treballadors-res<. La definició com malaltia professional d'un dany a la salut laboral derivat del treball té repercussions, especialment indemnitzacions, mentre que qualsevol dany a la salut en el treball ha de ser objecte de prevenció amb independència que es considere o no malaltia professional. Sobre aquest assumpte, cal un adequat assessorament sindical.

344 **MEDICINA DEL TREBALL** f

es **medicina del trabajo**
en **health safeguards in the workplace**

Especialitat mèdica orientada a evitar que les condicions de treball< constitueixen un risc< per a la salut dels treballadors-res<.

sin. **medicina laboral** f

@ La forma popular *medecina* significa *medicament* i no especialitat mèdica.

Més concretament, els objectius de la medicina del treball han de ser fomentar i mantenir el més elevat nivell de benestar físic, psíquic i social dels treballadors-res, prevenir els danys derivats del treball<) causats per les condicions de treball, protegir els treballadors-res contra els riscos laborals<, i col·locar i mantenir el treballador/lladora en el lloc de treball< que convinga a les seues aptituds fisiològiques, psicològiques i sociològiques, adaptació que també és buscada per l'ergonomia<. D'entre les tècniques preventives de la medicina del treball cal assenyalar la investigació epidemiològica, la vigilància permanent, l'educació sanitària i augmentar la resistència de les persones.

345 **PREVENCIÓ**f

es **prevención**
en **prevention**

Conjunt d'activitats o mesures adoptades o previstes en totes les fases de l'activitat de l'empresa<, amb la fi d'evitar o minvar els riscos derivats del treball.

La prevenció actua directament sobre el risc. De vegades es distingeix entre prevenció primària, que actua sobre el risc, prevenció secundària, que actua davant els danys possibles (diagnòstic precoç), i prevenció terciària, que tracta d'actuar sobre els danys produïts (rehabilitació). Sobre la prevenció, la negociació col·lectiva< ha de millorar la capacitat dels treballadors -res< i dels sindicats< d'actuar sobre salut laboral<, tot tenint com a objectiu prevenir els riscos i causes, més que negociar sobre danys i conseqüències.

346 **PROTECCIÓ***f*

es **protección**
en **protection**

Equip de protecció individual<.

347 **RISC LABORAL** *m*

es **riesgo laboral**
en **labour risk**

Possibilitat que un *treballador -a*< patisca un determinat dany derivat del treball.

@ El *pl de risc laboral* és *riscs laborals* o *riscos laborals*.

Per qualificar un risc, des del punt de vista de la seua gravetat, cal valorar conjuntament tant la probabilitat que es produeca el dany com la seua severitat. Cal destacar que l'exposició a un risc, és a dir, la quantitat de factor de risc que actua sobre un organisme, està en funció tant de la intensitat del perill com del temps de contacte (i, fins i tot, com en el cas dels agents químics, de la via d'entrada).

348 **SALUT LABORAL** *f*

es **salud laboral**
en **worker health**

Camp de la salut pública que se n'ocupa de la qualitat de vida dels *treballadors -res*<, en relació a la seua *seguretat*< i als eventuals *riscs laborals*< i danys derivats de la seua activitat professional.

La millora de la salut laboral és un objectiu prioritari de l'*acció sindical*<. La *negociació col·lectiva*< ha de servir per garantir l'acompliment de les normes de seguretat, tot establint mecanismes d'informació i prevenció, com ara inspeccions periòdiques, equips suficients per garantir la salut laboral i garantir en tot moment la participació activa dels treballadors -res i dels seus representants.

349 **SEGURETAT** *f*

es **seguridad**
en **safety**

Condicions òptimes de realització d'un *treball*<, en les quals hi ha exempció de perill o *risc laboral*<.

Seguretat és un concepte dinàmic que forma part de la noció de *salut laboral*.

350 **SERVEI MÈDIC D'EMPRESA**

es **servicio médico de empresa**
en **medical service of enterprise**

Servei de *medicina del treball* que té per funció la conservació i millora de la salut dels *treballadors -res* dins de l'àmbit de l'*empresa*.

351 **SINISTRALITAT** *f*

es **siniestralidad**
en **accident rate**

Relació del nombre de sinistres, com ara *accidents de treball*, en un període determinat, que han esdevingut en uns límits territorials concrets, en un sector o en una activitat econòmica.

[VII] La Seguretat Social

352 ACCIÓ PROTECTORA *f*

es **acción protectora**
en **protective action**

Acció de prestació en diners o en espècie que estableix el sistema de la *Seguretat Social*< i que s'estableix per preveure, reparar o superar els estats de necessitat o aquells derivats de les contingències o situacions patides per les persones protegides i que la normativa defineix.

353 AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL *f*

es **afiliación a la Seguridad Social**
en **affiliation to the social security, National Insurance number**

Acte administratiu pel qual es realitza la incorporació d'una persona al sistema de la *Seguretat Social*<.

L'organisme de Tresoreria General de la Seguretat Social realitza la incorporació d'un subjecte protegit, que esdevé titular de drets i deures. En general, sol·licita la incorporació l'*empresari -ària*< per als *treballadors -res*< a compte d'altri i el mateix treballador -a si ho és pel seu compte. En general, l'afiliació dona lloc a l'assignació del número d'afiliació, de caràcter vitalici i únic per a tot el sistema. La comunicació de l'organisme corresponent de la incorporació d'un treballador/lladora, que esdevé subjecte protegit, s'anomena alta (inicial) de la Seguretat Social; alta successiva és la que es produeix cada vegada que el treballador -a reprén la seua activitat laboral. El contrari és la baixa. L'acte equivalent de les empreses se'n diu inscripció, la qual cosa comporta l'assignació d'un número d'inscripció.

354 ALTA MÈDICA *f*

es **alta médica**
en **doctor's note giving a clean bill of health**

Comunicat mèdic< que autoritza un *treballador -a*< per tornar al treball<.

sin. comp. **comunicat mèdic**< *m*

També hi ha alta mèdica quan es dona l'autorització amb proposta d'invalidesa.

355 **BAIXA MÈDICA** *f*

es **baja médica**
en **doctor's note authorising sick leave**

Comunicat mèdic< que autoritza un *treballador -a*< per interrompre la prestació laboral a causa d'una malaltia o accident.

sin. comp. **comunicat mèdic**< *m*

La baixa mèdica ha d'especificar si es tracta d'una malaltia comuna o professional. També hi ha baixa mèdica en cas de *maternitat*<, situació que no és una malaltia.

356 **BASE DE COTITZACIÓ** *f*

es **base de cotización**
en **basic salary (for National Insurance payment)**

Valor predeterminat sobre el qual s'aplica el tipus de *cotització*<, per a l'obtenció de les quotes corresponents que els subjectes que hi són obligats, ingressen en el sistema de la *Seguretat Social*<.

S'anomena normalització de les bases de cotització l'operació en virtut de la qual les bases de cotització del règim general de la Seguretat Social s'ajusten al múltiple de 10 més pròxim per excés o per defecte, si la base es diària, i al múltiple de 300 si la base és mensual. Si la base real equidistara dels múltiples citats, s'ajustaria a la inferior. No procedeix la normalització quan l'import de la base de cotització coincideixa o s'haja de fer coincidir amb el de la base mínima o el de la màxima.

357 **COMUNICAT D'ACCIDENT** *m*

es **parte de accidente**
en **accident report**

Report o document, breu i oficial, que l'empresa ha d'emplenar i presentar en produir-se un *accident de treball*< davant l'entitat asseguradora.

358 **COMUNICAT MÈDIC** *m*

es **parte médico**
en **medical report, medical certificate**

Report o document, breu i oficial, que ha d'emplenar el metge -essa assistencial del treballador -
a<, per notificar la seua *baixa mèdica*< o la seua *alta mèdica*<.

sin. comp. **alta mèdica**< *f*
 baixa mèdica< *f'*

359 **COTITZACIÓ** *f*

es **cotización**
en **National Insurance payment**

Pagament que efectuen els subjectes obligats al sistema de la *Seguretat Social*<.

Els elements de la cotització són la *base de cotització*<, el *tipus de cotització*< i la *quota*< resultant. A efectes de cotització, les *categories laborals* s'agrupen en *grups de cotització*<. També, hom pot distingir la *cotització per jornades reals*, que s'aplica en determinats *règims*<, tot aplicant la base de cotització sobre jornades realitzades, i la *cotització per jornades teòriques*, sense considerar les efectivament realitzades.

360 **FONS DE PENSIONS** *m*

es **fondo de pensiones**
en **pension fund**

Unitat patrimonial sense personalitat jurídica constituïda per un conjunt de valors i efectes de tota mena amb la finalitat de satisfer *pensions de jubilació*< als inversors -res en la forma, quantitat i periodicitat que prèviament hagen establert.

361 **GRUP DE COTITZACIÓ** *m*

es **grupo de cotización**
en **group of National Insurance payment**

Divisió que agrupa diverses categories laborals, d'acord amb la *cotització*< al sistema de la *Seguretat Social*<.

Dels grups de cotització, uns comprenen *bases de cotització*< mensuals, i d'altres diàries.

362 **INCAPACITAT** *f*

es **incapacidad**
en **incapacity**

Impossibilitat total o parcial d'efectuar un *treball*< a causa d'una malaltia comuna, d'un accident no laboral o d'un *accident*< o *malaltia del treball*<.

La incapacitat pot ser: temporal, permanent parcial, permanent total o absoluta (invalidesa<), etc.

362 **INVALIDESA** *f*

es **invalides**
en **invalidity**

Incapacitat< permanent d'una persona per desenvolupar el *treball*< habitual o *incapacitat*< absoluta per a tot treball.

La invalidesa permanent és la situació en què es troba un *treballador -a*< que, després d'haver estat sotmés -a al tractament mèdic previst i d'haver estat donat -da d'*alta mèdica*<, presenta reduccions anatòmiques o funcionals greus, previsiblement definitives, que disminueixen o anul·len la seua capacitat laboral. Hom distingeix:

a) invalidesa permanent parcial.- amb una disminució superior a un terç del rendiment normal en la professió,

b) invalidesa permanent total.- que inhabilita el treballador/lladora per efectuar tasques fonamentals de la professió habitual,

c) invalidesa permanent absoluta.- que inhabilita per a qualsevol tipus de treball,

d) gran invalidesa.- invalidesa permanent absoluta d'una persona que, a més necessita d'una altra per realitzar els actes més essencials de la vida.

La invalidesa pot generar dos tipus de pensions: pensions contributives i pensions no contributives.

363 **JUBILACIÓ** *f*

es **jubilación**
en **retirement**

1. Acció o efecte de jubilar o jubilar-se.

2. Quantitat que es percep.

Hi ha diferents tipus de jubilació, com ara *anticipada* (abans de l'edat normal establida), *forçosa* (o *obligada*), *voluntària*, etc. En matèria de jubilació es poden determinar algunes circumstàncies mitjançant la *negociació col·lectiva*<.

364 **MUTUALITAT** *f*

es **mutualidad**
en **mutual benefit society**

Associació de persones, generalment empresàries, afectades per uns mateixos interessos i riscos per tal de protegir comunament llurs interessos i compartir proporcionalment el cobriment d'aquests riscos mitjançant una contribució de cada associat en quotes fixes o variables i sense que es done cap ànim de guany.

@ Hom parla també de *mútues de Seguretat Social* (abans *d'accident de treball*).

365 **PENSIÓ CONTRIBUTIVA** *f*

es **pensión contributiva**
en **contributory pension**

Quantitat que percep el *jubilat -ada<*, que ha efectuat les aportacions econòmiques exigides durant la seua vida laboral.

366 **PENSIÓ D'ASSISTÈNCIA** *f*

es **pensión asistencial**
en **assistance pension**

Quantitat que percep un *jubilat -ada<*, amb manca de recursos, per garantir-li uns ingressos mínims de subsistència.

sin. **pensió no contributiva** *f*

367 **PENSIÓ DE JUBILACIÓ** *f*

es **pensión de jubilación**
en **retirement pension**

Quantitat que percep un *jubilat -ada<*.

sin. **jubilació (2)** *f*

368 **PENSIÓ DE VIDUÏTAT** *f*

es **pensión de viudedad**
en **widowhood pension**

Quantitat que percep la persona vídua d'un *treballador -a*<.

sin. **pensió de viduatge** *f*

@ S'accepten altres formes: *vidu, viudo, vídua, viuda, vidus, viudos, vídues, viudes*, etc.

369 **PENSIÓ NO CONTRIBUTIVA** *f*

es **pensión no contributiva**
en **non contributory pension**

Quantitat que percep un *jubilat -ada*<, que no ha efectuat les aportacions econòmiques exigides durant la seua vida laboral, i es troba en situació de necessitat.

sin. **pensió d'assistència** *f*

370 ***PLURIACTIVITAT** *f*

es **pluriactividad**
en **more than one job (having)**

Exercici simultani de diverses activitats.

S'aplica per als *treballadors -res*< que desenvolupen activitats que obliguen a la inclusió en distints *règims de la Seguretat Social*<.

371 **PLURIOCUPACIÓ** *f*

es **pluriempleo**
en **more than one job (having)**

Exercici simultani de diverses ocupacions.

S'aplica per als *treballadors -res*< que desenvolupen ocupacions en dues o més empreses del mateix *règim de la Seguretat Social*<.

372 **QUOTA A LA SEGURETAT SOCIAL** *f*

es **cuota a la Seguridad Social**
en **National Insurance payment**

Quantitat que es paga al sistema de la *Seguretat Social*<, i que resulta d'aplicar el *tipus*< a la *base de cotització*<.

Hi ha una quota obrera i una altra quota patronal. Els *treballadors -res*< paguen per contingències comunes, mentre que les *empreses*< ho fan per contingències comunes i professionals. Pel que fa al pagament de quotes a la Seguretat Social, hi ha la possibilitat d'ajornar-les o fraccionar-les, per resolució administrativa de caràcter discrecional concedida per l'organisme de Tresoreria General corresponent, així com d'aconseguir-ne bonificacions i reduccions, segons les normes dictades per afavorir l'ocupació de determinats col·lectius laborals. També les normes preveuen coeficients reductors per a la quota de les empreses en determinades circumstàncies.

373 **RÈGIM DE LA SEGURETAT SOCIAL** *m*

es **régimen de la Seguridad Social**
en **National Insurance regime**

Conjunt que inclou subdivisions del sistema de la *Seguretat Social*<, amb camps d'aplicació determinats i prestacions diferents.

374 **SEGURETAT SOCIAL** *f*

es **Seguridad Social**
en **National Insurance**

Sistema i conjunt de mesures d'assegurança social que, amb caràcter obligatori, engega l'Estat amb la finalitat de cobrir una sèrie de riscos i que, en una determinada proporció, té com a font de finançament unes *cotitzacions*< individuals, diferents dels impostos.

375 **TIPUS DE COTITZACIÓ** *m*

es **tipo de cotización**
en **National Insurance payment rate**

Tipus de percentatge que s'aplica a les *bases de cotització*<, per a l'obtenció de les *quotes de la Seguretat Social*<.

@ El *pl* de *tipus de cotització* presenta la mateixa forma: *els / uns tipus de cotització*.

Els tipus de cotització s'estableixen normalment cada any per llei. En el *treball a compte d'altri*<, el tipus de cotització es distribueix entre el *treballador -a*< i l'*empresari -ària*<, llevat d'*accidents de la feina*< i *malalties professionals*<, i aquelles situacions que es determinen expressament a càrrec de l'*empresari -ària*.

[VIII] L'empresa

376 ACCIÓ *f*

es acci3n
en share

Cadascuna de les parts en què ha de ser representat obligat3riament el *capital*< de les societats an3nimes i de les comandit3ries per accions.

La divisi3n del capital en accions permet f3rmules d'*empreses col·lectives*< i d'*accionariat obrer*<.

377 ACCIONARIAT OBRER *m*

es accionariado obrero
en worker shareholder

Conjunt dels *treballadors -res*< que participen en l'*administraci3n*< i la propietat de l'*empresa*< mitjançant la possessi3n d'*accions*< integrants del *capital*<.

378 ADMINISTRACI3N *f*

es administraci3n
en management

Gesti3n general dels recursos d'una *empresa*<.

@ Hi ha l'anglicisme *management* com a expressi3n sin3nima.

L'administraci3n ha de gestionar els recursos humans, materials i immaterials de l'empresa, amb la funci3n d'integrar els seus subsistemes empresarials entre ells i l'empresa amb l'entorn. Consta de tres funcions: planificaci3n, organitzaci3n i control de les activitats empresarials. La planificaci3n implica la selecci3n d'objectius, d'estratègies i d'accions empresarials, generals i particulars de cada subsistema. La planificaci3n comporta un ventall de criteris de decisi3n, és a dir, de mètodes per emprar la informaci3n de l'entorn. L'organitzaci3n es refereix tant a l'estructura intencional de càrrecs en una empresa i les seues relacions (organitzaci3n formal de l'empresa), com a la conducta coherent dels seus integrants (organitzacions informals). El control suposa avaluar el grau d'execuci3n dels objectius, comparar-lo amb l'estàndard, assenyalar les desviacions significatives i proposar les correccions. Pel que fa a l'administraci3n de recursos humans, la gesti3n

empresarial té un caràcter contingent -ja que depén de la situació que hi ha a cada empresa-, multidisciplinar -perquè ha d'incorporar moltes disciplines- i estratègica -ja que esdevé clau en el funcionament empresarial-.

379 **AMPLIACIÓ DEL CÀRREC** *f*

es **ampliación del cargo**
en **greater responsibilities**

Donar una extensió major a les possibles actuacions d'una posició definida, de manera funcional i jeràrquica, en una *empresa*<.

L'ampliació del càrrec< i la *rotació de càrrecs*< són tècniques complementàries, alternatives a la superespecialització del treball en cadena. Hi ha una ampliació horitzontal del càrrec, quan augmenta el nombre de tasques o parts d'una activitat hi lligades, i una ampliació vertical, quan s'amplia la participació en la presa de decisions que afecten al càrrec, també anomenada enriquiment del càrrec. Aquestes dues dimensions, l'ampliació horitzontal i vertical del càrrec, s'engloben en el concepte de qualitat de vida laboral.

380 **ANÀLISI DE CÀRRECS** *f*

es **análisis de cargos**
en **job analysis**

Procés d'investigació per a determinar les característiques de cada *càrrec*< en una organització, com ara l'*empresa*<, és a dir, establir el *disseny del càrrec*<.

Generalment, l'anàlisi de càrrecs es concentra en quatre tipus de requisits de qualsevol classe o nivell de càrrecs: requisits mentals, físics, responsabilitat i condicions de treball. El procés implica l'elaboració de la *descripció del càrrec* o *perfil del lloc*<.

381 **AUDITORIA** *f*

es **auditoría**
en **audit**

Examen de la situació econòmica d'una societat feta per auditors -res, a fi de donar-ne a conèixer l'estat patrimonial o financer.

Hom pot parlar d'auditories externes si efectua l'examen un conjunt d'auditors independents de la societat o empresa, i d'auditories internes quan efectuen les inspeccions persones que treballen en la mateixa organització o empresa. Segons els seus resultats, cal distingir entre auditories positives o auditoria neta, si mostra una total conformitat amb el conjunt dels comptes, auditoria

qualificada o amb excepcions, quan no hi ha conformitat total, i auditoria negativa, si hi ha una disconformitat general. Pel que fa a l'objecte examinat, es pot parlar d'auditoria medioambiental o ecoauditoria<, auditoria comptable o auditoria de recursos humans.

382 **AUTOGESTIÓ** *f*

es **autogestión**
en **self-management**

Gestió d'una col·lectivitat pels seus membres, especialment una *empresa*< pels *treballadors* -
res<.

383 **AVALUACIÓ DE CÀRRECS** *f*

es **evaluación de cargos**
en **job description**

Determinació tècnica del valor de cada *càrrec*< en una organització, habitualment en
l'empresa<.

#Les tècniques més importants per fer una avaluació de càrrecs són quantitatives, com ara l'avaluació per punts i la comparació per factors, o no quantitatives, com la jerarquització de càrrecs i les categories predeterminades. L'avaluació de càrrecs ha de permetre una ordenació lògica, justa i acceptable de les seues diferents classes, que ofereisca una base per establir el sistema de salaris. No s'ha de confondre amb *l'anàlisi de càrrecs*<.

384 **CAPITAL** *m*

es **capital**
en **capital**

Conjunt de *mitjans de producció*< reproduïbles amb l'acció d'una unitat productiva i susceptibles d'originar una renda de període en període (*plusvàlua*<).

sin. comp. **mitjà de producció**< *m*

385 **CAPITALISME** *m*

es **capitalismo**
en **capitalism**

Sistema o mode de producció caracteritzat per la tècnica avançada, la propietat privada dels mitjans de producció< (*capital*<) i la recerca del benefici màxim.

386 **CAPITALISTA** *m i f*

es **capitalista**
en **capitalist**

Persona que té *capital*<, especialment la que deté amb el seu capital la propietat d'un negoci o *empresa*<, o hi participa.

387 **CAPITALISTA** *adj*

es **capitalista**
en **capitalist**

Relatiu o pertanyent al *capital*< o al *capitalisme*<.

388 **CÀRREC** *m*

es **cargo**
en **post, job**

Conjunt de possibilitats d'actuació estructurades funcionalment i jeràrquica per a ser efectuades per una persona dins d'una *empresa*<.

@ Hi ha expressions, com ara: *alt càrrec, nomenar un càrrec, canviar de càrrec, ocupar un càrrec*, etc.

389 **CENTRE DE TREBALL** *m*

es **centro de trabajo**
en **center of work, workplace**

Lloc on es realitza la prestació laboral.

390 ***CODETERMINACIÓ** *f*

es **codeterminación**
en **codetermination**

Participació dels *treballadors -res* en la determinació de l'estratègia empresarial.

sin. **cogestió** *f*

Hom pot efectuar la codeterminació o cogestió mitjançant diversos models, des de la participació directa als consells d'administració (allò que s'ha anomenat model suec) fins la intervenció de grups de treballadors -res en qualsevol nivell de decisió (com el cas dels *cercles de qualitat* a l'anomenat model japonés). Cal distingir la noció de codeterminació del concepte de *democràcia industrial*.

391 **COGESTIÓ** *f*

es **cogestión**
en **co-partnership**

Codeterminació.

392 **COLÒNIA INDUSTRIAL** *f*

es **colonia industrial**
en **industrial colony**

Conjunt d'instal·lacions industrials separat dels nuclis de població, amb cases per a *obrers -res* i *encarregats -ades*, *economats*, escola, etc.

393 **CONGLOMERAT EMPRESARIAL** *m*

es **conglomerado empresarial**
en **conglomerate**

Estructura organitzativa formada per un grup d'*empreses*, en el qual hi ha una gran diversificació de productes.

394 **CONSORCI EMPRESARIAL** *f*

es **consorcio empresarial**
en **consortium**

Cooperació empresarial <, mitjançant un contracte a llarg termini entre cada *empresa* i una organització mútua.

395 **CONTRACTISTA** *m i f*

es **contratista**
en **contractor (building)**

Persona que per contracta executa una obra per a l'administració, per a una *empresa*< o per a un particular.

396 **CONTROL DE QUALITAT** *m*

es **control de calidad**
en **quality control**

Conjunt d'operacions de verificació a les quals són sotmeses algunes mostres de la producció industrial.

La noció de *control de qualitat* ha evolucionat cap al concepte de *qualitat total*<.

397 **COOPERACIÓ EMPRESARIAL** *f*

es **cooperación empresarial**
en **co-operation between enterprises**

Acció concertada entre dues o més *empreses*<.

#Una forma de *cooperació* és el *consorci*< d'empreses; una altra n'és la *franquícia*<. Una estructura organitzativa amb diversificació de productes és un *conglomerat*< d'empreses.

398 **COOPERATIVA** *f*

es **cooperativa**
en **co-operative**

Unitat econòmica de *producció*<, de comercialització o de consum que pertany als mateixos usuaris -àries dels seus serveis.

#Les cooperatives són una forma d'experiència de *democràcia industrial*<.

399 **COOPERATIVISTA** *m i f*

es **cooperativista**
en **person belonging to a co-operative**

Persona que forma part d'una *cooperativa*<.

400 **DEMOCRÀCIA INDUSTRIAL** *f*

es **democracia industrial**
en **industrial democracy**

Règim d'administració d'*empreses*< en el qual els *treballadors -res*< determinen les decisions estratègiques.

Hi ha experiències històriques de democràcia industrial basades en l'*autogestió*<, els *consells obrers*< i les cooperatives (*empresa col·lectiva*<). Cal distingir la noció de democràcia industrial del concepte de *codeterminació*<.

401 **DIRECCIÓ** *f*

es **dirección**
en **direction**

Funció, càrrec d'organització i guiatge d'una *empresa*<.

@ Com a sinònims de *lloc de direcció* es poden fer servir *lloc de responsabilitat* o *càrrec de responsabilitat*; les formes *lloc de comandament* i *càrrec de comandament* són menys adequades.

Segons la teoria de les *relacions laborals*<, la direcció té l'objectiu d'integrar els membres de l'empresa en un projecte comú (projecte d'empresa), a partir de la capacitat d'influència, derivada del poder i dels coneixements lligats a la funció, de la funció d'organització, i de l'actitud per enfrontar els problemes de l'entorn, tot emprant l'estratègia (direcció estratègica) amb una visió global. Hom pot distingir la direcció de recursos humans (anteriorment, direcció de personal i relacions industrials), i les direccions de producció, finances i màrqueting.

402 **DISSENY DEL CÀRREC** *m*

es **diseño del cargo**
en **job description**

Especificació de les tasques i mètodes de cada *càrrec*<, i de la seua relació amb altres.

El Disseny del càrrec té la pretensió de satisfer els requisits personals, organitzacionals i socials, fruit dels processos d'*anàlisi del càrrec*< i d'*avaluació de càrrecs*<. Segons la teoria tradicional (Teoria X), l'*estudi de temps i mètodes*< definia la manera òptima d'executar un càrrec, amb una concepció estrictament tècnica. El model conductista (Teoria Y) defensa l'enriquiment o

ampliació del càrrec< des d'una teoria psicosocial que parteix d'estudis sobre motivació, estils de direcció, tècniques de dinàmica de grups, etc. L'anomenat model estratègic (Teoria Z) té una orientació global, tot considerant la *polivalència*<, la participació i l'ètica com a elements de la qualitat de vida laboral.

403 **DISTRICTE INDUSTRIAL** *m*

es **distrito industrial**
en **industrial district**

Àrea o regió amb una significativa presència d'*indústries*< anàlogues.

404 **DIVERSIFICACIÓ DE LA PRODUCCIÓ** *f*

es **diversificación de la producción**
en **production's diversification**

Reorganització de la gestió de l'*empresa*< per a obtenir una ampliació de la gamma de productes vendibles i augmentar, així, la participació del mercat.

La diversificació pot produir-se tot constituint societats integrades (horitzontalment i vertical) o formant conglomerats empresarials.

405 **ECONOMAT** *m*

es **economato**
en **cooperative store**

Establiment d'articles de primera necessitat on els consumidors poden adquirir-los amb més economia que a les botigues.

Les *colònies industrials*<, algunes grans *empreses*< o les *cooperatives*< de consumidors -res disposen habitualment d'economats.

406 **EMPRESA** *f*

es **empresa**
en **company**

Unitat econòmica que duu a terme la síntesi dels elements de la *producció*<, per a l'obtenció de béns o de serveis destinats al canvi.

@ Cal distingir la unitat econòmica de producció (*empresa*), de la unitat tècnica (*explotació comercial*) i de la unitat jurídica (*societat mercantil*).

Tot atenent a la propietat del *capital*<, hom pot distingir entre *empresa privada*<, *empresa col·lectiva*<, *empresa pública*<, *empresa conjunta*, *empresa mixta*, etc.

La teoria de l'organització defineix l'empresa com un sistema que es compon de subsistemes (divisions) i elements (recursos). Segons la disposició de les seues parts, hi ha models organitzatius d'estructura burocràtica i d'altres d'estructura orgànica; els primers impliquen un sistema d'autoritat centralitzat i normes de funcionament formalitzades i estandarditzades, així com l'especialització i jerarquització dels càrrecs i llocs de treball; els models d'estructura orgànica impliquen un sistema d'autoritat descentralitzat, amb un funcionament informal i autocontrolat, amb càrrecs i llocs de treball polivalents i sistemes d'informació verticals i horitzontals. L'estudi integral i planificat de l'augment de l'eficàcia empresarial s'anomena *desenvolupament organitzacional*, i fa servir diverses tècniques, com ara l'enriquiment de càrrecs i llocs de treball, la formació d'equips, la formació, etc.

407 EMPRESA COL·LECTIVA *f*

es **empresa colectiva**
en **collective company, joint(-stock) venture**

Empresa< d'interés social o comú, on el capital pertany majoritàriament als *treballadors -res*<.

sin. **empresa d'economia social** *f*

Les empreses col·lectives poden presentar diverses formes, com ara les societats anònimes laborals o les cooperatives.

408 EMPRESA CONJUNTA *f*

es **empresa conjunta**
en **joint(-stock) venture**

Empresa< formada per la *cooperació empresarial*< de dues o més *empreses*< que acorden crear-ne una de nova amb entitat jurídica pròpia, reservant-se la seua propietat i direcció.

La finalitat de les empreses conjuntes és la introducció de les empreses que cooperen en nous mercats o sectors. Són habituals en àmbits econòmics caracteritzats per una forta inestabilitat de la demanda, com ara els sectors emergents.

409 EMPRESA PRIVADA *f*

es **empresa privada**

en **private enterprise**

Empresa<, el *capital*< de la qual és propietat de particulars -inversionistes i accionistes-, persones físiques o jurídiques.

La finalitat de l'empresa privada és l'obtenció de guanys o beneficis. Les seues formes jurídiques més habituals són la societat anònima (abreviada SA) i la societat de responsabilitat limitada (SRL o, simplement, SL).

410 **EMPRESA PÚBLICA** *f*

es **empresa pública**
en **public enterprise**

Empresa<, el *capital*< de la qual és propietat d'una institució pública.

La finalitat de l'empresa pública és assegurar la prestació de serveis o l'obtenció de productes bàsics o estratègics. La seua forma jurídica és diversa.

411 **EMPRESARI -ÀRIA** *m - f*

es **empresario -ria**
en **businessman -woman**

Persona que accedeix al *mercat laboral*< per contractar-hi *treballadors -res*<.

sin. **patró -ona** *m - f*

sin. comp. **amo - mestressa** *m, f*

412 **EMPRESARIAL** *f*

es **empresarial**
en **managerial**

Conjunt o estament d'*empresaris -àries*<.

sin. **empresariat**< *m*
patronal< *f*

sin. comp. **gremial**< *adj*

413 **EMPRESARIAL** *adj*

es **empresarial**
en **managerial**

Relatiu o pertanyent a l'*empresa*< o a l'*empresari -ària*<.

sin. **patronal**< *adj*

sin. comp. **gremial**< *adj*

414 **EMPRESARIAT** *m*

es **empresariado**
en **management**

Conjunt o estament dels *empresaris -àries*<.

sin. **empresarial**< *f*
 patronal< *f*

sin. comp. **gremial**< *f*

415 **ENCARREGAT -ADA** *m - f*

es **encargado -da**
en **person in charge**

Persona que té al seu càrrec una *empresa*<, en representació de l'*empresari -ària*<.

416 **FÀBRICA** *f*

es **fábrica**
en **factory**

Conjunt d'instal·lacions industrials destinades a la transformació o la conservació de primeres matèries o a la producció d'objectes a partir d'elements més simples.

sin. comp. **factoria** *f*
 planta *f*

417 **FORCES PRODUCTIVES** *fpl*

es **fuerzas productivas**
en **productive power**

Conjunt de *mitjans de producció*< i d'experiència acumulada en la realització del *procés de producció*< disponibles en un moment i en un sistema econòmic determinats.

418 **FRANQUÍCIA** *f*

es **franquicia**
en **franchise**

Cooperació empresarial< per la qual una *empresa*< (franquiciadora) fa cessió a una altra (franquiciada) del dret de comercialització dels seus productes, a canvi d'una compensació econòmica.

419 **GERENT** *m i f*

es **gerente**
en **manager**

Persona encarregada de dirigir l'activitat econòmica d'una *empresa*< o societat.

420 **GREMI** *m*

es **gremio**
en **union**

Associació que agrupa *empresaris -àries*< o industrials d'un mateix ram o professió.

421 **GREMIAL** *adj*

es **gremial**
en **guild**

Relatiu o pertanyent als *gremis*<.

sin. comp. **empresarial**< *adj*
empresariat< *adj*
patronal< *adj*

422 **INDÚSTRIA** *f*

es **industria**
en **industry**

Conjunt d'activitats dedicades a la transformació de les matèries primeres mitjançant maquinària, per tal d'obtenir-ne béns manufacturats.

423 **INDUSTRIAL** *m i f*

es **industrial**
en **industrial**

Persona que es dedica a la *indústria*<.

sin. comp. **empresari -ària**< *m - f*

424 **INDUSTRIAL** *adj*

es **industrial**
en **industrial**

Relatiu o pertanyent a la *indústria*<.

sin. comp. **empresarial** *adj*

425 **JUST A TEMPS** *loc*

es **justo a tiempo**
en **just in time**

Sistema de *producció*< que afavoreix la coordinació amb proveïdors -res i clients -tes per reduir els retards del procés d'elaboració i l'estoc de matèries emmagatzemades.

Un procés amb "zero retards" i "zero estoc" exigeix la corresponsabilitat dels *treballadors -ores*<, mitjançant la polivalència, la *formació*< i la participació, amb l'objectiu empresarial de la qualitat total (zero defectes).

426 **LOCAUT** *m*

es **cierre patronal**
en **lockout**

Tancament temporal d'una *empresa*< o un grup d'empreses dut a terme per part de la *direcció*< en una situació de conflicte laboral.

sin. **tancament patronal** *m*

@ És un anglicisme acceptat.

427 **MITJÀ DE PRODUCCIÓ** *m*

es **medio de producción**

en **means of production**

Recurs< material o instrumental emprat en el procés productiu.

sin. comp. **capital**< *m*

@ Generalment, en *pl*: *mitjans de producció*.

428 **MULTINACIONAL** *f*

es **multinacional**

en **multinational**

Empresa< que duu a terme les seues activitats en diversos països mitjançant inversions directes.

sin. **empresa multinacional** *f*

@ Hom pot parlar també d'*empreses transnacionals* o *companyies mundials*.

429 **OBRADOR** *m*

es **obrador**

en **workshop**

Lloc on treballa algú en *feines*< d'un art, d'un *ofici*<, d'una *indústria*< o d'un comerç, especialment taulell o oficina on es fa algun *treball*< manual.

430 **PATRÓ -ONA** *m - f*

es **patrón -ona**

en **proprietor, owner**

Empresari -ària<.

@ El terme *patró -ona* accentua la funció de comandament del procés de producció, per la qual cosa es fa servir habitualment per a la persona que governa una embarcació. Refranys: "El bon patró fa el bon mariner"; "Allà on hi ha patrons, no manen mariners"; "Si es patró és vell i sa patrona no, més pesca sa patrona que es patró".

431 **PATRONAL** *f*

es **patronal**
en **management**

1. Conjunt o estament de *patrons -ones*<.
2. Associació empresarial< per a defensar els seus interessos econòmics i socials.

sin. **empresarial**< *m*
 empresariat< *f*

sin. comp. **gremial**< *adj*

432 **PATRONAL** *adj*

es **patronal**
en **managerial**

Relatiu o pertanyent al *patró -ona*<.

sin. **empresarial** *adj*

sin. comp. **gremial**< *adj*

433 **PLUSVÀLUA** *f*

es **plusvalía**
en **appreciation**

Expressió monetària del valor incorporat pel *treball*< a la *producció*< d'una mercaderia o per la seua venda.

Segons Karl Marx, aquesta plusvàlua és apropiada pels propietaris dels *mitjans de producció*< sense contrapartida, la qual cosa és la clau del caràcter essencialment injust del *capitalisme*<.

434 **POLÍGON INDUSTRIAL** *m*

es **polígono industrial**
en **industrial estate**

1. Nucli de creixement *industrial*< que respon a una localització específica de les *indústries*<.
2. Sòl destinat a l'ús industrial que respon a una localització específica de les indústries, assenyalada en el pla urbanístic.

435 **PROCÉS DE PRODUCCIÓ** *m*

es **proceso de producción**
en **production process**

Conjunt d'estadis i activitats que, en la seua constant i progressiva repetició, configuren la *producció*<.

436 **PRODUCCIÓ** *f*

es **producción**
en **production**

Conjunt d'activitats acomplertes mitjançant la utilització de *recursos*< i *mitjans de producció*< per tal d'obtenir mercaderies.

@ Cal bandejar l'aplicació de la paraula *producció* a l'extracció d'elements naturals (per exemple: "*producció*" de petroli, "*producció*" de gas natural, etc.)

437 **PRODUCTIVITAT** *f*

es **productividad**
en **productivity**

Relació entre la producció obtinguda i els factors emprats per a obtenir-la en un període de temps determinat.

438 **QUALITAT TOTAL** *f*

es **calidad total**
en **total quality**

Perfeccionament de la *producció*< per l'aplicació de la generalització del *control de qualitat*< a totes les etapes del procés i a totes les funcions *empresarials*<.

La qualitat total aplica la garantia de qualitat a l'aprovisionament (de proveïdors -res i de creditors -res), al consum (clients -tes) així com a les funcions empresarials -funció productora, financera, administrativa, etc.-, i necessita de la participació de tots els implicats -ades en tots els nivells jeràrquics.

439 **RECURS** *m*

es **recurso**
en **resource**

Béns que hom utilitza com a factors de la *producció*<.

@ Generalment, en *pl*: *recursos*. Cal bandejar l'expressió *recursos naturals* aplicada a elements naturals, com ara l'aigua o el bosc, ja que implica una concepció productivista o mercantilista de la natura.

Hom pot distingir entre recursos productius, com ara els *mitjans de producció*<, des de les instal·lacions de la *fàbrica*< i la maquinària i les ferramentes, fins les matèries primeres i l'energia; els recursos financers, els elements monetaris tant propis com aliens que hi intervenen; els recursos humans, és a dir, les persones amb les seues aptituds i actituds, així com la seua posició a l'estructura organitzativa, i els recursos immaterials, des d'elements d'informació fins a possibles actius ficticis.

440 **REGULACIÓ DE TREBALL** *f*

es **regulación de empleo**
en **regulation of work**

Conjunt de mesures empresarials per les quals es modifiquen substancialment les *condicions de treball*<, per causes tècniques, organitzatives o productives.

441 **REM** *m*

es **tajo**
en **work**

Tall< o *feina*< a fer.

sin. **feina**< *f*
 tall< *m*

treball< *m*
treballada< *f*

@ Hi ha les expressions: *anar al rem, me'n vaig al rem*, etc.

442 **RENDIBILITAT** *f*

es **rentabilidad**
en **profitability**

Representació de la relació entre un *capital*< invertit i els rendiments nets que proporciona.

A més de la rendibilitat econòmica de la inversió -relació entre inversió i benefici net-, hom pot parlar també de rendibilitat econòmica de les vendes -relació entre l'actiu total i el volum de vendes- i la rendibilitat financera -en relació amb els fons propis-.

443 **SUBCONTRACTACIÓ** *f*

es **subcontratación**
en **subcontract**

Modalitat de contractació< que es dona quan una *empresa* contracta una altra per realitzar uns treballs determinats.

L'acció sindical ha de vetllar pels drets dels *treballadors* -res< de les empreses subcontractades. L'*empresari* -ària< subcontractador -a és responsable de comprovar que l'empresa subcontractada compleixa els seus deures, hi responen solidàriament en matèria salarial.

444 **SUBROGACIÓ EMPRESARIAL** *f*

es **subrogación empresarial**
en **managerial substitution**

Substitució d'un *empresari* -ària< per un altre en els *contractes laborals*<.

L'*empresari* -ària que substitueix l'altre és obligat de respectar els *drets laborals*< establerts anteriorment.

445 **TALL** *m*

es **tajo**
en **place of work**

Allà on sega, treu pedra, etc, una *colla*< de *treballadors -res*<.

sin. **rem**< *m*
treballada< *f*

@ Hi ha les expressions: *anar al tall, al tall al tall*, etc.

446 **TANCAMENT PATRONAL** *m*

es **cierre patronal**
en **lockout**

Locaut<.

447 **TREBALLADA** *f*

es **tajo**
en **working area**

Camp, pedrera, etc. on hom treballa, sobretot si hi fa feina molta gent.

sin. **rem**< *m*
tall< *m*

[IX]

La negociació col·lectiva

448 ACORD EXTRAESTATUTARI *m*

es **acuerdo extraestatutario**
en **extrastatutory agreement**

Acord, la matèria del qual és la pròpia d'un *conveni col·lectiu*<, però que s'assoleix al marge de les condicions que la llei estableix per a la *negociació col·lectiva*<.

sin. comp. **pacte extraestatutari** *m*
pacte d'eficàcia limitada *m*

Els acords extraestatutaris o pactes d'eficàcia limitada només obliguen les parts que els han subscrit.

449 ACORD MARC

es **acuerdo marco**
en **setting-agreement**

Acord general o de referència que es pot concretar posteriorment en acords més específics.

sin. comp. **conveni marc**< *m*

450 ACTA *f*

es **acta**
en **minutes, certificate**

Document formal que replega els resultats d'un fet o d'unes actuacions a fi que n'hi haja constància escrita.

@ Hi ha expressions, com ara: *acta de una reunió, acta d'un procediment, acta d'uns acords, acta d'una infracció*, etc. L'acció de fer una acta es diu *estendre una acta*. Exemple: "La presidenta alçà la sessió, de la qual, com a secretària, estenc aquesta acta".

Si es tracta d'un òrgan que es reuneix periòdicament, és habitual que un secretari -ària estenga acta perquè, una vegada llegida en la reunió següent, siga aprovada o modificada. La seua validesa radica en la signatura de les persones que han assistit a la reunió o els seus representants. Pot

consignar-se en un *llibre d'actes* degudament registrat i segellat. Quan es tracta d'un procés de *negociació col·lectiva*<, s'ha d'estendre acta de la constitució de la *comissió negociadora*<, d'allò tractat en cada reunió, de les diferents propostes, dels acords assolits, etc. Tota aquesta documentació ha de ser remesa a l'oficina pública pertinent.

451 **ADHESIÓ A UN CONVENI** *f*

es **adhesión a un convenio**
en **adhesion to an agreement**

Procediment pel qual les parts legitimades decideixen, de comú acord, adherir-se a la totalitat d'un altre *conveni col·lectiu*< en vigor.

L'adhesió a un conveni és possible sempre que les parts no estiguen afectades per un altre conveni i amb el requisit de comunicar-ho a l'autoritat laboral a efectes de registre.

452 **ÀMBIT DE LA NEGOCIACIÓ** *m*

es **ámbito de la negociación**
en **ambit of the agreement**

Marc en què s'apliquen els acords que s'assoleixen en la *negociació col·lectiva*<.

Els *convenis col·lectius*< tenen l'àmbit d'aplicació que les parts acorden. Els convenis han d'expressar necessàriament el seu àmbit personal, funcional, territorial i temporal.

453 **ARBITRATGE** *m*

es **arbitraje**
en **arbitration**

Procediment mitjançant el qual les parts que negocien accepten la figura d'una persona, la resolució o fallida de la qual sobre les matèries que es debaten serà d'obligatori compliment

El govern de les Comunitats Autònomes té competències sobre mediació i arbitratge.

454 **ARBITRATGE OBLIGATORI** *m*

es **arbitraje obligatorio**
en **compulsory arbitration**

Arbitratge< imposat pel govern.

El govern pot imposar l'arbitratge obligatori per acabar amb una *vaga*<, tenint-ne en compte la durada, les conseqüències, les posicions de les parts i el perjudici greu de l'economia nacional. L'arbitratge obligatori és constitucional sempre que s'hi garanteix la imparcialitat de l'àrbitre. Aquest arbitratge és impugnable per via contenciosa administrativa i per recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional.

455 **ARTICULACIÓ DE LA NEGOCIACIÓ** *f*

es **articulación de la negociación**
en **agenda of the agreement**

Procediment pel qual s'ordenen els àmbits de *negociació col.lectiva*<, de manera que les *clàusules de la negociació col.lectiva*< d'àmbit superior poden ser millorades en àmbits inferiors.

456 **CÀNON DE CONVENI** *m*

es **canon de convenio**
en **union fee**

Clàusula< per la qual els *treballadors -res*< inclosos en l'àmbit d'aplicació d'un *conveni*<, atenen econòmicament la gestió dels sindicats representats en la *comissió negociadora*<.

457 **CÀRREGA FAMILIAR** *f*

es **carga familiar**
en **dependent relative**

Estat de dependència de determinades persones respecte d'altres dins de la unitat familiar que pot ser arrellegat en la *negociació col.lectiva*<.

És una reivindicació en la negociació col.lectiva l'atenció a les càrregues familiars, com ara, permissos, llicències o temps retribuït per a la cura de persones majors, infants, etc. Aquesta reivindicació no ha de suposar noves discriminacions per a les dones.

458 **CLÀUSULA DE LA NEGOCIACIÓ** *f*

es **clausula de la negociación**
en **clause of the agreement**

Part, separació, article o disposició que forma part d'allò establert en la *negociació col.lectiva*<.

Hom pot distingir, per la seua matèria, clàusules de la negociació col·lectiva de formació, de salut laboral, de temps de treball, d'ocupació, d'organització del treball, de drets sindicals, etc. Les anomenades clàusules de vinculació a la totalitat pretenen garantir que el contingut dels convenis i acords pactats siga considerat com un tot indivisible, de manera que oblige globalment a les parts, sense que existesca la possibilitat d'adherir-se a unes clàusules i no a d'altres. També hi pot haver una clausula de *mul.litat*<.

459 **COMISSIÓ NEGOCIADORA** *f*

es **comisión negociadora**
en **negotiating committee**

Comissió per fer la *negociació col·lectiva*<.

La comissió negociadora ha de complir certs requisits pel que fa al nombre dels seus components, depenent de l'àmbit funcional (empresa, sector, etc.). Cadascuna de les parts de la comissió negociadora pot, a la vegada, ser la representació de col·lectius diferents afectats per la negociació. La representació dels treballadors -res ha de ser proporcional a la presència sindical en l'àmbit funcional, mesurada segons el nombre de representants obtesos en les *eleccions sindicals*<, i acreditada mitjançant les certificacions expedides per l'oficina pública de registre d'eleccions.

460 **COMISSIÓ PARITÀRIA** *f*

es **comisión paritaria**
en **watchdog committee**

Comissió de composició igualitària entre les parts signants, que té com a missió la interpretació i vigilància dels *convenis col·lectius*<.

Per a la interpretació i vigilància d'un conveni col·lectiu, poden haver diferents comissions paritàries, creades en l'articulat del conveni i que responguen a diverses finalitats. Cas de conflicte, el recurs a la comissió paritària ha de ser previ a altres procediments de conciliació.

461 **CÒMPUT DE JORNADA** *m*

es **cómputo de jornada**
en **computation of the day's work**

Sistema de càlcul segons el qual s'expressa en un *conveni col·lectiu*< el temps de treball< exigible a un *treballador -a*<.

El còmput de jornada sol establir-se setmanalment o anual. Frequentment es distingeix entre temps de treball efectiu i temps de presència.

462 **CONCERTACIÓ** *f*

es **concertación**
en **agreement**

Posar-se (diverses persones) d'acord.

sin. **consens** *m*

L'acord sobre posicions i interessos contraposats pot demandar altres actuacions, com ara la pressió, la mobilització, etc., sense les quals la *negociació col.lectiva*< es podria convertir en pura transacció formal i els seus resultats quedar buits de contingut progressiu.

463 **CONCERTACIÓ SOCIAL** *f*

es **concertación social**
en **social agreement**

Model o forma de *negociació col.lectiva*<, per la qual els *sindicats representatius*< negocien assumptes específics, però d'abast social general.

sin.comp. **consens social** *m*

Els sindicats representatius no aspiren actualment a la concertació social, sinó més bé a unir el seu *poder contractual*< i augmentar la seua competència negociadora sobre assumptes laborals d'abast social general.

464 **CONCURRENCIA DE CONVENIS** *f*

es **conurrencia de convenios**
en **competition of agreements**

Fet d'entrar en competència dos o més *convenis col.lectius*<.

Quan un treballador -a es veu afectat per dos o més *convenis col.lectius* (d'empresa, de sector, etc.), pot acollir-se al més favorable, només a un i en la seua totalitat.

465 **CONFLICTE COL.LECTIU** *m*

es **conflicto colectivo**
en **collective conflict**

Situació legal de falta d'acord entre l'*empresari -ària<* i els *treballadors -res<* al voltant de l'assoliment i la interpretació del *conveni col.lectiu<*, la qual cosa dóna pas a mesures d'*arbitratge<* i conciliació.

466 **CONTINGUTS DE LA NEGOCIACIÓ** *m pl*

es **contenidos de la negociación**
en **subject matter of the agreement**

Matèries o elements que són objecte de la *negociació col.lectiva<*.

Hom pot distingir entre continguts obligacionals, arrellegats en les *clàusules de la negociació<*, que imposen a les parts compromisos respecte a les condicions laborals; continguts normatius, que són les regulacions que es mantenen fins i tot després de la denúncia expressa del conveni; i continguts mínims, aquells que, segons la legislació, han d'estar necessàriament arrellegats en l'articulat d'un conveni col.lectiu.

467 **CONVENI COL.LECTIU** *m*

es **convenio colectivo**
en **collective agreement**

Pacte entre l'*empresari -ària<* i els *representants dels treballadors -res<*, on s'estableixen els acords sobre els *continguts de la negociació<*.

@ La forma reduïda *conveni* és més utilitzada.

Les parts en la *negociació col.lectiva<* poden establir acords que no reunisquen les condicions per esdevenir *convenis col.lectius<*. Aquests acords s'anomenen *pactes col.lectius d'empresa<*.

468 **CONVENI FRANJA** *m*

es **convenio franja**
en **fringe agreement**

Pacte o acord amb un àmbit de negociació inferior a l'*empresa<*.

@ El *pl* de *conveni franja* és *convenis franja*.

L'acció sindical ha d'oposar-se, mitjançant una actuació plenament representativa, a aquest tipus de conveni perquè en la pràctica pot vulnerar el principi de representació unitària, segons el

qual el comitè[è] representa mancomunadament tot el conjunt de treballadors -res, i, a més, pot consolidar la divisió de les plantilles per grups d'interessos.

469 **CONVENI MARC** *m*

es **convenio marco**
en **framework agreement**

Acord o pacte anterior i general, que prepara la *negociació col.lectiva*<.

sin. comp. **acord marc** *m*
conveni interprofessional *m*

@ El *pl* de *conveni marc* és *convenis marc*.

470 **CRISI** *f*

es **crisis**
en **crisis**

1. Situació adversa d'una *empresa*<, motivada per causes tècniques o econòmiques, per la qual hom autoritza a variar les *relacions laborals*<.

2. Per extensió, el tràmit d'aquesta variació (expedient de crisi).

471 **DENÚNCIA DEL CONVENI** *f*

es **denuncia del convenio**
en **denunciation of the agreement**

Acció legal unilateral pel qual es manifesta la renúncia a prorrogar automàticament la vigència d'un *conveni col.lectiu*< o es promou una nova *negociació col.lectiva*<.

472 **DEURE DE PAU** *m*

es **deber de paz**
en **nonstrike pact**

Deure de no alterar mitjançant la *vaga*< allò pactat en un *conveni col.lectiu*< durant la seua vigència.

473 **EFICÀCIA DELS CONVENIS** *f*

es **eficacia de los convenios**
en **effectiveness of the agreements**

Qualitat dels *convenis col·lectius*< per la qual s'han d'aplicar obligatòriament i sense mediacions (eficàcia jurídica i normativa) i obliguen a totes les persones de l'àmbit laboral, encara que no formen part de les organitzacions signants (eficàcia personal i general).

L'eficàcia jurídica i normativa dels convenis col·lectius deriva de la capacitat de negociació reconeguda pel text constitucional. Per això, els convenis col·lectius són font de dret laboral i obliguen les parts durant la seua vigència, aplicant-se automàticament als *contractes laborals*<. L'eficàcia personal i general està garantida per la publicitat de la *negociació col·lectiva*<, la possibilitat d'impugnació judicial i la legitimitat del conveni.

474 **EMPOBRIMENT DE LA NEGOCIACIÓ** *m*

es **empobrecimiento de la negociación**
en **worsening of the negotiations**

Disminució de l'abast de la *negociació col·lectiva*<, bé quantitativament (nombre de treballadors -res afectats), bé qualitativa (*continguts de la negociació*<).

@ l'antònim és *increment de la negociació*<.

475 **EXPEDIENT DE REGULACIÓ** *m*

es **expediente de regulación**
en **regulation proceedings**

Procediment administrativolaboral pel qual s'efectua una *regulació de treball*<.

476 **EXTENSIÓ DEL CONVENI** *m*

es **extensión del convenio**
en **extension of the agreement**

Procediment pel qual l'administració amplia l'eficàcia personal d'un *conveni*< o estén el seu àmbit territorial i funcional d'aplicació.

L'extensió d'un conveni exigeix que es donen característiques econòmiques i laborals equiparables, a més d'haver-hi raons fundades en especials circumstàncies socials i econòmiques, per la qual cosa cal un informe previ d'una *comissió paritària*<.

477 **INCREMENT DE LA NEGOCIACIÓ** *m*

es **incremento de la negociación**
en **increment of the agreement**

Millora d'allò assolit en les *clàusules de la negociació*<, bé en la seua globalitat o bé en un aspecte concret.

@ l'antònim és *empobriment de la negociació*<.

478 **INTERPRETACIÓ DEL CONVENI** *f*

es **interpretación del convenio**
en **interpretation of the agreement**

Acció d'entendre o de declarar el contingut o el sentit d'un *conveni col.lectiu*<, si cal, amb procediments establerts per les parts o l'*apel.lació a la comissió paritària*<.

479 **JORNADA LEGAL** *f*

es **jornada legal**
en **maximum legal working hours**

Jornada< exigible segons la norma o el *conveni col.lectiu*<.

480 **LEGITIMACIÓ** *f*

es **legitimación**
en **legitimation**

Qualitat dels *sindicats*< per realitzar, segons les lleis, actes vàlids en la *negociació col.lectiva*<.

És una qüestió debatuda si un sindicat no signant d'un *conveni col.lectiu* està legitimat per participar del seu desenvolupament.

481 **MEDIACIÓ** *f*

es **mediación**
en **mediation**

Procediment per a resoldre els conflictes o les divergències en la *negociació col.lectiva* mitjançant la intervenció d'una persona o d'unes quantes que fan gestions entre les parts en litigi i proposen recomanacions, reservant-se aquestes la capacitat per acceptar-les o no.

Hom pot distingir entre mediació voluntària, quan les parts s'adrecen a l'organisme competent d'arbitratge i mediació perquè designe una persona mediadora; mediació obligatòria, quan l'administració autonòmica pren la iniciativa davant l'organisme de mediació; mediació d'ofici de la inspecció, quan l'actuació correspon a aquest organisme, la qual cosa és infreqüent. Les propostes acceptades de la mediació tenen eficàcia de *conveni col.lectiu*, si reuneixen les condicions de *legitimació*.

482 **MESA DE NEGOCIACIÓ** *f*

es **mesa de negociación**
en **negotiating table**

Conjunt de les persones que realitzen la *negociació col.lectiva*.

@ No s'ha de confondre *mesa*, paraula derivada del llatí *metre* (posar), que significa allò posat o establert, com ara una *mesa electoral* o una *mesa de contractació*, amb el lloc on es pot fer un intercanvi o negociació, com ara l'antiga *taula de canvi*. Per això, s'ha de dir, per exemple, "obrir (o tancar) la mesa de negociació", però "abandonar (o alçar-se de) la taula on es negocia".

483 **NEGOCIACIÓ COL.LECTIVA** *f*

es **negociación colectiva**
en **collective agreement**

Establiment de normes sobre regulació de *salari* i altres condicions laborals, elaborades per acord entre els representants amb *legitimació*, que superen la forma del *contracte laboral* individual.

484 **NEGOCIACIÓ DE MÍNIMS** *f*

es **negociación de mínimos**
en **minimal agreement**

Establiment de normes mínimes sobre regulació de *salari* i altres condicions laborals.

En algunes circumstàncies, per exemple davant la diversitat de col.lectius laborals o la dispersió dels treballadors -res en multitud de petites empreses d'un mateix àmbit, la *negociació col.lectiva* no pot assolir una articulació completa, com seria desitjable, per la qual cosa, els sindicats han d'intentar una negociació de mínims.

485 **NUL·LITAT** *f*

es **nulidad**
en **nullity**

Invalidesa d'un acord o d'un *conveni col·lectiu*<, per il·legalitat de forma o de contingut, o lesivitat d'interés de terceres persones.

La nul·litat derivada de la impugnació d'un conveni col·lectiu pot ser total o parcial, segons afecte a tot o a una part d'un conveni. Si, entre les *clàusules de la negociació*<, n'hi ha una de vinculació a la totalitat, la nul·litat serà total. Pel que fa a les seues conseqüències, la nul·litat pot ser absoluta, amb efecte des de l'arrel, o relativa, amb efecte des de la declaració de nul·litat.

486 **PACTE D'EMPRESA** *m*

es **pacto de empresa**
en **working pact**

Acord laboral entre els representants dels *treballadors -res*< i l'*empresari -ària*< que no reuneix els requisits d'un *conveni col·lectiu*<.

487 **PLATAFORMA DEL CONVENI** *f*

es **plataforma del convenio**
en **basis of the agreement**

Síntesi ordenada de les reivindicacions laborals, prèvia a la *negociació col·lectiva*<.

Els sindicats han d'organitzar i assessorar el procés d'elaboració de la plataforma del conveni, així com donar-li la màxima difusió. La plataforma ha d'arreglar reivindicacions concretes, negociables i amb criteris sobre el seu ordre de prioritat.

488 **PODER CONTRACTUAL** *m*

es **poder contractual**
en **contractual power**

Capacitat dels representants dels *treballadors -res*< i dels *sindicats*< d'arribar a un acord amb l'*empresari-ària*<.

Un objectiu de l'acció sindical és incrementar quantitativament i qualitativa el poder contractual, i que siga reconeguda la seua legitimació.

489 **PRINCIPI D'AUTONOMIA** *m*

es **principio de autonomía**
en **principle of autonomy**

Principi que reconeix la facultat de les parts per acordar les condicions i els procediments de la negociació col.lectiva.

490 **PRINCIPI DE MODERNITAT** *m*

es **principio de modernidad**
en **principle of modernity**

Principi que manté el contingut normatiu d'un conveni col.lectiu, una vegada finalitzada la seua vigència i mentre no s'assolesca un nou acord.

491 **PRÒRROGA DEL CONVENI** *f*

es **prórroga del convenio**
en **extension of the agreement**

Allargament del termini de vigència d'un conveni col.lectiu.

Si no hi ha denúncia expressa de les parts, els convenis col.lectius es renoven automàticament, val a dir, tenen clàusula de pròrroga automàtica, llevat de pacte en sentit contrari.

[X]
L'acció sindical

492 **ACCIÓ DIRECTA** *f*

es **acción directa**
en **direct action**

Tècnica de lluita del *sindicalisme*< revolucionari basada en l'enfrontament directe entre patrons i obrers, al marge del marc legal establert.

493 **ACCIÓ SINDICAL** *f*

es **acción sindical**
en **syndical action**

Actes que realitza un *sindicat*< per defensar els interessos dels *treballadors -res*<.

L'acció sindical ha de conjugar la *mobilització*< i la *negociació col.lectiva*<.

494 **ACUMULACIÓ HORÀRIA** *f*

es **acumulación horaria**
en **hourly accumulation**

Modalitat de distribució de les hores de *permís*< dels *representants*< dels *treballadors -res*<.

En els *convenis col.lectius*<, es pot pactar l'acumulació d'hores de permís sindical segons diferents modalitats: un còmput col.lectiu o una distribució irregular entre els diferents *delegats -des*< o membres del *comité[è] d'empresa*<, la qual cosa permetrà que la distribució es pose en funció de la representació mancomunda i unitària del conjunt.

495 **AFILIACIÓ SINDICAL** *f*

es **afiliación sindical**
en **syndical affiliation**

Acció de fer entrar una persona com a membre d'un *sindicat*<. Per extensió, quantitat de persones que formen un sindicat.

sin. **sindicació**< *f*

496 **ANARCOSINDICALISME** *m*

es **anarcosindicalismo**

en **anarcosyndicalism**

Doctrina que atribueix als *sindicats*< un paper fonamental en la reivindicació laboral i en la lluita per a la consecució de la revolució social.

497 **ANARCOSINDICALISTA** *m i f*

es **anarcosindicalista**

en **anarcosyndicalist**

Persona partidària de l'*anarcosindicalisme*<.

498 **ASSEMBLEA** *f*

es **asamblea**

en **assembly**

Aplec de *treballadors -res*< d'un centre de treball, *empresa*<, sector productiu, etc.

La realització d'assemblees està emparada en el dret de reunió, reconegut en la legislació. També s'hi permet la possibilitat d'assistència de persones de fora de l'empresa a les assemblees d'un centre de treball. En la *negociació col·lectiva*< hom pot establir un còmput d'assemblees permeses en temps de treball, o les condicions per a la seua celebració.

@ Hi ha els mots derivats *assembleari -ària*, *assemblearisme* i "*assembleista*<"

499 **ASSEMBLEISTA** *m i f*

es **asambleísta**

en **assembly member**

Participant, membre d'una *assemblea*<.

500 **CAPACITACIÓ** *f*

es **capacitación**

en **qualification**

Procés o acció d'habilitar o formar una persona, en particular un *treballador* -a< per ocupar un *lloc de treball*< o *càrrec*<.

sin. comp. **formació**< *f*
reciclatge *m*

Hi ha diverses modalitats per realitzar la **capacitació**. Hom pot distingir la **capacitació** al lloc de treball, si els elements essencials hi són la **pràctica** i la **guia directa** de l'instructor; la **capacitació** amb simuladors, si no convé interferir les **operacions reals**; la **capacitació** en grup o en laboratori, si cal formar les **habilitats de socialització** i el **coneixement mutu**, amb tècniques com ara els grups-T, etc.

501 **CENTRAL SINDICAL** *f*

es **central sindical**
en **trade union**

Organització obrera formada per l'agrupació de diversos *sindicats*<.

sin. **confederació sindical**< *f*

502 **COMISSIÓ** *f*

es **comisión**
en **committee**

Conjunt de persones delegades temporalment per fer una cosa.

sin. comp. **comissió negociadora**< *f*

503 **COMITÉ[È] DE VAGA** *m*

es **comité de huelga**
en **strike committee**

Comissió< de *treballadors* -res< elegits en una *empresa*< per a organitzar la realització d'una *vaga*<.

504 **COMITÉ[È] D'EMPRESA** *m*

es **comité de empresa**
en **worker's committee**

Grup de *treballadors -res*< elegits en una *empresa*< per a constituir una junta que representa tots els *treballadors -res*<.

@ L'expressió *reunir-se en petit comité* significa fer una reunió un curt nombre de persones.

Per al funcionariat, la llei preveu la constitució de *juntas de personal*.

505 **CONCILIACIÓ** *f*

es **conciliación**
en **conciliation**

Acte jurisdiccional previ i voluntari que tendeix a establir un acord directe entre les parts en procediments, com ara *acomiadaments*<.

sin. **acte de conciliació** *m*

506 **CONFEDERACIÓ SINDICAL** *f*

es **confederación sindical**
en **syndical confederation**

Organització obrera formada per l'agrupació de diversos *sindicats*<.

sin. **central sindical**< *f*

sin com. **sindicat**< *m*

@ S'escriu amb majúsculas quan forma part del nom d'una organització, com ara la Confederació Sindical de Comissions Obreres.

507 **CONSELL OBRER** *m*

es **consejo obrero**
en **labour council**

Aplec de *treballadors -res*< amb funcions de representació i *autogestió*<.

@ La paraula *soviet* fa referència a qualsevol dels consells obrers o camperols creats a Rússia durant la Revolució de 1905. Hi ha els termes derivats: *soviètic*, *soviètica*, etc.

508 **CORPORATIVISME**

es **corporativisme**
en **corporate spirit**

Doctrina, sistema i actitud basats en la defensa de les associacions professionals i corporacions.

509 **DELEGAT -ADA** *m - f*

es **delegado -da**
en **delegate**

Persona que representa els *treballadors -res*< d'una *empresa*< gràcies a un procés d'*eleccions sindicals*<.

Per *delegats -des* cal entendre tant els membres dels *comité[s] d'empresa*< com els *delegats -des de personal* que la legislació estableix per a petites empreses.

510 **DELEGAT -ADA SINDICAL** *m - f*

es **delegado -da sindical**
en **syndical delegate**

Persona que representa els *treballadors -res*< *afiliats -des* a un *sindicat*< en una *empresa*<.

511 **DEURE LABORAL** *m*

es **deber laboral**
en **laboral duty**

Obligació bàsica que té un *treballador -a*<.

@ Generalment en *pl*: *deures laborals*.

D'entre els deures laborals cal fer esment del de complir les obligacions concretes del lloc de treball, de conformitat amb les regles de bona fe i el deure de diligència; observar les mesures de seguretat i higiene que s'hi estableixen; complir les ordres i instruccions de l'empresari -ària en l'exercici regular de les seues facultats directives; no concórrer amb l'activitat de l'empresa, en els

termes fixats per la legislació; contribuir a la millora de la productivitat, i aquells deures que se'n deriven dels seus respectius contractes laborals.

512 **DRET DEL TREBALL** *m*

es **derecho del trabajo**
en **work laws**

Conjunt de normes que regulen les relacions entre els *treballadors -res*< i els *empresaris -àries*<, és a dir, la prestació d'un *treball*<.

513 **DRET LABORAL** *m*

es **derecho laboral**
en **worker's rights**

Facultat bàsica que té un *treballador -a*< d'exigir allò que li és degut, i que les normes li reconeixen.

@ Generalment, en *pl*: *drets laborals*. En singular és sinònim també de *dret del treball*<.

D'entre els drets laborals bàsics cal fer esment del dret al treball i a la lliure elecció de professió o ofici; del dret a la lliure sindicació; del dret a la *negociació col·lectiva*< i a l'adopció de mesures en cas de conflicte col·lectiu; del dret de *vaga*<; del dret de reunió; i del dret de participació en l'empresa. A més hi ha els drets laborals en relació al treball que són: el dret a l'ocupació efectiva; el dret a la promoció i a la formació professional en el treball; el dret a no ser discriminat per al treball o una vegada ocupats, per raó de sexe, estat civil, per l'edat dintre dels límits emmarcats per la llei, per raça, condició social, idees religioses o polítiques, afiliació o no a un sindicat, així com per raó de llengua, per raó de qualsevulla disminució física, psíquica o sensorial, sempre que les persones es troben en condicions per desempenyar el treball que es tracte; dret a la integritat física i a una adequada política de seguretat i higiene; dret al respecte de la seua intimitat i a la consideració deguda a la seua dignitat, inclosa la protecció front a ofenses verbals o físiques de natura sexual; dret a la percepció puntual de la remuneració pactada o legalment establerta; dret a l'exercici individual de les accions derivades del seu contracte de treball, i també a tots els drets que se'n deriven específicament del mateix.

514 **ELECCIONS SINDICALS** *fpl*

es **elecciones sindicales**
en **syndical elections**

Procediment de designació dels representants dels *treballadors -res*< en les *empreses*< on presten els seus serveis.

En les eleccions sindicals es designen tant els membres dels *comité[è]s d'empresa*< o *juntas de personal*, per al funcionariat, com els *delegats -des*< de petites empreses. Poden exercir el seu dret de vot -que haurà de ser democràticament regulat i secret- totes les persones majors de 16 anys, encara que només els treballadors -res majors de 18 anys hi poden ser elegits -des.

515 **ESQUIROL** *mif*

es **esquirol**
en **strike-breaker, scab, blackleg**

Treballador -a< que, quan els seus companys -yes es declaren en *vaga*<, continua treballant o reemplaça un obrer -a en *vaga*.

@ Segons el Diccionari de Mn. Alcover, l'ús de la paraula *esquirol* amb aquest sentit laboral deriva d'un fet ocorregut durant la segona meitat del segle XIX. A la vila de Manlleu els teixidors treballaven cadascú a casa seua per compte dels fabricants; aquests muntaren un edifici perquè els propietaris teixidors hi anaren a teixir a hores fixes; els teixidors manlleuencs, però, no hi volgueren anar. Aleshores, els fabricants envidaren els teixidors de Santa Maria de Corcó, i aquests consentiren anar-hi a *treballar*<. Cal dir que el nom vulgar i un xic satíric d'aquest poble és precisament L'Esquirol. En arribar els obrers de Santa Maria de Corcó, concitaren la indignació dels manlleuencs, qui els insultaven amb el nom d'*esquirols*, per ser nadius del poble d'aquest nom. El mot *esquirol*, amb aquest significat, s'ha estés a l'espanyol; llengua que també té la paraula com a designació del mamífer rosegador precisament emprada en terres aragoneses.

516 **ESTATUT DELS TREBALLADORS** *m*

es **Estatuto de los Trabajadores**
en **Statute of Workers**

Ordenament jurídic bàsic de les *relacions laborals*<.

@ *Estatut dels Treballadors* s'ha d'escriure amb majúscula inicial quan fa referència a la denominació d'un document, no en el cas de tractar-se de la norma en general. Així, per exemple: "El Diari Oficial de la Generalitat va publicar l'Estatut dels Treballadors", "Les persones del Tercer Món no tenen generalment estatut dels treballadors". L'expressió *estatut laboral* no és sin. d'*Estatut dels Treballadors*, ja que significa el règim jurídic d'un determinat grup de treballadors -res.

L'Estatut dels Treballadors és la principal eina legal de l'acció sindical, i està exigida per la mateixa Constitució.

517 **FORMACIÓ** *f*

es **formación**
en **training**

Educació, instrucció.

La formació dels *treballadors -res*< és un *dret laboral*<; s'hi parla, doncs, de *formació professional*<.

518 **FORMACIÓ PROFESSIONAL** *f*

es **formación profesional**
en **labour training**

Formació< per al *treball*<.

#Hom pot distingir la formació professional al si del sistema educatiu -la formació professional reglada-, d'aquella altra que es realitza fora d'aquest sistema, adreçada a *treballadors -res*< *aturats -des*< -l'anomenada formació ocupacional-, o *en actiu*<, la -formació contínua-.

sin. comp. **capacitació**< *f*
reciclatge *m*

519 **INFORMACIÓ** *f*

es **información**
en **information**

Notícia o notícies que hom tracta de saber, que hom rep.

El dret a la informació és un *dret laboral*< que s'ha de verificar tant per al conjunt dels treballadors -res, com per als seus representants. La *negociació col.lectiva*< ha de desenvolupar aquest dret. És molt important la informació en *salut laboral*<, emparada per la legislació.

520 **JUDICI LABORAL**

es **juicio laboral**
en **labour judgement**

Judici plantejat davant les *magistratures de treball*< per a resoldre els conflictes propis d'aquesta matèria entre els *treballadors -res*< i l'*empresa*<.

521 **JURAT MIXT DE TREBALL**

es **jurado mixto de trabajo**
en **mixed jury of work**

Organisme format per *representants*< dels *treballadors -res*< i de la *patronal*<, encarregat de resoldre qüestions de *contractació*<, *salaris*< i *condicions de treball*<.

522 **LABORALISTA** *mif*

es **laboralista**
en **lawyer specialising in company law**

Persona versada en dret del treball.

@ S'empra també com *adj.* Exemples: *advocat laboralista, advocada laboralista.*

523 **LLIBERTAT SINDICAL** *f*

es **libertad sindical**
en **syndical liberty**

Dret de les persones a constituir *sindicats*< per defensar els interessos dels *treballadors -res*<, a afiliar-s'hi, i que aquestes organitzacions puguem desenvolupar lliurement la seua activitat pròpia.

524 **LUDISME** *m*

es **ludismo**
en **luddism**

Moviment sorgit entre els obrers anglesos al principi del segle XIX per tal d'impedir, mitjançant la violència, la introducció de màquines en la *indústria*<.

525 **LUDITA** *mif*

es **ludita**
en **luddite**

Persona que defensa el *ludisme*<.

526 **MAGISTRATURA DE TREBALL** *f*

es **magistratura de trabajo**
en **magistracy of work**

Organisme dependent del ministeri de Treball, creat per a resoldre els conflictes laborals, amb uncions judicials i un cos de jutges propi.

527 **MOBILITZACIÓ** *f*

es **movilización**
en **mobilization**

Procés o accions, generalment extraordinàries, amb què un conjunt de *treballadors-res*< manifesten la seua determinació sobre assumptes laborals o socials, i que esdevé un element de l'*acció sindical*<.

528 **MOVIMENT OBRER** *m*

es **movimiento obrero**
en **working-class movement**

Actuació de la *classe treballadora*< per tal d'alliberar-se de l'explotació *capitalista*<.

529 **OBRERISME** *m*

es **obrerismo**
en **working-class movement**

Política favorable als interessos dels *treballadors -res*<

530 **OBRERISTA** *m i f*

es **obrerista**
en **follower of the working-class movement**

Persona partidària de l'*obrerisme*<.

531 **PIQUET DE VAGA** *m*

es **piquete de huelga**
en **strike picket**

Grup de *treballadors -res*< que, en una *vaga*<, informa a altres treballadors -res de la iniciativa de *mobilització*< i anima a participar-hi.

532 **PLATAFORMA** *f*

es **plataforma**
en **platform, basis**

Conjunt de reivindicacions o punts bàsics, habitualment ordenats, per arribar a acords posteriors.

La *negociació col.lectiva*< exigeix l'elaboració d'una *plataforma*< (*plataforma del conveni*<).

533 **RECLAMACIÓ PRÈVIA** *f*

es **reclamación previa**
en **previous reclamation**

Reclamació administrativa que cal formular com a requisit previ a l'exercici davant la jurisdicció civil o laboral de tota classe d'accions contra l'administració.

534 **RECURS DE SUPPLICACIÓ** *m*

es **recurso de súplica**
en **appeal**

Recurs d'apel·lació que hom interposa davant un tribunal central de treball contra les resolucions de les *magistratures de treball*<.

535 **REPRESENTANT** *m i f*

es **representante**
en **representative**

Persona, física o jurídica, que substitueix una altra en el exercici dels seus drets o en l'acompliment dels seus deures.

Els representants dels *treballadors -res*< són els membres dels *comité[è]s d'empresa*< i de les juntes de personal, i els *delegats -des*<, tant membres dels *comité[è]s*, com *delegats -des de prevenció*< i *delegats -des sindicals*<.

536 **REPRESENTATIU -IVA** *m - f*

es **representativo -va**
en **representative**

Qualitat dels *representants*< legítims.

Gaudeixen de *representativitat* les persones o les organitzacions, com ara els sindicats, que hi han legitimats mitjançant un procés normalitzat, com ara les *eleccions sindicals*<. Aquest caràcter *representatiu* s'ostenta davant la direcció de l'empresa, l'administració laboral i les entitats amb jurisdicció en matèria laboral, a fi de promoure eleccions sindicals, efectuar la *negociació col.lectiva*< i la participació institucional i social.

537 **SABOTATGE** *m*

es **sabotaje**
en **sabotage**

Acció contra els edificis, màquines o materials d'una *empresa*< per tal d'impedir o d'obstaculitzar el funcionament normal del *treball*<.

sin. com. **ludisme**< *m*

@ La paraula *sabotatge* deriva del francès *sabot* (soc, esclop), i significava originalment allò fet com a "colps de soc", d'on es va estendre a la fi del s. XIX a les accions obreres.

538 **SECCIÓ SINDICAL** *f*

es **sección sindical**
en **syndical section**

Conjunt dels *treballadors -res*< d'una *empresa*< afiliats a un mateix *sindicat*<.

La secció sindical és l'organització bàsica de l'acció sindical.

539 **SERVEIS MÍNIMS** *m pl*

es **servicios mínimos**
en **minimum services**

Conjunt dels serveis públics ordinaris que es realitzen quan es declara una *vaga*<.

540 **SINDICACIÓ** *f*

es **sindicación**
en **unionisation**

Acció i efecte d'afiliar o afiliar-se a un *sindicat*<.

sin. **afiliació sindical**< *f*

541 **SINDICAL** *adj*

es **sindical**
en **syndical**

Relatiu o pertanyent al *sindicat*<.

542 **SINDICALISME** *m*

es **sindicalismo**
en **trade unionism**

Moviment dels *treballadors -res*< organitzats en *sindicats*< en defensa d'una millora de les seues *condicions de treball*< i de vida.

543 **SINDICALISTA** *m i f*

es **sindicalista**
en **trade unionist**

Persona partidària o activa en un *sindicat*<.

544 **SINDICAT** *m*

es **sindicato**
en **trade union**

Unió de *treballadors -res*< per defensar els seus *drets laborals*< i socials.

sin. comp. **central sindical**< *f*
 confederació sindical< *f*

@ Les diverses llengües destaquen els vessants d'aquesta definició, és a dir la unió, palesa en l'anglès *trade union* (o *union* als EUA), el caràcter obrer, destacat en l'alemany *Gewerkschaft* (de *Werk*, obra), i el seu objectiu d'autodefensa, que accentua la nostra llengua en la denominació *sindicat*. El terme *síndic* significa tradicionalment defensor -a, procurador -a, representant, etc., com ara en la figura del Síndic de Greuges.

L'acció del sindicat està emparada pels drets d'associació, lliure sindicació, *vaga*<, *negociació col·lectiva*< i el dret a adoptar mesures de conflicte col·lectiu. Hom pot fer nombroses distincions pel que fa als tipus de sindicats; així, hom pot parlar de *sindicat de classe*< front a *sindicat sectorial*< o front a *sindicat d'empresa*; *sindicat horitzontal*< versus *sindicat vertical*<; *sindicat majoritari*< front a *minoritari*; *sindicat representatiu*< front a *no representatiu*, etc.

545 **SINDICAT DE CLASSE** *m*

es **sindicato de clase**
en **trade union of class**

Sindicat< que agrupa *treballadors -res*< de tots els sectors productius.

sin. comp. **sindicat confederal** *m*
 sindicat horitzontal< *m*

546 **SINDICAT HORIZONTAL** *m*

es **sindicato horizontal**
en **horizontal trade union**

Sindicat que agrupa *treballadors -res*< de tots els sectors productius, per oposició a *sindicat vertical*<.

sin. comp. **sindicat confederal** *m*
 sindicat de classel< *m*

547 **SINDICAT MAJORITARI** *m*

es **sindicato mayoritario**
en **majority trade union**

Sindicat< que ostenta la màxima *representativitat*<.

548 **SINDICAT MINORITARI** *m*

es **sindicato minoritario**
en **minority trade union**

Sindicat< que ostenta la mínima *representativitat*<.

549 **SINDICAT REPRESENTATIU** *m*

es **sindicato representativo**
en **representative trade union**

Sindicat< que ostenta *representativitat*<, és a dir, la capacitat de representar un conjunt de *treballadors -res*<, assolida segons un procés legítim.

Hom accepta, fins i tot, la distinció entre *sindicat representatiu* i *sindicat més representatiu*.

550 **SINDICAT SECTORIAL** *m*

es **sindicato sectorial**
en **sectarian trade union**

Sindicat que agrupa *treballadors -res*< d'un sector productiu .

sin. **sindicat de sector** *m*

sin. comp. **sindicat d'empresa** *m*

@ Vulgarment s'anomenat també *sindicat groc*.

551 **SINDICAT VERTICAL** *m*

es **sindicato vertical**
en **vertical trade union**

Sindicat que agrupa els *treballadors -res*< i els *empresaris -àries*<, generalment per sectors i amb un funcionament no democràtic.

sin. comp. **sindicat interclassista** *m*
sindicat no democràtic *m*
sindicat de repressió *m*

@ L'expressió *el sindicat vertical* -o *el vertical*- es refereix a l'organització sindical del franquisme, inspirada en la doctrina falangista i feixista.

552 UNITAT D'ACCIÓ *f*

es **unidad de acción**
en **unity of action**

Concordança o convergència en l'*acció sindical*<.

Hi ha *unitat d'acció* quan dues o més *centrals sindicals*< lliguen mútuament la seua estratègia de *mobilització*< i *negociació*<.

553 UNITAT ORGÀNICA *f*

es **unidad orgánica**
en **organic unity**

Concordança o convergència de dues o més *oganitzacions sindicals* per formar-ne una sola.

Hi ha *unitat orgànica* quan dues o més *centrals sindicals*< en formen d'una sola.

554 UNITAT SINDICAL *f*

es **unidad sindical**
en **syndical unity**

Concordança, convergència o identitat de dos o més *sindicats*<.

La *unitat sindical* és un objectiu fonamental de tots els *sindicats de classe*<. Les seues etapes són la *unitat d'acció*< i la *unitat orgànica*<.

555 VAGA *f*

es **huelga**
en **strike**

Aturada col.lectiva de la feina per part dels *treballadors -res*<, com a mesura de *mobilització*<, a fi d'obtenir alguna reivindicació, relativa generalment a millores de *sou*< o en les *condicions de treball*<.

556 VAGA DE BRAÇOS CAIGUTS *f*

es **huelga de brazos caídos**

en **strike**

Vaga< en què es deixa de *treballar*< però es roman al lloc de *treball*<.

557 **VAGA DE ZEL** *f*

es **huelga de celo**

en **strike**

Vaga< que consisteix a complir estrictament el reglament.

558 **VAGA GENERAL** *f*

es **huelga general**

en **general strike**

Vaga< en tots els sectors d'un país, com a mesura més radical de *mobilització*<, a fi d'obtenir alguna reivindicació econòmica, social o política.

559 **VAGUISTA** *mif*

es **huelguista**

en **striker**

Treballador -a< que pren part en una *vaga*<, que fa *vaga*.

ant. **esquirol** *mif*

5.- BARBARISMES

Els barbarismes són expressions habituals, però incorrectes, que cal corregir. A continuació s'ofereix una llista dels barbarismes freqüents, relatius en les relacions laborals; el barbarisme apareix en lletra *cursiva* i l'expressió correcta que cal emprar en lletra **negreta**, amb l'equivalència castellana entre parèntesi.

acreedor -a. → **creditor -a** (acreedor -ra)
acorde, acuerdo. → **acord** (acuerdo)
adelant. → **avenç, bestreta, a compte** (adelanto)
adeudar. → **deure** (adeudar)
adeutar. → **deure** (adeudar)
alto (fer un). → **aturada, parada (fer una)** (hacer un alto)
anticip. → **avenç, bestreta, a compte** (anticipo)
atur [és un barbarisme quan substitueix **vaga** (huelga) o **parada** (paro)]
camaraderia. → **companyonia** (camaradería)
cansanci. → **cansament, fatiga** (cansancio)
cesse. → **cessació, cessament** (cese, cesación, cesamiento), **comiat**.
comanyer -a. → **company -a** (compañero -ra)
comanyerisme. → **companyonia** (compañerismo)
contrat, contrate. → **contracte** (contrato)
despid, despido. → **comiat, acomiadament** (despido)
destajo. → **preu fet** (destajo)
destí, destino. → **destinació, càrrec, plaça** (destino)
enfermetat professional. → **malaltia professional** (enfermedad profesional)
fasenda.- hisenda (hacienda)
fetxa, fexa. → **data** (fecha)
finiquit, finiquito.- finiment (finiquito)
folga. → **vaga** (huelga)
ganància, ganàncies. → **guany, guanys** (ganancia, ganancias)
gefe -a.- cap, director -a (jefe -fa)
hacienda. → **hisenda** (hacienda)
huelga. → **vaga** (huelga)
indemnizar. → **indemnitzar** (indemnizar)
índice -de preus, etc.-. → **índex -de preus, etc.-** (índice -de precios, etc.-)
paro. → **atur (paro), aturada**
part, parte -d'accident, etc.-. → **comunicat -d'accident, etc.-** (parte -de accidente, etc.-)
plaç, plasso. → **termini, terme** (plazo)
plusvalia, plusvàlia. → **plusvàlua** (plusvalía)
préstam, préstamo. → **préstec** (préstamo)
quiebra. → **fallida** (quiebra)
renta. → **renda** (renta)
rentabilitat. → **rendibilitat** (rentabilidad)
segur de desempleo. → **assegurança de desocupació** (seguro de desempleo)

servici. → **servei** (servicio)
siniestralitat. → **sinistralitat** (siniestralidad)
tarea. → **tasca** (tarea)
taula electoral. - **mesa electoral** (mesa electoral)
turno. → **torn** (turno)
vacacions. → **vacances** (vacaciones)
venta. → **venda** (venta)

6.- ÍNDEX D'ARTICLES

6.1. Índex d'articles per capítols

[I] Els treballadors i les treballadores

- 1 acomiadat -ada
- 2 actiu -iva
- 3 actiu -iva
- 4 administratiu -iva
- 5 ajudant
- 6 aprenent -a
- 7 artesà -ana
- 8 artífex
- 9 aspirant
- 10 assalariat -ada
- 11 aturat -ada
- 12 autònom -a
- 13 auxiliar
- 14 cessant
- 15 concursant
- 16 contractat -ada
- 17 desenfeinat -ada
- 18 desnonat -ada
- 19 desocupat -ada
- 20 despatxat -ada
- 21 empleat -ada
- 22 enfeinat -ada
- 23 escarader -a
- 24 eventual
- 25 fix -a
- 26 funcionari -ària
- 27 inactiu -iva
- 28 interi -ina
- 29 jornalera -a
- 30 jubilat -ada
- 31 lumpenproletari -ària
- 32 manobre
- 33 obrer -a
- 34 obrer -a especialitzat -ada
- 35 obrer -a qualificat -ada
- 36 ocupat -ada
- 37 oficial -a

- 38 pensionista
- 39 peó
- 40 preufetaire
- 41 productor -a
- 42 professional
- 43 professional liberal
- 44 proletari -ària
- 45 stakhanovista
- 46 tècnic -a
- 47 temporer -a
- 48 treballador -a
- 49 treballador -a administratiu -iva

[II] El mercat laboral

- 50 agència de col.locació
- 51 atur
- 52 atur biològic
- 53 atur cíclic
- 54 atur conjuntural
- 55 atur encobert
- 56 atur estacional
- 57 atur estimatiu
- 58 atur estructural
- 59 atur friccional
- 60 atur registrat
- 61 atur tecnològic
- 62 borsa de treball
- 63 camp de treball
- 64 classe obrera
- 65 classe passiva
- 66 classe social
- 67 classe treballadora
- 68 col.lectiu
- 69 cos
- 70 desocupació
- 71 exercici
- 72 feina
- 73 feiner -a
- 74 fonts de les relacions laborals
- 75 funcionarial
- 76 funcionariat
- 77 laboral
- 78 laboriós -osa
- 79 lluita de classes
- 80 lumpenproletariat

- 81 mà d'obra
- 82 mercat laboral
- 83 obra
- 84 ocupació
- 85 ofici
- 86 oficina de col.locació
- 87 pauperització
- 88 plena ocupació
- 89 població activa
- 90 població inactiva
- 91 població ocupada
- 92 professió
- 93 professió liberal
- 94 professional
- 95 proletariat
- 96 proletarització
- 97 proletaritzar
- 98 recursos humans
- 99 relació laboral
- 100 stakhanovisme
- 101 taxa d'activitat
- 102 taxa d'atur
- 103 taxa d'ocupació
- 104 treball
- 105 vacant

[III] Les situacions laborals i la contractació

- 106 acomiadament
- 107 acomiadar
- 108 adscripció
- 109 ajornament
- 110 ajornalar
- 111 amonestació
- 112 amonestament
- 113 amonestar
- 114 aprenentatge
- 115 ascens
- 116 carta d'acomiadament
- 117 carta de treball
- 118 categoria laboral
- 119 certificat de treball
- 120 cessació
- 121 cessament
- 122 cessar
- 123 comiat

124	comissió de serveis
125	compatibilitat
126	compatibilitzar
127	concurs
128	contracte laboral
129	currículum
130	dedicació
131	en actiu
132	en exercici
133	escala
134	escalafó
135	escarada
136	escarar
137	eventual
138	excedència
139	expectativa de destinació
140	extinció de la relació laboral
141	feinejar
142	fix -a
143	frau de llei
144	incompatibilitat
145	inhabilitació
146	interinitat
147	laborar
148	llicència
149	maternitat
150	modalitat contractual
151	nivell professional
152	nul.litat de contracte
153	obrar
154	oposició
155	període de prova
156	permís
157	plena dedicació
158	preavis
159	promoció
160	promocionar
161	readmissió
162	sanció
163	sancionar
164	selecció de personal
165	separació del servei
166	suspensió de contracte
167	suspensió de sou i feina
168	temps de prova
169	trasllat de lloc de treball

170	treball a compte d'altre
171	treball a compte propi
172	treball a jornal
173	treball a preu fet
174	treballar
175	treballar
176	treballotejar
177	treballuscar
178	treballutxar

[IV] L'organització del treball

179	absentisme laboral
180	activitat
181	activitat normal
182	activitat òptima
183	aptitud
184	automatització
185	calendari laboral
186	cap
187	cap de colla
188	capatàs
189	catàleg de llocs de treball
190	cercle de qualitat
191	cicle
192	colla
193	company -a
194	cronometratge
195	descans
196	destinació
197	deure de diligència
198	dia
199	dia feiner
200	dia festiu
201	diagrama d'interferències
202	equip
203	ergonomia
204	estudi de temps i mètodes
205	fatiga
206	fer hores
207	fiesta
208	fitxa
209	fitxar
210	grup
211	grup autònom
212	hora extraordinària

213	horari
214	horari flexible
215	informatització
216	jornada intensiva
217	jornada laboral
218	jornada partida
219	jornada plena
220	lloc de treball
221	marcar
222	marcatge
223	mitja jornada
224	mobilitat laboral
225	operari mitjà
226	organització del treball
227	parada
228	partida
229	pausa
230	peonada
231	perfil del lloc
232	personal
233	plaça
234	plantilla
235	polivalència
236	punt
237	puntualitat
238	racionalització del treball
239	ram
240	reforç
241	reintegrar-se
242	rellotge marcador
243	rendiment
244	rendiment òptim
245	ritme
246	robotització
247	rotació
248	sabàtic
249	sabatitzar
250	saturació
251	seqüència
252	sistema d'organització i control
253	suplement de temps
254	tanda
255	targeta magnètica
256	tasca
257	taylorisme
258	temps de treball

259 temps tipus
260 torn
261 treballada
262 vacança
263 valor punt

[V] Les retribucions laborals

264 a compte
265 absorció i compensació
266 antiguitat
267 anualitat
268 assalariar
269 assegurança de desocupació
270 augment lineal
271 augment mixt
272 augment proporcional
273 augment salarial
274 banda salarial
275 bestreta
276 complement salarial
277 demora
278 dieta
279 drets passius
280 emolument
281 endarreriment
282 estipendi
283 estructura salarial
284 finiment
285 fons de garantia salarial
286 fons de salaris
287 full salarial
288 gratificació
289 guany
290 incentiu
291 incentivar
292 increment salarial
293 indemnització
294 jornal
295 jornalejar
296 liquidació d'havers
297 massa salarial
298 mensualitat
299 meritar (un salari)
300 mesada
301 nòmina

302	paga
303	paga extraordinària
304	plus
305	plus conveni
306	poder adquisitiu
307	prima
308	principi d'igual valor
309	prorratejar
310	pujada salarial
311	remuneració
312	remunerar
313	retribució
314	retribuir
315	revisió salarial
316	salari
317	salari base
318	salari brut
319	salari diferit
320	salari directe
321	salari en espècie
322	salari indirecte
323	salari mínim interprofessional
324	salari net
325	salari nominal
326	salari real
327	salari social
328	setmanada
329	sexenni
330	sou
331	subsidis d'atur
332	taula salarial
333	trienni
334	ventall salarial

[VI] La salut laboral i el medi ambient

335	accident del treball
336	avaluació de riscos
337	comité[è] de seguretat i salut
338	dany derivat del treball
339	delegat -ada de prevenció
340	ecoauditoria
341	ecominització
342	equip de protecció individual
343	malaltia professional
344	medicina del treball

345 prevenció
346 protecció
347 risc laboral
348 salut laboral
349 seguretat
350 servei mèdic d'empresa
351 sinistralitat

[VII] La seguretat social

352 acció protectora
353 afiliació a la seguretat social
354 alta mèdica
355 baixa mèdica
356 base de cotització
357 comunicat d'accident
358 comunicat mèdic
359 cotització
360 fons de pensions
361 incapacitat
362 invalidesa
363 jubilació
364 mutualitat
365 pensió contributiva
366 pensió d'assistència
367 pensió de jubilació
368 pensió de viduïtat
369 pensió no contributiva
370 pluriactivitat
371 pluriocupació
372 quota a la seguretat social
373 règim de la seguretat social
374 seguretat social
375 tipus de cotització

[VIII] L'empresa

376 acció
377 accionariat obrer
378 administració
379 ampliació del càrrec
380 anàlisi de càrrecs
381 auditoria
382 autogestió
383 avaluació de càrrecs
384 capital

385	capitalisme
386	capitalista
387	capitalista
388	càrrec
389	centre de treball
390	codeterminació
391	cogestió
392	colònia industrial
393	conglomerat empresarial
394	consorci empresarial
395	contractista
396	control de qualitat
397	cooperació empresarial
398	cooperativa
399	cooperativista
400	democràcia industrial
401	direcció
402	disseny del càrrec
403	districte industrial
404	diversificació
405	economat
406	empresa
407	empresa col.lectiva
408	empresa conjunta
409	empresa privada
410	empresa pública
411	empresari -ària
412	empresarial
413	empresarial
414	empresariat
415	encarregat -ada
416	fàbrica
417	forces productives
418	franquícia
419	gerent
420	gremi
421	gremial
422	indústria
423	industrial
424	industrial
425	just a temps
426	locaut
427	mitjà de producció
428	multinacional
429	obrador
430	patró -ona

431	patronal
432	patronal
433	plusvàlua
434	polígon industrial
435	procés de producció
436	producció
437	productivitat
438	qualitat total
439	recurs
440	regulació del treball
441	rem
442	rendibilitat
443	subcontratació
444	subrogació empresarial
445	tall
446	tancament patronal
447	treballada

[IX] La negociació col.lectiva

448	acord extraestatutari
449	acord marc
450	acta
451	adhesió a un conveni
452	àmbit de la negociació
453	arbitratge
454	arbitratge obligatori
455	articulació de la negociació
456	cànon de conveni
457	càrrega familiar
458	clàusula de la negociació
459	comissió negociadora
460	comissió paritària
461	còmput de jornada
462	concertació
463	concertació social
464	concurrència de convenis
465	conflicte col.lectiu
466	continguts de la negociació
467	conveni col.lectiu
468	conveni franja
469	conveni marc
470	crisi
471	denúncia del conveni
472	deure de pau
473	eficàcia dels convenis

474 empobriment de la negociació
475 expedient de regulació
476 extensió del conveni
477 increment de la negociació
478 interpretació del conveni
479 jornada legal
480 legitimació
481 mediació
482 mesa de negociació
483 negociació col.lectiva
484 negociació de mínims
485 nul.litat
486 pacte d'empresa
487 plataforma del conveni
488 poder contractual
489 principi d'autonomia
490 principi de modernitat
491 pròrroga del conveni

[X] L'acció sindical

492 acció directa
493 acció sindical
494 acumulació horària
495 afiliació sindical
496 anarcosindicalisme
497 anarcosindicalista
498 assemblea
499 assembleista
500 capacitació
501 central sindical
502 comissió
503 comitè[è] de vaga
504 comitè[è] d'empresa
505 conciliació
506 confederació sindical
507 consell obrer
508 corporativisme
509 delegat -ada
510 delegat -ada sindical
511 deure laboral
512 dret del treball
513 dret laboral
514 eleccions sindicals
515 esquiol
516 estatut dels treballadors

517	formació
518	formació professional
519	informació
520	judici laboral
521	jurat mixt de treball
522	laboralista
523	llibertat sindical
524	ludisme
525	ludita
526	magistratura de treball
527	mobilització
528	moviment obrer
529	obrerisme
530	obrerista
531	piquet de vaga
532	plataforma
533	reclamació prèvia
534	recurs de suplicació
535	representant
536	representatiu -iva
537	sabotatge
538	secció sindical
539	serveis mínims
540	sindicació
541	sindical
542	sindicalisme
543	sindicalista
544	sindicat
545	sindicat de classe
546	sindicat horitzontal
547	sindicat majoritari
548	sindicat minoritari
549	sindicat representatiu
550	sindicat sectorial
551	sindicat vertical
552	unitat d'acció
553	unitat orgànica
554	unitat sindical
555	vaga
556	vaga de braços caiguts
557	vaga de zel
558	vaga general
559	vaguista

6.2. Índex alfabètic dels d'articles

A

a compte
absentisme laboral
absorció i compensació
accident del treball
acció
acció directa
acció protectora
acció sindical
accionariat obrer
acomiadament
acomiar
acomiat -ada
acord extraestatutari
acord marc
acta
actiu -iva
actiu -iva
activitat
activitat normal
activitat òptima
acumulació horària
adhesió a un conveni
administració
administratiu -iva
adscripció
afiliació sindical
afiliació a la seguretat social
agència de col.locació
ajornament
ajornar
ajudant
alta mèdica
àmbit de la negociació
amonestació
amonestament
amonestar
ampliació del càrrec
anàlisi de càrrecs
anarcosindicalisme
anarcosindicalista
antiguitat

anualitat
aprenent -a
aprenentatge
aptitud
arbitratge
arbitratge obligatori
artesa -ana
articulació de la negociació
artífex
ascens
aspirant
assalariar
assalariat -ada
assegurança de desocupació
assemblea
assembleista
atur
atur biològic
atur cíclic
atur conjuntural
atur encobert
atur estacional
atur estimatiu
atur estructural
atur friccional
atur registrat
atur tecnològic
aturat -ada
auditoria
augment lineal
augment mixt
augment proporcional
augment salarial
autogestió
automatització
autònom -a
auxiliar
avaluació de càrrecs
avaluació de riscos

B

baixa mèdica
banda salarial
base de cotització
bestreta

borsa de treball

C

calendari laboral

camp de treball

cànon de conveni

cap

cap de colla

capacitació

capatàs

capital

capitalisme

capitalista

capitalista

càrrec

càrrega familiar

carta d'acomiadament

carta de treball

catàleg de llocs de treball

categoria laboral

central sindical

centre de treball

cercle de qualitat

certificat de treball

cessació

cessament

cessant

cessar

cicle

classe obrera

classe passiva

classe social

classe treballadora

clàusula de la negociació

codeterminació

cogestió

colla

col.lectiu

colònia industrial

comiat

comissió

comissió de serveis

comissió negociadora

comissió paritària

comité[è] de seguretat i salut
comité[è] de vaga
comité[è] d'empresa
company -a
compatibilitat
compatibilitzar
complement salarial
còmput de jornada
comunicat d'accident
comunicat mèdic
concertació
concertació social
conciliació
concurrència de convenis
conkurs
concursant
confederació sindical
conflicte col.lectiu
conglomerat empresarial
consell obrer
consorci empresarial
continguts de la negociació
contractat -ada
contracte laboral
contractista
control de qualitat
conveni col.lectiu
conveni franja
conveni marc
cooperació empresarial
cooperativa
corporativisme
cooperativista
cos
cotització
crisi
cronometratge
curriculum

D

dany derivat del treball
dedicació
delegat -ada
delegat -ada de prevenció
delegat -ada sindical

democràcia industrial
demora
denúncia del conveni
descans
desenfeinat -ada
desnonat -ada
desocupació
desocupat -ada
despatxat -ada
destinació
deure de diligència
deure de pau
deure laboral
dia
dia feiner
dia festiu
diagrama d'interferències
dieta
direcció
disseny del càrrec
districte industrial
diversificació
dret del treball
dret laboral
drets passius

E

ecoauditoria
ecominització
economat
eficàcia dels convenis
eleccions sindicals
emolument
empleat -ada
empobriment de la negociació
empresa
empresa col.lectiva
empresa conjunta
empresa privada
empresa pública
empresari -ària
empresarial
empresarial
empresariat
en actiu

en exercici
encarregat -ada
endarreriment
enfeinat -ada
equip
equip de protecció individual
ergonomia
escala
escalafó
escarada
escarader -a
escarar
esquirol
estatut dels treballadors
estipendi
estructura salarial
estudi de temps i mètodes
eventual
eventual
excedència
exercici
expectativa de destinació
expedient de regulació
extensió del conveni
extinció de la relació laboral

F

fàbrica
fatiga
feina
feinejar
feiner -a
feiner -a
feinera
fer hores
festa
finiment
fitxa
fitxar
fix -a
fix -a
fons de garantia salarial
fons de pensions
fons de salaris
fonts de les relacions laborals

forces productives
formació
formació professional
franquícia
frau de llei
full salarial
funcionari -ària
funcionarial
funcionariat

G

gerent
gratificació
gremi
gremial
grup
grup autònom
guany

H

hora extraordinària
horari
horari flexible

I

inactiu -iva
incapacitat
incentiu
incentivar
incompatibilitat
increment de la negociació
increment salarial
indemnització
indústria
industrial
industrial
informació
informatització
inhabilitació
interí -ina
interinitat
interpretació del conveni
invalidesa

J

jornada intensiva
jornada laboral
jornada legal
jornada partida
jornada plena
jornal
jornalejar
jornaler -a
jubilació
jubilat -ada
judici laboral
jurat mixt de treball
just a temps

L

laboral
laboralista
laborar
laboriós -osa
legitimació
liquidació d'havers
llibertat sindical
llicència
lloc de treball
lluïta de classes
locaut
ludisme
ludita
lumpenproletari -ària
lumpenproletariat

M

mà d'obra
magistratura de treball
malaltia professional
manobre
marcar
marcatge
massa salarial
maternitat
mediació

medicina del treball
mensualitat
mercat laboral
meritar (un salari)
mesa de negociació
mesada
mitjà de producció
mitja jornada
mobilitat laboral
mobilització
modalitat contractual
moviment obrer
multinacional
mutualitat

N

negociació col.lectiva
negociació de mínims
nivell professional
nòmina
nul.litat
nul.litat de contracte

O

obra
obrador
obrar
obrer -a
obrer -a especialitzat -ada
obrer -a qualificat -ada
obrerisme
obrerista
ocupació
ocupat -ada
ofici
oficial -a
oficina de col.locació
operari mitjà
oposició
organització del treball

P

pacte d'empresa

paga
paga extraordinària
parada
partida
patró -ona
patronal
patronal
pauperització
pausa
pensió contributiva
pensió d'assistència
pensió de jubilació
pensió de viduïtat
pensió no contributiva
pensionista
peó
peonada
perfil del lloc
període de prova
permís
personal
piquet de vaga
plaça
plantilla
plataforma
plataforma del conveni
plena dedicació
plena ocupació
pluriactivitat
pluriocupació
plus
plus conveni
plusvàlua
població activa
població inactiva
població ocupada
poder adquisitiu
poder contractual
polígon industrial
polivalència
preavis
preufetaire
prevenció
prima
principi d'autonomia
principi de modernitat

principi d'igual valor
procés de producció
producció
productivitat
productor -a
professió
professió liberal
professional
professional
professional liberal
proletari -ària
proletariat
proletarització
proletaritzar
promoció
promocionar
prorratar
pròrroga del conveni
protecció
pujada salarial
punt
puntualitat

Q

qualitat total
quota a la seguretat social

R

racionalització del treball
ram
readmissió
reclamació prèvia
recurs
recurs de suplicació
recursos humans
reforç
règim de la seguretat social
regulació del treball
reintegrar-se
relació laboral
rellotge marcador
rem
remuneració
remunerar

rendibilitat
rendiment
rendiment òptim
representant
representatiu -iva
retribució
retribuir
revisió salarial
risc laboral
ritme
robotització
rotació

S

sabàtic
sabatitzar
sabotatge
salari
salari base
salari brut
salari diferit
salari directe
salari en espècie
salari indirecte
salari mínim interprofessional
salari net
salari nominal
salari real
salari social
salut laboral
sanció
sancionar
saturació
secció sindical
seguretat
seguretat social
selecció de personal
separació del servei
seqüència
servei mèdic d'empresa
serveis mínims
setmanada
sexenni
sindicació
sindical

sindicalisme
sindicalista
sindicat
sindicat de classe
sindicat horitzontal
sindicat majoritari
sindicat minoritari
sindicat representatiu
sindicat sectorial
sindicat vertical
sinistralitat
sistema d'organització i control
sou
stakhanovisme
stakhanovista
subcontratació
subrogació empresarial
subsidi d'atur
suplement de temps
suspensió de contracte
suspensió de sou i feina

T

tall
tancament patronal
tanda
targeta magnètica
tasca
taula salarial
taxa d'activitat
taxa d'atur
taxa d'ocupació
taylorisme
tècnic -a
temporer -a
temps de prova
temps de treball
temps tipus
tipus de cotització
torn
trasllat de lloc de treball
treball
treball a compte d'altre
treball a compte propi
treball a jornal

treball a preu fet
treballada
treballada
treballador -a
treballador -a administrariu -iva
treballar
treballar
treballotejar
treballuscar
treballutxar
trienni

U

unitat d'acció
unitat orgànica
unitat sindical

V

vacança
vacant
vaga
vaga de braços caiguts
vaga de zel
vaga general
vaguista
valor punt
ventall salarial

6.3. Índex alfabètic d'articles per la traducció castellana

A

a cuenta.- *a compte*
abanico salarial.- *ventall salarial*
absentismo laboral.- *absentisme laboral*
absorción y compensación.- *absorció i compensació*
accidente de trabajo.- *accident de treball*
acción.- *acció*
acción directa.- *acció directa*
acción protectora.- *acció protectora*
acción sindical.- *acció sindical*
accionariado obrero.- *accionariat obrer*
acta.- *acta*
actividad.- *activitat*
actividad normal.- *activitat normal*
actividad óptima.- *activitat òptima*
activo -va.- *actiu -iva*
acuerdo extraestatutario.- *acord extraestatutari*
acuerdo marco.- *acord marc*
acumulación horaria.- *acumulació horària*
adelanto.- *bestreta*
adhesión a un convenio.- *adhesió a un conveni*
administración.- *administració*
administrativo -va.- *administratiu -iva*
adscripción.- *adscripció*
afiliación a la Seguridad Social.- *afiliació a la Seguretat Social*
afiliación sindical.- *afiliació sindical*
ajornamiento.- *ajornament*
ajornalar.- *ajornalar*
alta médica.- *alta mèdica*
ámbito de la negociación.- *àmbit de la negociació*
amonestación.- *amonestació*
amonestamiento.- *amonestament*
amonestar.- *amonestar*
ampliación del cargo.- *ampliació del càrrec*
análisis de cargos.- *anàlisi de càrrecs*
anarcosindicalismo.- *anarcosindicalisme*
anarcosindicalista.- *anarcosindicalista*
antigüedad.- *antiguitat*
anualidad.- *anualitat*
aprendiz -za.- *aprenent -a*
aprendizaje.- *aprenentatge*
aptitud.- *aptitud*
arbitraje.- *arbitratge*

arbitraje obligatorio.- *arbitratge obligatori*
artesano -na.- *artesaà -ana*
articulación de la negociación.- *articulació de la negociació*
artífice.- *artífex*
asalariado -da.- *assalariat -ada*
asalariar.- *assalariar*
asamblea.- *assemblea*
asambleísta.- *assembleista*
ascenso.- *ascens*
aspirante.- *aspirant*
atraso.- *endarreriment*
auditoría.- *auditoria*
aumento lineal.- *augment lineal*
aumento mixto.- *augment mixt*
aumento proporcional.- *augment proporcional*
aumento salarial.- *augment salarial*
autogestión.- *autogestió*
automatización.- *automatització*
autónomo -ma.- *autònom -a*
auxiliar.- *auxiliar*
ayudante.- *ajudant*

B

baja médica.- *baixa mèdica*
banda salarial.- *banda salarial*
base de cotización.- *base de cotització*
bolsa de trabajo.- *borsa de treball*
brigada.- *treballada*

C

calendario laboral.- *calendari laboral*
calidad total.- *qualitat total*
campo de trabajo.- *camp de treball*
canon de convenio.- *cànon de conveni*
capacitación.- *capacitació*
capataz.- *cap de colla, capatàs*
capital.- *capital*
capitalismo.- *capitalisme*
capitalista.- *capitalista*
carga familiar.- *càrrega familiar*
cargo.- *càrrec*
carta de despido.- *carta d'acomiadament*
carta de trabajo.- *carta de treball*
catálogo de puestos de trabajo.- *catàleg de llocs de treball*

categoria laboral.- *categoria laboral*
central sindical.- *central sindical*
centro de trabajo.- *centre de treball*
certificado de trabajo.- *certificat de treball*
cesación.- *cessació, cessament*
cesante.- *cessant*
cesar.- *cessar*
cese.- *cessació, cessament*
ciclo.- *cicle*
cierre patronal.- *locaut, tancament patronal*
círculo de calidad.- *cercle de qualitat*
clase obrera.- *classe obrera*
clase pasiva.- *classe passiva*
clase social.- *classe social*
clase trabajadora.- *classe treballadora*
clausula de la negociación.- *clàusula de la negociació*
codeterminación.- *codeterminació*
cogestión.- *cogestió*
colectivo.- *col.lectiu*
colonia industrial.- *colònia industrial*
comisión.- *comissió*
comisión de servicios.- *comissió de serveis*
comisión negociadora.- *comissió negociadora*
comisión paritaria.- *comissió paritària*
comité de empresa.- *comité[è] d'empresa*
comité de huelga.- *comité[è] de vaga*
comité de seguridad y salud.- *comité[è] de seguretat i salut*
compañero -ra.- *company -a*
compatibilidad.- *compatibilitat*
compatibilizar.- *compatibilitzar*
complemento salarial.- *complement salarial*
cómputo de jornada.- *còmput de jornada*
concertación.- *concertació*
concertación social.- *concertació social*
conciliación.- *conciliació*
concurrència de convenios.- *concurrència de convenis*
concurante.- *concurant*
concurso.- *conkurs*
confederación sindical.- *confederació sindical*
conflicto colectivo.- *conflicte col.lectiu*
conglomerado empresarial.- *conglomerat empresarial*
consejo obrero.- *consell obrer*
consorcio empresarial.- *consorci empresarial*
contenidos de la negociación.- *continguts de la negociació*
contratado -da.- *contractat -ada*
contratista.- *contractista*

contrato laboral.- *contracte laboral*
control de calidad.- *control de qualitat*
convenio colectivo.- *conveni col.lectiu*
convenio franja.- *conveni franja*
convenio marco.- *conveni marc*
cooperación empresarial.- *cooperació empresarial*
cooperativa.- *cooperativa*
cooperativista.- *cooperativista*
corporativismo.- *corporativisme*
cotización.- *cotització*
crisis.- *crisi*
cronometraje.- *cronometratge*
cuerpo.- *cos*
cuota a la Seguridad Social.- *quota a la Seguretat Social*
currículum.- *currículum*

D

daño derivado del trabajo.- *dany derivat del treball*
deber de diligencia.- *deure de diligència*
deber de paz.- *deure de pau*
deber laboral.- *deure laboral*
dedicación.- *dedicació*
delegado -da.- *delegat -ada*
delegado -da sindical.- *delegat -ada sindical*
delegado -da de prevención.- *delegat -ada de prevenció*
democracia industrial.- *democràcia industrial*
demora.- *demora*
denuncia del convenio.- *denúncia del conveni*
derecho del trabajo.- *dret del treball*
derecho laboral.- *dret laboral*
derechos pasivos.- *drets passius*
descanso.- *descans*
desocupación.- *desocupació*
desocupado -da.- *desenfeinat -ada, desocupat -ada*
despachado -da.- *despatxat -ada*
despedido -da.- *acomiadat -ada, desnonat -ada*
despedir.- *acomiadar*
despido.- *acomiadament, comiat*
destajero -ra.- *escarader -a*
destajista.- *escarader -a, preufetaire*
destajo.- *escarada*
destino.- *destinació*
devengar (un salario).- *meritar (un salari)*
día.- *dia*
día festivo.- *dia festiu*

día laboral.- *dia feiner*
diagrama de interferencias.- *diagrama d'interferències*
dieta.- *dieta*
dirección.- *direcció*
diseño del cargo.- *disseny del càrrec*
distrito industrial.- *districte industrial*
diversificación de la producción.- *diversificació de la producció*

E

ecoauditoría.- *ecoauditoria*
ecomínimización.- *ecomínimització*
economato.- *economat*
eficacia de los convenios.- *eficàcia dels convenis*
ejercicio.- *exercici*
elecciones sindicales.- *eleccions sindicals*
emolumento.- *emolument*
empleado -da.- *empleat -ada*
empobrecimiento de la negociación.- *empobriment de la negociació*
empresa.- *empresa*
empresa colectiva.- *empresa col·lectiva*
empresa conjunta.- *empresa conjunta*
empresa privada.- *empresa privada*
empresa pública.- *empresa pública*
empresariado.- *empresariat*
empresarial.- *empresarial*
empresario -ria.- *empresari -ària*
en activo.- *en actiu*
en ejercicio.- *en exercici*
encargado -da.- *encarregat -ada*
enfermedad profesional.- *malaltia professional*
equipo.- *equip*
equipo de protección individual.- *equip de protecció individual*
ergonomía.- *ergonomia*
escala.- *escala*
escalafón.- *escalafó*
esquirol.- *esquirol*
estatuto de los trabajadores.- *estatut dels treballadors*
estipendio.- *estipendi*
estructural salarial.- *estructura salarial*
estudio de tiempos y métodos.- *estudi de temps i mètodes*
evaluación de cargos.- *avaluació de càrrecs*
evaluación de riesgos.- *avaluació de riscos*
eventual.- *eventual*
excedencia.- *excedència*
expectativa de destino.- *expectativa de destinació*

expediente de regulación.- *expedient de regulació*
extinción de la relación laboral.- *extinció de la relació laboral*

F

fabrica.- *fàbrica*
faenar.- *feinejar*
fatiga.- *fatiga*
ficha.- *fitxa*
fichar.- *fitxar, marcar*
fiesta.- *festa*
fijo -ja.- *fix -a*
finiquito.- *finiment*
fondo de garantía salarial.- *fons de garantia salarial*
fondo de pensiones.- *fons de pensions*
fondo de salarios.- *fons de salaris*
formación.- *formació*
formación profesional.- *formació professional*
franquicia.- *franquícia*
fraude de ley.- *frau de llei*
fuentes de las relaciones laborales.- *fonts de les relacions laborals*
fuerzas productivas.- *forces productives*
funcionariado.- *funcionariat*
funcionarial.- *funcionarial*
funcionario -ria.- *funcionari -ària*

G

ganancia.- *guany*
gerente.- *gerent*
gratificación.- *gratificació*
gremial.- *gremial*
gremio.- *gremi*
grupo.- *colla, grup*
grupo autónomo.- *grup autònom*
grupo de cotización.- *grup de cotització*

H

hacer horas.- *fer hores*
hora extraordinaria.- *hora extraordinària*
horario.- *horari*
horario flexible.- *horari flexible*
huelga.- *vaga*
huelga de brazos caídos.- *vaga de braços caiguts*

huelga de celo.- *vaga de zel*
huelga general.- *vaga general*
huelguista.- *vaguista*

I

inactivo -va.- *inactiu -iva*
incapacidad.- *incapacitat*
incentivar.- *incentivar*
incentivo.- *incentiu*
incompatibilidad.- *incompatibilitat*
incremento de la negociación.- *increment de la negociació*
incremento salarial.- *increment salarial*
indemnización.- *indemnització*
industria.- *indústria*
industrial.- *industrial*
información.- *informació*
informatización.- *informatització*
inhabilitación.- *inhabilitació*
interinidad.- *interinitat*
interino -na.- *interi -ina*
interpretación del convenio.- *interpretació del conveni*
invalidez.- *invalidesa*

J

jefe -fa.- *cap*
jornada intensiva.- *jornada intensiva*
jornada laboral.- *jornada laboral*
jornada legal.- *jornada legal*
jornada partida.- *jornada partida*
jornada plena.- *jornada plena*
jornal.- *jornal*
jornalero -ra.- *jornaler -a*
jubilación.- *jubilació*
jubilado -da.- *jubilat -ada*
juicio laboral.- *judici laboral*
jurado mixto de trabajo.- *jurat mixt de treball*
justo a tiempo.- *just a temps*

L

laboral.- *laboral*
laboralista.- *laboralista*
laborar.- *laborar*
laborioso -sa.- *feiner -a, laboriós -osa*

legitimación.- *legitimació*
libertad sindical.- *llibertat sindical*
licencia.- *llicència*
lucha de clases.- *lluita de classes*
ludismo.- *ludisme*
ludita.- *ludita*
lumpenproletariado.- *lumpenproletariado*
lumpenproletario -ria.- *lumpenproletari -ària*

M

magistratura de trabajo.- *magistratura de treball*
mano de obra.- *mà d'obra*
marcaje.- *marcatge*
masa salarial.- *masa salarial*
maternidad.- *maternitat*
media jornada.- *mitja jornada*
mediación.- *mediació*
medicina del trabajo.- *medicina del treball*
medio de producción.- *mitjà de producció*
mensualidad.- *mensualitat*
mercado laboral.- *mercat laboral*
mesa de negociación.- *mesa de negociació*
mesada.- *mesada*
modalidad contractual.- *modalitat contractual*
movilidad laboral.- *mobilitat laboral*
movilización.- *mobilització*
movimiento obrero.- *moviment obrer*
multinacional.- *multinacional*
mutualidad.- *mutualitat*

N

negociación colectiva.- *negociació col.lectiva*
negociación de mínimos.- *negociació de mínims*
nivel profesional.- *nivel professional*
nómina.- *full salarial, liquidació d'havers, nòmina*
nulidad.- *nul.litat*
nulidad de contrato.- *nul.litat de contracte*

O

obra.- *obra*
obrador.- *obrador*
obrar.- *obrar*

obrerismo.- *obrerisme*
obrerista.- *obrerista*
obrero -ra.- *obrer -a*
obrero -ra cualificado -da.- *obrer -a qualificat -ada*
obrero -ra especializado -da.- *obrer -a especialitzat -ada*
ocupación.- *ocupació*
ocupado -da.- *enfeinat -ada, ocupat -ada*
oficial -la.- *oficial -a*
oficina de empleo.- *agència de col.locació, oficina de col.locació*
oficio.- *ofici*
operario medio.- *operari mitjà*
oposición.- *oposició*
organización del trabajo.- *organització del treball*

P

pacto de empresa.- *pacte d'empresa*
paga.- *paga*
paga extraordinaria.- *paga extraordinària*
parada.- *parada*
parado -da.- *aturat -ada*
paro.- *atur*
paro biológico.- *atur biològic*
paro cíclico.- *atur cíclic*
paro coyuntural.- *atur conjuntural*
paro encubierto.- *atur encobert*
paro estimado.- *atur estimatiu*
paro estructural.- *atur estructural*
paro friccional.- *atur friccional*
paro registrado.- *atur registrat*
paro tecnológico.- *atur tecnològic*
parte médico.- *comunicat mèdic*
partida.- *partida*
patrón -ona.- *patró -ona*
patronal.- *patronal*
pauperización.- *pauperització*
pausa.- *pausa*
pensión asistencial.- *pensió d'assistència*
pensión contributiva.- *pensió contributiva*
pensión de jubilación.- *pensió de jubilació*
pensión de viudedad.- *pensió de viduïtat*
pensión no contributiva.- *pensió no contributiva*
pensionista.- *pensionista*
peón.- *manobre, peón*
peonada.- *peonada*
perfil del puesto.- *perfil del lloc*

período de prueba.- *període de prova*
permiso.- *permís*
personal.- *personal*
piquete de huelga.- *piquet de vaga*
plantilla.- *plantilla*
plataforma.- *plataforma*
plataforma del convenio.- *plataforma del conveni*
plaza.- *plaça*
plena dedicación.- *plena dedicació*
pleno empleo.- *plena ocupació*
pluriactividad.- *pluriactivitat*
pluriempleo.- *pluriocupació*
plus.- *plus*
plus convenio.- *plus conveni*
plusvalía.- *plusvàlua*
población activa.- *població activa*
población inactiva.- *població inactiva*
población ocupada.- *població ocupada*
poder adquisitivo.- *poder adquisitiu*
polígono industrial.- *polígon industrial*
polivalencia.- *polivalència*
preaviso.- *preavis*
prevención.- *prevenció*
prima.- *prima*
principio de autonomía.- *principi d'autonomia*
principio de igual valor.- *principi d'igual valor*
principio de modernidad.- *principi de modernitat*
proceso de producción.- *procés de producció*
producción.- *producció*
productividad.- *productivitat*
productor -ra.- *productor -a*
profesión.- *professió*
profesión liberal.- *professió liberal*
profesional.- *professional*
profesional liberal.- *professional liberal*
proletariado.- *proletariat*
proletariado en harapos.- *lumpenproletariat*
proletario -ria.- *proletari -ària*
proletario -ria en harapos.- *lumpenproletari -ària*
proletarización.- *proletarització*
proletarizar.- *proletaritzar*
promoción.- *promoció*
promocionar.- *promocionar*
prorratar.- *prorratar*
prórroga del convenio.- *pròrroga del conveni*
protección.- *protecció*

puesto de trabajo.- *lloc de treball*
punto.- *punt*
puntualidad.- *puntualitat*

R

racionalización del trabajo.- *racionalització del treball*
ramo.- *ram*
readmisión.- *readmissió*
reclamación previa.- *reclamació prèvia*
recurso.- *recurs*
recurso de súplica.- *recurs de suplicació*
recursos humanos.- *recursos humans*
refuerzo.- *reforç*
régimen de la Seguridad Social.- *règim de la Seguretat Social*
regulación de empleo.- *regulació de treball*
reintegrarse.- *reintegrar-se*
relación laboral.- *relació laboral*
reloj marcador.- *rellotge marcador*
remuneración.- *remuneració*
remunerar.- *remunerar, retribuir*
rendimiento.- *rendiment*
rendimiento óptimo.- *rendiment òptim*
rentabilidad.- *rendibilitat*
representante.- *representant*
representativo -va.- *representatiu -iva*
retribución.- *retribució*
revisión salarial.- *revisió salarial*
riesgo laboral.- *risc laboral*
ritmo.- *ritme*
robotización.- *robotització*
rotación.- *rotació*

S

sabático.- *sabàtic*
sabatizar.- *sabatitzar*
sabotaje.- *sabotatge*
salario.- *salari*
salario base.- *salari base*
salario bruto.- *salari brut*
salario diferido.- *salari diferit*
salario directo.- *salari directe*
salario en especie.- *salari en espècie*
salario indirecto.- *salari indirecte*
salario mínimo interprofesional.- *salari mínim interprofessional*

salario neto.- *salari net*
salario nominal.- *salari nominal*
salario real.- *salari real*
salario social.- *salari social*
salud laboral.- *salut laboral*
sanción.- *sanció*
sancionar.- *sancionar*
saturación.- *saturació*
sección sindical.- *secció sindical*
secuencia.- *seqüència*
seguridad.- *seguretat*
Seguridad Social.- *Seguretat Social*
seguro de desempleo.- *assegurança de desocupació*
selección de personal.- *selecció de personal*
semana.- *setmanada*
separación del servicio.- *separació del servei*
servicio médico de empresa.- *servei mèdic d'empresa*
servicios mínimos.- *serveis mínims*
sexenio.- *sexenni*
sindicación.- *sindicació*
sindical.- *sindical*
sindicalismo.- *sindicalisme*
sindicalista.- *sindicalista*
sindicato.- *sindicat*
sindicato de clase.- *sindicat de classe*
sindicato horizontal.- *sindicat horitzontal*
sindicato mayoritario.- *sindicat majoritari*
sindicato minoritario.- *sindicat minoritari*
sindicato representativo.- *sindicat representatiu*
sindicato sectorial.- *sindicat sectorial*
sindicato vertical.- *sindicat vertical*
siniestralidad.- *sinistralitat*
sistema de organización y control.- *sistema d'organització i control*
stajanovismo.- *stakhanovisme*
stajanovista.- *stakhanovista*
subcontratación.- *subcontractació*
subida salarial.- *pujada salarial*
subrogación empresarial.- *subrogació empresarial*
subsido de desempleo.- *subsidi d'atur*
sueldo.- *sou*
suplemento de tiempo.- *suplement de temps*
suspensión de contrato.- *suspensió de contracte*
suspensión de empleo y sueldo.- *suspensió de sou i feina*

T

tabla salarial.- *taula salarial*
tajo.- *rem, tall, treballada*
tanda.- *tanda*
tarea.- *tasca*
tarjeta magnética.- *targeta magnètica*
tasa de actividad.- *taxa d'activitat*
tasa de ocupación.- *taxa d'ocupació*
tasa de paro.- *taxa d'atur*
taylorismo.- *taylorism*
técnico -ca.- *tènic -a*
temporero -ra.- *temporer -a*
tiempo de prueba.- *temps de prova*
tiempo de trabajo.- *temps de treball*
tiempo tipo.- *temps tipus*
tipo de cotización.- *tipus de cotització*
trabajador -ra.- *treballador -a*
trabajador -ra administrativo -va.- *treballador -a administratiu -iva*
trabajar.- *treballar*
trabajar a destajo.- *escarar*
trabajar a jornal.- *jornalejar*
trabajar sin empleo fijo.- *treballotejar, treballuscar, treballutxar*
trabajo.- *feina, treball*
trabajo a destajo.- *treball a preu fet*
trabajo a jornal.- *treball a jornal*
trabajo por cuenta ajena.- *treball a compte d'altri*
trabajo por cuenta propia.- *treball a compte propi*
traslado de puesto de trabajo.- *trasllat de lloc de treball*
trienio.- *trienni*
turno.- *torn*

U

unidad de acción.- *unitat d'acció*
unidad orgánica.- *unitat orgànica*
unidad sindical.- *unitat sindical*

V

vacación.- *vacança*
vacante.- *vacant*
valor punto.- *valor punt*

6.4. Índex alfabètic d'articles per la traducció anglesa

A

absorption and compensation.- *absorció i compensació*
accident rate.- *sinistralitat*
accident report.- *comunicat d'accident*
active.- *actiu -iva, enfeinat -ada, en actiu*
active population.- *població activa, població ocupada*
activity.- *activitat*
activity rate.- *taxa d'activitat*
added time.- *suplement de temps*
adhesion to an agreement.- *adhesió a un conveni*
administrative worker.- *treballador -a administratiu -iva*
admonish (to).- *amonestar*
admonition.- *amonestació, amonestament*
advance (payment).- *bestreta*
affiliation to the social security.- *afiliació a la seguretat social*
agenda of the agreement.- *articulació de la negociació*
agreement.- *concertació*
agreement bonus.- *plus conveni*
agreement extra pay.- *plus conveni*
ambit of the agreement.- *àmbit de la negociació*
anarcosyndicalism.- *anarcosindicalisme*
anarcosyndicalist.- *anarcosindicalista*
appeal.- *recurs de suplicació*
applicant.- *aspirant*
appointment to a job.- *adscripció*
appreciation.- *plusvàlua*
apprentice.- *aprenent -a*
apprenticeship.- *aprenentatge*
arbitration.- *arbitratge*
arrears.- *endarreriment*
aspirant.- *aspirant*
assembly.- *assemblea*
assembly member.- *assembleista*
assistance pension.- *pensió d'assistència*
assistant.- *ajudant, auxiliar*
audit.- *auditoria*
automation.- *automatització*
auxiliary.- *auxiliar*
average worker.- *operari mitjà*

B

bank holiday.- *dia festiu*

basic salary (for National Insurance payment).- *base de cotització*
basic salary.- *salari base*
basis.- *plataforma*
basis of the agreement.- *plataforma del conveni*
belonging to the civil service.- *funcionarial, funcionariat*
biological unemployment.- *atur biològic*
blackleg.- *esquirol*
body.- *cos*
bonus.- *paga extraordinària, plus, prima*
branch.- *ram*
break.- *descans, parada*
building labourer.- *manobre*
businessman -woman.- *empresari -ària*

C

candidate.- *concurrant*
capacity.- *aptitud*
capital.- *capital*
capitalism.- *capitalisme*
capitalist.- *capitalista*
catalogue of jobs.- *catàleg de llocs de treball*
caution.- *amonestació, amonestament*
caution (to).- *amonestar*
cease (to).- *cessar*
center of work.- *centre de treball*
certificate.- *acta*
certificate of work.- *certificat de treball*
cessation.- *cessació, cessament*
cessation of a labour relationship.- *extinció de la relació laboral*
circle of quality.- *cercle de qualitat*
civil servant.- *funcionari -ària*
civil servant who has been made redundant.- *cessant*
civil service pension fund payments.- *drets passius*
class war.- *lluita de classes*
clause of the agreement.- *clàusula de la negociació*
clerk.- *administratiu -iva*
clock in / out (to).- *fitxar, marcar*
clocking in / out.- *marcatge*
codetermination.- *codeterminació*
colleague.- *company -a*
collective agreement.- *conveni col.lectiu, negociació col.lectiva*
collective company.- *empresa col.lectiva*
collective conflict.- *conflicte col.lectiu*
committee.- *comissió*
company.- *empresa*

compatibility.- *compatibilitat*
compatible (to make).- *compatibilitzar*
compensation.- *indemnització*
competition of agreements.- *concurrència de convenis*
compulsory arbitration.- *arbitratge obligatori*
computation of the day's work.- *còmput de jornada*
computerization.- *informatització*
conciliation.- *conciliació*
conglomerate.- *conglomerat empresarial*
conjunctural unemployment.- *atur conjuntural*
consortium.- *consorci empresarial*
contracted.- *contractat -ada*
contractor (building).- *contractista*
contractual modality.- *modalitat contractual*
contractual power.- *poder contractual*
contributory pension.- *pensió contributiva*
co-operation between enterprises.- *cooperació empresarial*
co-operative.- *cooperativa*
cooperative store.- *economat*
co-partnership.- *cogestió*
corporate spirit.- *corporativisme*
council.- *col.lectiu*
craftsman.- *artesà -ana, artifex*
crisis.- *crisi*
curriculum vitae.- *currículum*
cycle.- *cicle*
cyclical unemployment.- *atur cíclic*

D

daily wage.- *jornal*
day.- *dia*
day off.- *dia festiu*
deferring salary.- *salari diferit*
delay.- *demora*
delegate.- *delegado -ada*
denunciation of the agreement.- *denúncia del conveni*
dependent relative.- *càrrega familiar*
destination.- *destinació*
diagram of interferences.- *diagrama d'interferències*
direct action.- *acció directa*
direct salary.- *salari directe*
direction.- *direcció*
dismissal notice.- *carta d'acomiadament*
dismissed.- *desnonat -ada, despatxat -ada*
disqualification.- *inhabilitació*

diversification.- *diversificació*
doctor's note authorising sick leave.- *baixa mèdica*
doctor's note giving a clean bill of health.- *alta mèdica*
draw (a salary) (to).- *meritar (un salari)*

E

earnings.- *guany*
ecoaudit.- *ecoauditoria*
ecominiimizing.- *ecominiimització*
effectiveness of the agreements.- *eficàcia dels convenis*
emolument.- *emolument*
employed.- *empleat -ada, ocupat -ada*
employment agency.- *agència de col.locació, borsa de treball, oficina de col.locació*
employment of someone's services.- *comissió de serveis*
employment rate.- *taxa d'ocupació*
engage by the day (to).- *ajornalar*
engagement by the day.- *ajornalamiento*
ergonomics.- *ergonomia*
estimated unemployment.- *atur estimatiu*
examination.- *concurs*
expense allowance.- *dieta*
expulsion from the civil service.- *separació del servei*
extension of the agreement.- *extensió del conveni, pròrroga del conveni*
extra pay.- *complement salarial, plus*
extrastatutory agreement.- *acord extraestatutari*

F

factory.- *fàbrica*
fatigue.- *fatiga*
flexitime.- *horari flexible*
follower of the working-class movement.- *obrerista*
foreman.- *cap de colla, capatàs*
framework agreement.- *conveni marc*
franchise.- *franquícia*
fraud of law.- *frau de llei*
frictional unemployment.- *atur friccional*
fringe agreement.- *conveni franja*
full employment.- *plena ocupació*
full time job.- *jornada plena*
full-time (to work).- *plena dedicació*

G

gang.- *treballada*

general strike.- *vaga general*
gratification.- *gratificació*
greater responsibilities.- *ampliació del càrrec*
gross salary.- *salari brut*
group.- *cos, grup*
group of National Insurance payment.- *grup de cotització*
group of unskilled workmen -woman.- *peonada*
guild.- *gremial*

H

head.- *cap*
health safeguards in the workplace.- *medicina del treball*
hidden unemployment.- *atur encobert*
holiday.- *festa, vacança*
horizontal trade union.- *sindicat horitzontal*
hourly accumulation.- *acumulació horària*
hours (to do).- *fer hores*
hours of work.- *jornada laboral*
human resources.- *recursos humans*

I

impoverishment.- *pauperització*
inactive.- *inactiu -iva*
inactive population.- *població inactiva*
incapacity.- *incapacitat*
incentive.- *incentiu*
incentives (to provide).- *incentivar*
incompatibility.- *incompatibilidad*
increment of the agreement.- *increment de la negociació*
indirect salary.- *salari indirecte*
individual protection equipment.- *equip de protecció individual*
industrial.- *industrial*
industrial accident.- *accident de treball*
industrial colony.- *colònia industrial*
industrial democracy.- *democràcia industrial*
industrial district.- *districte industrial*
industrial estate.- *polígon industrial*
industrial relation.- *relació laboral*
industry.- *indústria*
information.- *informació*
instalment payment.- *a compte*
intensive timetable.- *jornada intensiva*
interim.- *interinitat*
interpretació of the agreement.- *interpretació del conveni*

invalidity.- *invalidesa*

J

job.- *feina, ocupació, ofici, càrrec*

job analysis.- *anàlisi de càrrecs*

job description.- *avaluació de càrrecs, disseny del càrrec*

job transfer.- *trasllat de lloc de treball*

joint(-stock) venture.- *empresa col.lectiva, empresa conjunta*

just in time.- *just a temps*

L

labour.- *feiner -a, laboral, laboriós -osa, mà d'obra*

labour (to).- *laborar*

labour absenteeism.- *absentisme laboral*

labour calendar.- *calendari laboral*

labour category.- *categoria laboral*

labour contract.- *contracte laboral*

labour council.- *consell obrer*

labour duty.- *deure laboral*

labour exchange.- *agència de col.locació, borsa de treball, oficina de col.locació*

labour judgement.- *judici laboral*

labour market.- *mercat laboral*

labour mobility.- *mobilitat laboral*

labour risk.- *risc laboral*

labour training.- *formació professional*

labourer (day).- *jornaler -a*

lawyer specialising in company law.- *laboralista*

leader.- *cap*

leave.- *permís*

leave of absence.- *excedència*

legitimation.- *legitimació*

liberal profession.- *professió liberal*

liberal professional.- *professional liberal*

license.- *llicència*

linear increase.- *augment linial*

liquidation.- *finiment*

lockout.- *locaut, tancament patronal*

luddism.- *ludisme*

luddite.- *ludita*

lumpenproletarian.- *lumpenproletari -ària*

lumpenproletariat.- *lumpenproletariat*

M

magistracy of work.- *magistratura de treball*
magnetic card.- *targeta magnètica*
majority trade union.- *sindicat majoritari*
management.- *administració, empresariat, patronal*
manager.- *gerent*
managerial.- *empresarial, patronal*
managerial substitution.- *subrogació empresarial*
maternity.- *maternitat*
maximum legal working hours.- *jornada legal*
mean time.- *temps tipus*
means of production.- *mitjà de producció*
mediation.- *mediació*
medical certificate.- *comunicat mèdic*
medical report.- *comunicat mèdic*
medical service of enterprise.- *servei mèdic d'empresa*
minimal agreement.- *negociació de mínims*
minimum interprofessional salary.- *salari mínim interprofessional*
minimum services.- *serveis mínims*
minority trade union.- *sindicat minoritari*
minutes.- *acta*
mixed increase.- *augment mixt*
mixed jury of work.- *jurat mixt de treball*
mobilization.- *mobilització*
month's pay.- *mensualitat, mesada*
monthly payment.- *mensualitat, mesada*
more than one job (having).- *pluriactivitat, pluriocupació*
multinational.- *multinacional*
multivalent.- *polivalència*
mutual benefit society.- *mutualitat*

N

National Insurance.- *Seguretat Social*
National Insurance number.- *afiliació a la Seguretat Social*
National Insurance payment.- *cotització, quota a la Seguretat Social*
National Insurance payment rate.- *tipus de cotització*
National Insurance regime.- *règim de la Seguretat Social*
negotiating committee.- *comissió negociadora*
negotiating table.- *mesa de negociació*
net salary.- *salari net*
nominal salary.- *salari nominal*
non contributory pension.- *pensió no contributiva*
non-stop work day.- *jornada intensiva*
nonstrike pact.- *deure de pau*
normal activity.- *activitat normal*
notice.- *acomiadament, comiat*

nullity.- *nul.litat*
nullity of contract.- *nul.litat de contracte*

O

occupation.- *ocupació*
occupational illnesses.- *malaltia professional*
occupational injury.- *dany derivat del treball*
odd jobs (to do).- *treballotejar, treballutxar, treballuscar*
official.- *oficial*
optimal activity.- *activitat òptima*
optimum output.- *rendiment òptim*
organic unity.- *unitat orgànica*
organization of work.- *organització del treball*
output.- *rendiment*
overtime.- *fer hores, hora extraordinària*
owner.- *patró -ona*

P

part-time job.- *mitja jornada*
passive class.- *classe passiva*
pause.- *pausa*
pay.- *retribució, sou*
pay roll.- *escalafó*
payroll.- *massa salarial, nòmina*
payslip.- *full salarial, liquidació d'havers*
pension fund.- *fons de pensions*
pensioner.- *pensionista*
permanent.- *fix -a*
person belonging to a co-operative.- *cooperativista*
person in charge.- *encarregat -ada*
personnel.- *personal, plantilla*
piecework.- *escarada, treball a preu fet*
piecework contract (to).- *escarar*
pieceworker.- *escarader -a, preufetaire*
place of work.- *lloc de treball, plaça, tall*
platform.- *plataforma*
point.- *punt*
post.- *càrrec*
practice.- *exercici*
practising.- *en exercici*
premium.- *prima*
prevention.- *prevenció*
previous notice.- *preavis*
previous reclamation.- *reclamació prèvia*

principle of autonomy.- *principi d'autonomia*
principle of modernity.- *principi de modernitat*
principle of the equal pay.- *principi d'igual valor*
private enterprise.- *empresa privada*
probation period.- *període de prova, temps de prova*
producer.- *productor -a*
production.- *producció*
production process.- *procés de producció*
productive power.- *forces productives*
productivity.- *productivitat*
profession.- *professió*
professional.- *professional*
professional status.- *nivell professional*
profile of place.- *perfil del lloc*
profitability.- *rendibilitat*
proletarian.- *proletari -ària*
proletarianise (to).- *proletaritzar*
proletarianism.- *proletarització*
proletariat.- *proletariat*
promote (to).- *promocionar*
promotion.- *ascens, promoció*
proportional increase.- *augment proporcional*
proprietor.- *patró -ona*
prorate (to).- *prorratejar*
protection.- *protecció*
protective action.- *acció protectora*
public enterprise.- *empresa pública*
public examination.- *oposició*
punctuality.- *puntualitat*
purchasing power.- *poder adquisitiu*

Q

qualification.- *capacitació*
qualified worker.- *obrer -a qualificat -ada*
quality control.- *control de qualitat*

R

rationalization of work.- *racionalització del treball*
readmission.- *readmissió*
real salary.- *salari real*
redundant.- *desnonat -ada, despatxat -ada*
redundant (to make).- *acomiar*
registered unemployment.- *atur registrat*
regulation of work.- *regulació del treball*

regulation proceedings.- *expedient de regulació*
related to the civil service.- *funcionarial, funcionariat*
remunerate (to).- *remunerar, retribuir*
remuneration.- *remuneració*
representative.- *representant, representatiu*
representative trade union.- *sindicat representatiu*
resource.- *recurs*
retired.- *jubilat -ada*
retirement.- *jubilació*
retirement pension.- *pensió de jubilació*
return (to).- *reintegrar-se*
rhythm.- *ritme*
risk assesment.- *avaluació de riscos*
rotation.- *rotació*

S

sabbatical.- *sabàtic -a*
sabbatise (to).- *sabatitzar*
sabotage.- *sabotatge*
sack (to).- *acomiar*
safety.- *seguretat*
safety representative.- *delegat -ada de prevenció*
salary.- *salari, sou*
salary (to set a).- *assalaridar*
salary band.- *banda salarial*
salary fund.- *fons de salaris*
salary guarantee fund.- *fons de garantia salarial*
salary in kind.- *salari en espècie*
salary increase.- *augment salarial, increment salarial, pujada salarial*
salary range.- *ventall salarial*
salary review.- *revisió salarial*
salary structure.- *estructura salarial*
sanction.- *sanció*
sanction (to).- *sancionar*
saturation.- *saturació*
scab.- *esquirol*
scale.- *escala*
seasonal unemployment.- *atur estacional*
sectarian trade union.- *sindicat sectorial*
selection of personnel.- *selecció de personal*
self-employed.- *autònom -a*
self-management.- *autogestió*
seniority.- *antiguitat*
sequence.- *seqüència*
series.- *tanda*

setting-agreement.- *acord marc*
 share.- *acció*
 shift.- *torn*
 six year seniority bonus.- *sexenni*
 skilled workman -woman.- *obrer -a especialitzat -ada*
 social agreement.- *concertació social*
 social class.- *classe social*
 social salary.- *salari social*
 sources of labour relationship.- *fonts de les relacions laborals*
 staff.- *personal, plantilla*
 stakhanovism.- *stakhanovisme*
 stakhanovite.- *stakhanovista*
 statut of workers.- *estatut dels treballadors*
 stipend.- *estipendi*
 strike.- *vaga, vaga de braços caiguts, vaga de zel*
 strike committee.- *comité[è] de vaga*
 strike-breaker.- *esquirol*
 strike picket.- *piquet de vaga*
 striker.- *vaguista*
 structural unemployment.- *atur estructural*
 subcontract.- *subcontractació*
 subject matter of the agreement.- *continguts de la negociació*
 subsistence allowance.- *dieta*
 supply worker.- *interí -ina*
 suspension of contract.- *suspensió del contracte*
 suspension of occupation and salary.- *suspensió de sou i feina*
 syndical.- *sindical*
 syndical action.- *acció sindical*
 syndical affiliation.- *afiliació sindical*
 syndical confederation.- *confederació sindical*
 syndical delegate.- *delegat -ada sindical*
 syndical elections.- *eleccions sindicals*
 syndical liberty.- *llibertat sindical*
 syndical section.- *secció sindical*
 syndical unity.- *unitat sindical*
 system of organization and control.- *sistema d'organització i control*

T

task.- *feina, tasca*
 taylorism.- *taylorisme*
 team.- *colla, equip*
 technician.- *tècnic -a*
 technological unemployment.- *atur tecnològic*
 temporary.- *eventual, interí -ina, temporer -a*
 three year seniority bonus.- *trienni*

time and motion study.- *estudi de temps i mètodes*
time card.- *fitxa*
time of work.- *temps de treball*
time-clok.- *rellotge marcador*
timetable.- *horari*
timetable with a break at midday.- *jornada partida*
timing.- *cronometratge*
total quality.- *qualitat total*
total salary payment.- *massa salarial*
trade union.- *central sindical, sindicat*
trade union of class.- *sindicat de classe*
trade unionism.- *sindicalisme*
trade unionist.- *sindicalista*
training.- *formació*
turnover.- *rotació*

U

unemployed.- *acomiatat -ada, aturat -ada, desenfeinat -ada, desocupat -ada*
unemployment.- *atur, desocupació*
unemployment benefit.- *subsidi d'atur*
unemployment insurance.- *assegurança de desocupació*
unemployment rate.- *taxa d'atur*
union.- *gremi*
union fee.- *cànon de conveni*
unionisation.- *sindicació*
unity of action.- *unitat d'acció*
unskilled workman -woman.- *peó*
use of robots.- *robotització*
use of someone's services.- *comissió de serveis*

V

vacant.- *vacant*
value point.- *valor punt*
vertical trade union.- *sindicat vertical*

W

wage.- *paga*
wage earner.- *assalariat -ada*
wage scale.- *taula salarial*
waiting for a placement.- *expectativa de destinació*
warning.- *amonestació, amonestament*
warning (to).- *amonestar*
watchdog committee.- *comissió paritària*

weekly wage.- *setmanada*
widowhood pension.- *pensió de viduïtat*
work.- *obra, treball, rem*
work (to).- *obrar, treballar, feinejar*
work by the day (to).- *jornalejar*
work camp.- *classe obrera*
work for another.- *treball a compte d'altri*
work for oneself.- *treball a compte propi*
work laws.- *dret del treball*
work paid daily.- *treball a jornal*
work permit.- *carta de treball*
worker.- *obrer -a, treballador -a*
worker health.- *salut laboral*
worker shareholder.- *accionariat obrer*
worker's committee.- *comité[è] d'empresa*
worker's rights.- *dret laboral*
working.- *feiner -a, laboriós -osa*
working area.- *treballada*
working class.- *classe obrera, classe treballadora*
working class movement.- *moviment obrer, obrerisme*
working day.- *dia feiner*
working hours (full-time / part-time, etc.).- *dedicació*
working pact.- *pacte d'empresa*
working population.- *població ocupada*
workmate.- *company -a*
workplace.- *centre de treball*
workshop.- *obrador*
worsening of the negotiation.- *empobriment de la negociació*

Y

yearly salary.- *anualitat*

7.-BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- ALCOVER, Antoni Maria i MOLL, Francesc de B., *Diccionari Català - Valencià - Balear*, volums 1-10, Moll, Palma de Mallorca, 1988.
- CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA. GENERALITAT VALENCIANA, *Diccionari valencià*, Generalitat Valenciana - Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana - Editorial Bromera, València, 1995.
- COROMINES, Joan, *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, volums 1-9, Curial - La Caixa, Barcelona, 1988-1991, 5a edició.
- ENCICLOPÈDIA CATALANA, *Diccionari català-anglès*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1986.
- ENCICLOPÈDIA CATALANA, *Diccionari català-castellà*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1987.
- ENCICLOPÈDIA CATALANA, *Diccionari de la llengua catalana*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1993, 3a edició ampliada i actualitzada.
- ENCICLOPÈDIA CATALANA, *Diccionari ortogràfic i de pronúncia*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1993, 2a reimpressió corregida.
- FABRA, Pompeu, *Diccionari General de la Llengua Catalana*, Edhasa, Barcelona, 1983.
- FERRER I PASTOR, Francesc, *Diccionari General*, Impremta Fermar, València, 1985.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Diccionari de la llengua catalana*, Enciclopèdia Catalana - Edicions 62, etc., Barcelona - Palma de Mallorca - València, 1995.
- SERVEI DE LLENGUA CATALANA. UNIVERSITAT DE BARCELONA, *Vocabulari de relacions laborals*, Universitat de Barcelona, 1991, 2a edició revisada, 1993.
- GARCÍA MARTÍN, Antonio, *Diccionario Jurídico Laboral*, Ediciones GPS [CCOO], Madrid, 1995.
- ZAMORA, Miguel Ángel., *Vocabulario del sindicalista*, ed. M. A. Zamora [CCOO], Zaragoza, 1994.